

HIT – MAGYARSÁG – ÉRTÉK

Szent Kereszt

ÖKUMENIKUS MAGAZIN

VIII. évfolyam
2010.
2. szám
Megjelenik
kéthavonta
450 Ft

Kuklay Antal

Van okunk a
reményre!

Balogh Levente

Érdeemes itthon
maradni és
dolgozni

Dr. Danka László

Mindannyian
Isten kezében
vagyunk

Dr. Horváth Attila

Hittel
cselekedjünk a
nemzetért!

Szilasi Alex zongoraművész hitvallása

A zene kitölti az életemet

VERITAS

FOGALOM A LAKÁSÉPÍTÉSBN!

VERITAS-LAKÁSOK 2010-BEN

KEDVEZMÉNYES KAMATOZÁSÚ HITELLEL MEGVÁSÁROLHATÓK ZUGLÓBAN ÉS A XIII. KERÜLETBEN
KÖZTISZTVISELŐK RÉSZÉRE ELŐLEG BEFIZETÉSE NÉLKÜL! **340.000 – 400.000,- Ft/m² áron**

XIII. kerület, Rokolya 32.

Budapest XIII. kerület
Rokolya utca 21. 46, 59, 60, 80, és 82 m²-ig
tervezett átadási határidő: 2010. 06. 30.

Budapest XIII. kerület
Rokolya utca 32. 51, 56, 66, 67 m²-ig
tervezett átadási határidő: 2010. 03. 30.

Budapest XIII. kerület
Rokolya utca 30. 39, 40, 42, 44, 45, 50
51, 54, 61, 71, 75, 77
tervezett átadási határidő: 79, 82 és 85 m²-ig
2011. második negyedév

Budapest XIV. kerület
Szabács utca 5. 58, 70, 103 m²-ig
tervezett átadási határidő: 2011. második negyedév

XIII. kerület, Rokolya utca 21.

A lakás vételárának 50%-áig zugló lakásokat is beszámítunk!

Kérjük, tekintse meg több mint 1000 lakásból álló referenciánkat!

Érdeklődni lehet: **IRODA: 1142 Budapest Erzsébet Királyné útja 86.**

Nyitva: H-CS: 8-16:30, P: 8-14:30

☎ 383-0829, 383-0983 • www.veritas.hu

VÁSÁROLUNK TELKEKET, HÁZAKAT KÉSZPÉNZÉRT!

URNATEMETŐ

BUDAPEST SZÍVÉBEN

A Belvárosi Szent Mihály templom
alatt található urnatemetőben el nem
évülő urnafülkék válthatók.

Ügyintézés:

Vinczy Péter fősekrestyés
Belvárosi Szent Mihály templom
„Angolkisasszonyok temploma”

Telefon: +36 1 337 8116

1056 Budapest, Váci utca 47/b
belvsztmihaly@freemail.hu
www.szentmihalytemplom.hu

Bocskai jellegű főveg

Tradíció és elegancia!

(06) 30/ 9 000 825

www.bocskaisapka.hu

A hit isteni következtetései

„Keressétek először Isten országát és az Ő igazságosságát és ezek mind megadatnak nektek.” Máté 6,33

Jézus szavait mélyebben átgondolva, úgy találjuk, hogy ezek a legforradalmibb állítások, amelyeket emberi fül valaha is hallott. „Keressétek először Isten országát.” Mi – még a legvallásosabb emberek is – fordítva következtetünk. Előbb élnem kell, ennyi meg ennyi pénzre van szükségem, ruházkodnom kell, ennem kell, azaz életünk nagy gondja nem Isten országára tartozik, hanem csakis ránk, hogy miként rendezzük be ügyesen életünket. Jézus megfordítja a sorrendet.

Először Istennel jussatok helyes kapcsolatba, maradjon ez életetek legnagyobb gondja, és soha ne tegyétek a hangsúlyt más dolgokra! „Ne aggodalmaskodjatok a ti éltetek felől...” Urunk megmutatja, hogy az Ő szemszögéből nézve milyen értelmetlen a megélhetéshez szükséges eszközök miatti félelmünk. Jézus nem azt mondja, hogy áldott az, aki semmivel sem törődik, hanem azt tanította, hogy a tanítvány legfőbb gondja az Istennel való kapcsolata legyen, és ehhez képest minden másra csak hitből fakadó gondossággal nézzen. Jézus azt mondja: legyen az életünk legnagyobb gondja az Istennel való kapcsolat, minden egyéb csak a második helyen jöhet számításba. A napi megélhetésünk gondja sem lehet, hogy uralkodóvá váljon életünkben, hanem végérvényesen Istenre kell figyelni. Ugyanakkor sok ember egyáltalán nem törődik azzal, mit egyen és mit igyon, mibe öltözzön és emiatt vesztéses szenved; nem törődnek földi ügyekkel, de Isten felelőssé teszi őket érte. Keresztény életünk legfontosabb iskolája, hogy megengedjük a Szentléleknek, hogy összhangba hozza életünket Jézusnak ezzel a tanításával.

Irmaleky Ilona

Üdvözlettel: főszerkesztő

Tartalom

Kapucinus szentek II. - Juliáni Szent Veronika.....	4. old.
Aki zenéjével fejezi ki hitét és magyarságát.....	5-7. old.
A megszentelt kút.....	8-9. old.
Hittel a Nemzetért!.....	10-11. old.
Mindannyian Isten kezében vagyunk.....	12-13. old.
Mennyiben igazolható a Lepel eredetisége?.....	14-15. old.
Beszélgetés Kuklay Antallal Köröm plébánosával..	16. old.
Kalmár Pál festő- és üvegművész.....	17. old.
Kurultaj 2010 – Bugac.....	18-19. old.

5-7. old.

18-19. old.

Poszter.....	20-21. old.
Isten mindig felülmúlja a képzeletet.....	22-23. old.
Remény van, hogy a világ mégsem olyan anyagiás!.....	24-26. old.
Boldog emlékű Konstancia.....	26-27. old.
Holesch – 100.....	28-29. old.

26-27. old.

Segítség minden napra!.....	30. old.
Gyermeklélek Pünkösdsje.....	30. old.
Mindszenty-monodrámá ősbemutatója Komáromban.....	31. old.
Református hírek.....	32-33. old.

31. old.

Mit ad Isten? Vallomások hitről és életéről.....	34. old.
Tessedik Sámuel.....	35. old.
Hittan – A megígért gyermek.....	36. old.
Hittan – A siketnéma meggyógyítása.....	37. old.
Isten veled dr. Kovácsi Aladár!.....	38. old.
Megrendelés és előfizetés.....	39. old.

Szent Kereszt

A szerkesztőség címe:
Szent Kereszt Magazin,
1148 Budapest,
Nagy Lajos király útja 47/a
Tel/Fax.: 221-1524,
mob: 06-70-244-0240

Lapigazgató:
Horváth János
elnök-vezérigazgató

Főszerkesztő:
Kuruczleky Ilona

Internet elérés:
<http://www.szentkereszt.hu>
e-mail: szentkereszt@szentkereszt.hu

Főszerkesztő-helyettes: **Papp Nóra**
A szerkesztőség tagjai:

Bajcsy Lajos, Balázs Lilla, Bayer Emil,
Gréczi László, Frigyesy Ágnes,
dr. Kis Boáz, Kovács Mária, Kubányi
Andrea, Németh Andrea,
Pálffy Mária, Rácz Kristóf László,
Somogyi György, Szilágyi Ferenc,
Varga János

Címlapfotó: Urbán Ádám

A lapot kiadja:
Veritas Invest Zrt.
1142 Budapest,
Erzsébet királyné útja 86.
Tel: 383-0983, fax: 383-0984

A megjelent hirdetések tartalmáért
a kiadó nem vállal felelősséget.

Terjeszti: HIRKER Rt. (Budapesten)
Lapker Rt. (vidéken)
ISSN 1589-617X

Nyomda: PAPIRREX KFT.
1131. Budapest
Dolmány u. 5-7.
Telefon: 06-1-237-0598
Fax: 06-1-237-0599

A kapucinus apácák a kapucinus rend női ága. Alapítója: Longo Mária Laurencia, aki 1535-

Kapucinus szentek II.

Juliáni Szent Veronika

ben tizenkét társával együtt megépítették első zárójukat. Néhány évvel később már 33-an voltak. Róma is elismerte a kapucinus apácák rendjét. III. Pál pápa 1538-ban az alapító anyját, Mária Laurenciát, élete végéig apátnővé nevezte ki. Azonban csak 4 évig maradt az, mert 1542-ben meghalt. A nővérek semmit sem vallottak magukénak, alamizsnából, két kezük munkájából éltek. A kórusi közös imádságnak és a szemlélődésnek szentelték életüket. Egész éven át szigorúan böjtöltek, húst sohase ettek. A rend az évek folyamán az egész világon elterjedt. A bajor kapucinus apácák vendégszeretetét messze földön híres. A második világháborúban felajánlották magukat Istennek engesztelő áldozatként – a háború összes borzalmáért, a mielőbbi békéért. A bombatámadás idején telitalálat érte a házat, mind a 44 nővér meghalt. Isten elfogadta áldozatukat.

Veronika gyermekévei

Szülei: Aiuliani Ferenc és Mancini Benedikta. Veronika 1660. december 27-én született, szülei hetedik gyermekeként. Aprószentek ünnepén keresztelték, az Urzula nevet kapta. Merkatello városkában éltek. Veronika már kiskorában is nagyon szerette a Szűz Anyát, aki így szólt hozzá: „Fiam igen szeret téged. Készülj fel, azt akarom, a menyasszonya légy!”

Négyéves volt, amikor az édesanyja meghalt. Nagyon megviselte. Csak az Istenanya szentképével a karján tudott elaludni. Az Úr kora gyermekiségében tudtára adta: „Kereszt vár rád!” Veronika kereste az alkalmakat, hogy legyen keresztje. Neki is voltak hibái: igen önféjű és akaratos volt, amit elakart érni, azt kiharcolta. Hét éves korában bérmláncolt. Nagyhétén megjelent neki az Úr Jézus és felszólította, hogy elmélkedjék teljes odaadással szent szenvedéséről és haláláról. Aznapról úgy érezte, hogy a szenvedő Megváltó magához láncolta. Mindenféle vezeklésből kivette a részét. 1670-ben Piacenzába költöztek, itt lett elsőáldozó – Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepén. Csodálatos melegség járta át egész lényét.

Minden szentáldozás élete boldog óráit hozta magával. Látszott, éri szívében Krisztus valószínűs jelenlétét. Még csak 14 éves volt – lelki atyja engedélyével – vezeklőruhát hordott. A munkához és a tanuláshoz nem sok kedve volt, de becsületből megtette. Az Úr pedig egyre hívta: „Légy a menyasszonyom!” Az apa erről hallani sem akart, mindent megtett, hogy leányát lebeszélje a szerzetesi életről. Végül is a csatát Veronika nyerte, atyja beleegyezett, hogy zárdába lépjen. Atyját is megtérésre hangolta.

Egy idő után úgy tűnt, atyja nem akar emlékezni korábbi ígéretére, ismét megtett mindent, hogy Veronika maradjon a világban. Ő halálosan

megbetegedett semmiféle gyógyszer nem segített rajta. Ekkor atyja ismét beleegyezett, hogy apáca legyen. Amint jobban lett, ismét visszavonta ígéretét. Sőt egyik lányát, aki már apáca volt, hívta segítségül Veronika meggyőzésére. „Szégyell magad, hogy apáca létedre így beszélsz!” – mondta neki Veronika. Ezután atyja végérvényesen föl hagyott az ellenkezéssel. Most azt fontolgatta, hogy melyik szerzetet válassza. Csak szigorúba akart menni. Figyelmébe ajánlották a Citta di Castellói kapucinus zárdát. Nagybátyja kísérete el, de már nem volt hely. Végül is a püspök és a hosszas kinttartás után mégis felvették. De az ördög, a nagy játék mester, mindent tönkre akart tenni. Veronika imádkozott és kinttartott. Jutalma az Úr bátorítása: „Ne félj, te az enyém vagy. Azt akarom, hogy szenvedj és küzdj. Ne kételkedj, én veled vagyok!” 1677. október 28-án Szebasztiani József püspöktől megkapta a kapucinus apácák ruháját. A püspök ezt súgta Albizzini Mária Gertrúd főnöknő fülébe: „Veronikát különleges gondjaira bízom, nagy szent lesz belőle.” Az ördög nem alszik, mindenhol próbál ártani Veronikának. Ő okosan leszereli lelkiatya segítségével. 1678. mindenszentek ünnepén letette a fogadalmat. Most már valóban Krisztus menyasszonya volt.

Veronika annyi szeretettel igyekezett elhalmozni isteni Völegényét, amennyi csak tőle tellett. Szeretete nem nagy szavakban, hanem nagy tettekben, önmegtagadásban, szolgálatban és engedelmisségben nyilvánult meg. A szegény bűnösöket nagyon szerette, nem szűnt meg értük imádkozni. Közvetítő szeretet volna lenni Isten és az emberek között, ami az ördögnek nem tetszett. Számtalanszor fizikailag is bántalmazta. Az Úr rendkívüli kegyelmekkel ajándékozta meg. Veronika jelszava: „A keresztben és szenvedésben van örömem és dicsőségem.” Szeretetével elsősorban édesapját tüntette ki, aki így szólt hozzá: „Kedves

lányom, rád bízom lelkemet. Vigyázz rá, míg élek és ortalmazd halálom után!” Veronika megálmodta atyja halálát,

szakadatlanul könyörgött örök nyugalmaért. Szent Klára ünnepén láthatta atyját, amint megszabadult minden gyötrődéstől, ahogy az Úr Jézus tudomására adta, bár karácsonyig még a tisztítóhelyen kell maradnia. Veronika így ír erről: „Valóban, karácsony szent éjjelén láttam atyám lelkét a tisztítóhelyen, egy angyal kézen fogta. Fehér ruha volt rajta, üdvözölt engem, megköszönte szeretetemet. Rögtön csodálatos fényessé vált.” Mennyire megérte atyjának, hogy leányát a jóságos Istennek ajándékozta! Példát vehetnének róla a mai szülők is, akik szűkmarkúak Istenrel szemben.

Fogadalma után Veronika különféle munkaköröket töltött be a kolostorban. Volt szakácsnő, a varroda vezetője, betegápoló, portás és sekrestyés. Egyszer az Úr megmutatott neki egy titokzatos kelyhet, amely a szenvedések kelyhe volt. Habozás nélkül készen volt fenéig üríteni. Máskor a Szűzanya nyújtott neki egy kelyhet e szavak szavak kíséretében: „Kedves gyermekem, ezt a kelyhet Fiam nevében neked adom!” Ő ezt is elfogadta. Majd emésztő lázas betegség tört rá, sem enni, sem inni nem tudott. Az ördög ismét munkába lépett, minden formában gyötörte. Ezek a szenvedések csupán előkészítői voltak a Krisztussal való misztikus egyesülésnek, amely reá várt. A szenvedés-szeretet még inkább fokozódott benne.

1694. március 25-én a Szűzanya egy gyönyörű gyűrűt adott neki. Amilyen nagy lett az öröme, olyan sötétség és vigasztalanság borult a lelkére. Nem panaszkodott, hanem folyton ezt imádkozta: „Áldott légy, Uram! Örömmel teljesítem akarodat.” Április 4-én, Virágvasárnap éjjel láthatta az Urat – fején nagy töviskoronával. Kérte, ajándékozza neki az Úr a töviseket. Az Úr nyomban a fejére tette a töviskoronát, amely olyan éles fájdalommal járta, amelyet még sohasem tapasztalt. Hangot hallott, amely közölte vele, ez a koronázás csalhatatlan jele annak, hogy rövidesen Krisztusé lesz. Ezután, ha a fejét megmozdította, úgy érezte nyomban meg kell hálnia. E szenvedését a bűnösök megtéréséért ajánlotta fel. Nagyszombaton, április 10-én az Úr tudtára adta, nemsokára véglegesen az övé lesz. Húsvét vasárnap történt a misztikus eljegyzés, a Szűzanya, Sziénai Szent Katalin és Limai Szent Róza jelenlétében. Az Úr Jézus így szólt hozzá: „Jöjj, menyasszonyom!” A mennyei seregek rázendítettek: „Vedd a koronát, amelyet az Úr kezdettől fogva neked készített.” Krisztussal való titokzatos egyesülése zálogként megkapta menyasszonyi gyűrűjét is. Lelkének az Úr Jézussal való teljes egyesülése csaknem minden szentáldozás közben megisméltődött. (Folytatjuk) Pálffy Mária

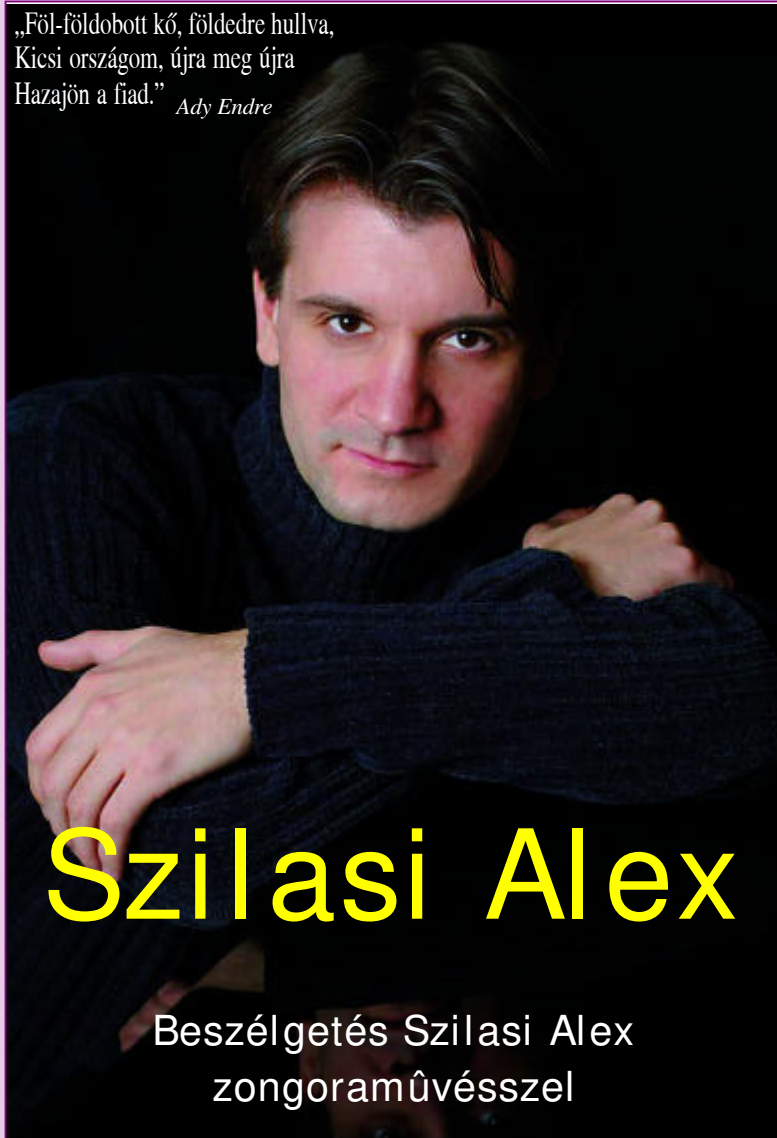

Aki zenéjével fejezi ki hitét és magyarságát

Szilasi Alex külföldön és hazájában egyaránt elismert zongoraművész. 1968-ban született az olaszországi Parmában. Édesanyja magyar, édesapja olasz. Nyolc éves korában költözött Magyarországra. Zenei tanulmányait a budapesti Bartók Béla Konzervatórium után a Liszt Ferenc Zeneakadémián folytatta, ahol tanárai Rados Ferenc, Falvai Sándor, Solymos Péter voltak. Zongoraművészi diplomáját 1993-ban szerezte. Első fellépése 1977-ben volt miután megnyerte az országos zeneiskolai versenyt. Később koncertjeinek színhelyei Ausztria, Németország, Svájc, Franciaország, Olaszország, Törökország, Anglia, Oroszország, Dél-Korea és az Egyesült Államok. 1991-ben megkapta a „Magyar Rádió szólistája” címet, 1994-ben elnyerte az olaszországi GIA ösztöndíjat, 1995-ben Milánóban Kawai-díjjal tüntették ki, 2005-ben pedig megkapta a Kölcsey-díjat. 1993 óta tanít, számos mesterkurzust tart magyarországi és külföldi felsőoktatási intézményekben. 1996 és 1999 között Dél-Koreában a Taegu Egyetem tanszékvezető professzora volt. Rendszeres résztvevője hazai és nemzetközi zenei fesztiváloknak, így 2004-ben is fellépett a Tiszadobon évente megrendezésre kerülő Zongora Ünnepe Keleten fesztiválon. 2005 április 28-

án nagyszerű Chopin-hangversenyt adott a Művészetek Palotája Nemzeti Hangversenytermében, ahol útnak indította a 2010-es Chopin-bicentenáriumra készülő nemzetközi rendezvénysorozatát. 2005 óta az MTA dísztermében rendez rendhagyó hangversenyeket, a romantika zongorirodalmának – és ezen belül is Frédéric Chopin életművének – bemutatása érdekében. 2001 óta a franciaországi Edition Fuzeau 19. századi zongoraműveket megjelentető sorozatának megbízott igazgatója és közreadója, a kerek évfordulóra tervezett Chopin faksimile-összkiadás veze-

„Föl-földobott kő, földedre hullva,
Kicsi országom, újra meg újra
Hazajön a fiad.” *Ady Endre*

Szilasi Alex

Beszélgetés Szilasi Alex
zongoraművésszel

be. Mindezt nem öncélúan teszi, hanem azért mert missziót vállalt, az igényes zene népszerűsítése érdekében.

Rendkívül sokoldalú ember. Több nyelven beszél, a zeneelmélet és zenetörténet tudományos kutatása mellett járatos a történelemben, teológiában, irodalomban, filozófiában és egyéb művészeti ágakban is. Kevesen tudják, hogy könyvet is írt: *Hogy van művész úr* címmel. A kötet a művészlét számos problémájára világít rá, miközben leleplezi a művészeti menedzsment tehetetlenségét, olykor öntudatlanul is ártó szándékát.

tő szerkesztője. 2007-ben elnyerte az Akadémiai Klub Egyesület Művészeti Díját, 2008-ban pedig az év klasszikus zenészeként a Gramofon díjat. Zongoraművészi munkássága mellett a zongora mint hangszer megismertetésével, ezen belül is a Pleyel zongorák történetének kutatásával is behatóan foglalkozik.

2005-ben Práczy Istvánnal megalapította a Zeneszalón Kft.-t, amelynek célja a szalonkultúra szellemi és tárgyi környezetének felelősségteljesítése. 2004 óta számos intézmény szalonéletének elindítója (Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Kar, Szépművészeti Múzeum, MTA Akadémiai Klub). A hazai zongorapark megújításában és értékeinek feltárásában kiemelkedő szerepet vállal.

Nagyszerű előadásokat tart a zenéről, a zene történetéről a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Karán szervezett Pázmány Szalonban, a Károly Gáspár Református Egyetem Bölcsészkarán és az ELTE Állam- és Jogtudományi Karán. Sikert ért el neki megszerettetni olyanokkal is a zenét, akik korábban szinte egyetlen klasszikus művet sem hallgattak meg. Előadásmódja egészen különleges. Kívülről tudja az egész zeneirodalmat, de ha a közönség kéri rögtönöz és virtuóz produkciókat mutat

Kezdjük beszélgetésünket az ifjú koroddal. Mikor határozta el, hogy zongoraművész leszel? A család indíttatására kezdte zongorán tanulni?

A zene csecsemő korom óta körül vesz. A családban mindenki vagy „tanult muzsikus”, vagy tanult valamilyen hangszeren, így teljesen természetes volt számomra, hogy kisgyermek-

ként a világ megismeréséhez az otthoni hangversenyzongora is hozzátartozott. A zene iránti érdeklődésem korán megmutatkozott – édesanyám mesélte egyszer, hogy talán két éves lehettem, amikor egy séta alkalmával egy katonazenekarba botlottunk. Odaálltam a zenészek elé és a kezemben lévő ropival „vezényeltem őket”.

Ennek ellenére szüleim nem erőltették a zenetanulást – mint ahogy mindig is tették velem, megvárták, amíg én hozom meg a döntést. Ez nyolc éves koromban meg is történt, amikor a tv-ben Vladimir Ashkenazyról néztünk meg egy dokumentum filmet. Számos zeneművészlet hangzott el vele, de Chopin b-moll szonátája

Keresztény művészek

után felálltam a székből és bejelentettem, hogy „zongoraművész akarok lenni”.

Hol és kinnél tanultad a „mesterséget”, és mikor fejezted be tanulmányaidat.

A gyakorlásom, ami addig nem állt másból minthogy órákon át rögtönöztem, fokról fokra vált tudatos felkészüléssé. Bényei Marika néni, akinél kezdtem a Szabolcsi Bence Zeneiskolában, még sokszor jegyezte be a lecke füzetembe, hogy „lassan gyakorolj!” Ez Krause Marika néniénél a Konzervatóriumban némileg csökkent, de ténylegesen már a Zeneakadémián Rados Ferenc kezei alatt vált világhíressé, hogyan is érdemes gyakorolni.

Mennyit kell gyakorolnod naponta?

Ha a kérdés mögött az áll, hogy hány órát, akkor nem tudom. Annyit, amennyi szükséges, és hogy mennyi is az, azt mindenkinek magának kell átlátnia. Én, lassan két évtizede a napi négy órára álltam be. Persze előfordul, hogy néha egy-két órával „megtoldom”.

Akiknek nincs lehetőségük gyakran hangversenyre vagy szóló előadó estre járni csak lassan ismerhették meg Szilasi Alex előadóművészt. Mi lehet ennek az oka? Talán többet lépsz fel külföldön, mint idehaza?

Már a konzervatóriumi éveim alatt is többször jártam Bécsben, Grazban Münchenben, több diáktársammal együtt fellépve, vagy külön, mint meghívott előadó. Ez így volt a zeneakadémiai évek alatt is. Egyre hosszabb időket töltöttem külföldön, mesterkurzusokon, tanulmányi utakon, vagy éppen a koncerttermekben. A cél mindig egy volt: minél többet megismerni a világból és a tapasztalatokat beépítve a saját világot létrehozni. Ez hosszú időt igényel.

Hol jártál eddig a nagyvilágban művészetteddel?

Egy évet töltöttem Németországban, két évet Amerikában, három évet Dél-Koreában, Angliában, Kanadában, Lengyelországban, és így tovább... Ez egy olyan szakma egy olyan életforma, ahol egy élet is kevés a tökéletes elsajátításához. Megelégedni tehát lehetetlen.

Nemrég hallottalak a Pázmány Szalonban játszani. Főleg Chopin-műveket adtál elő, de minden zenei műfajban otthon vagy, a klasszikusoktól a mai pop-

Bogányi Gergely a Művészetek Palotájában 2005-ben

rock-ig. Nem tévedek, ha azt mondom rólad, hogy zenevirtuóz vagy. Hogyan tudsz ennyi zeneművet kívülről, kotta nélkül eljátszani, vagy hallás útján bármít improvizálni?

Mindig könnyen tanultam, pontosabban, ami érdekelt azt azonnal megjegyeztem. Ezzel szerintem mindnyájan így vagyunk. A kombinatorikus látásmód az egyik eleme annak, hogy nagy összefüggésekben lássunk át több évszázadnyi kulturális folyamatot. Miután minden összefügg mindennel – zenekultúra, az irodalom, a festészet, a társadalmi berendezkedések, a gazdaság –, csak így érdemes vizsgálni a kiragadott témát, mert önmagában nincs értelme. Öncélúvá válik. A Pázmány Szalon és az ilyen jellegű alkalmak, tökéletes lehetőségek arra, hogy a klasszikus zenét kevésbé ismerők is értelmezhető és tovább fejleszhető tartalmat kapjanak. Éppen tíz éve lesz annak, hogy saját döntésem alapján nem tanítok muzsikuskokat. Tapasztalataim szerint nem a kultúra iránti érdeklődés hiánya, sokkal inkább a táncstalanság az, ami jellemzi a fiatalokat.

Chopin évforduló koncert Bydgoszcz-ban

Ebben az évben ünnepli a világ Chopin születésének 200-ik évfordulóját. Rólad köztudott, hogy szakértője vagy. Miért pont vele kezdted el kiemelten foglalkozni?

Choppinnal még gyerekkoromban találkoztam, amikor nagyapám, néhai Csenki Imre zeneszerző-karnagy játszott nekem először műveiből. Teljesen hatása alá kerültem, bár melankóliáját nem értettem.

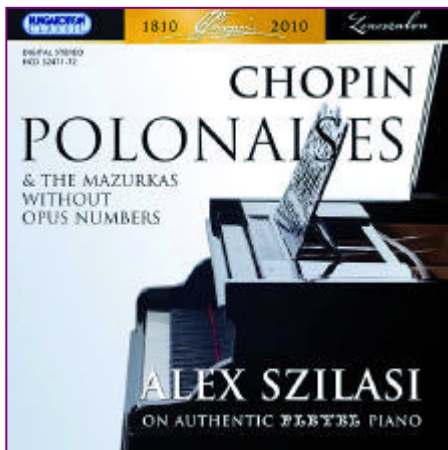
Ezt nagyapám is észrevette, mondván,

Chopin koncert Budapest 2010

nemsokára téged is érdekelni fog a zenéje. Igaza is lett, pár hónappal rá már elkezdtem foglalkozni vele, kutattam utána könyvtárban, Chopin-kottákat keresgéltem, mindenholnan összegyűjtöttem a felvételeket. Ez a különleges ragaszkodásom Chopinhez azóta is változatlan. Chopin, kortársaival ellentétben, ritkán hangversenyezett, a korszak műértő közönsége és a „szakma” mégis a század legnagyobb zongoristájának tartotta. Ezért kezdettől fogva érdekelt, hogyan lehetett olyan meghatározó zenei egyénisége a XIX. századnak. Zeneszerzőként még annyira sem volt ismert, mint zongoristaként. Halála után Liszt Ferenc a róla szóló emlékkönyvben Chopint mint komponistát és zeneszerzőt mutatja be. George Sand, „Az Életem történetében” is megemlíti, hogy: „sok időnek kell eltelténie, hogy Chopint mint zeneköltőt elismerjék”. Ebből is adódott, hogy a kor híres zongoristái nem nagyon játszották műveit, inkább csak a lengyelek. Nemzetközi megítélése viszont a késő romantika idején egészen a 1930-as évekig nem volt kedvező. Többek között ez indított arra, hogy foglalkozzam Chopin életművével, hogy

Fotók: Urbán Ádám

megtaláljam az ellentmondás okát. A kort és a különböző zenei irányzatokat elemezve világossá vált számomra, hogy Chopinnek a legnagyobb művészek közt van a helye.

Felsorolnál egy-két ilyen felfedezésedet?

Kevés olyan zeneszerzőnk van, aki egyetlen hangszerre összpontosítva tud többféle műfajban alkotni. Talán Scarlatt a csembalón, illetve Paganini a hegedűn tudott hasonlóképpen játszani. Chopin, a XIX. század meghatározó hangszerének, a zongora által adott lehetőségeket tudta jól kihasználni. Annyira ismerte a zongora sajátosságait, hogy versenyműveiben nincsenek olyan részek, amikor a zenekar háttérbe szorítaná a szólistát. Kortársa, Liszt, főleg szimfonikus zenekari lehetőséget látott a zongorában, Chopin ezzel szemben soha. Kiválóan értett a hangszereléshez, mert klasszikus alapokon nyugvó zenei ismeretekkel rendelkezett, és amelyeket soha nem akart átlépni. Jó érzéke volt a dramaturgiához is. Opera komponálására is felkérték, de „alkatilag” nem volt rá alkalmas, pedig szerette ezt a műfajt is. Ugyanakkor a rendkívüli tudatossággal felépített műveiben fellelhetők az opera műfajára oly jellemző drámai elemek, de alkataból fakadóan soha nem törte át a klasszikus zene szabályokat. Talán ennek tudható be, hogy az 1848–1949-es forradalmak után jövő korszakváltásban Chopin már nem tudott részt venni.

Sokan tudják rólad, hogy misszióknak tekinted a fiatalok zenei nevelését. Ezért szervezted meg többek között a Pázmány Péter Katolikus Egyetem jogi karán működő Pázmány Szalont.

Hosszas külföldi tartózkodás után hazatérve, tíz éve döntöttem el, hogy nem „szakmabelieket” szeretnék tanítani. A befogadókkal kerestem a kapcsolatot, de nem közönségtoborzás céljából, hanem azért, mert meggyőződésem, hogy valódi kulturális élet csak úgy alakulhat ki, ha a fiatalokat önálló gondolkodásra, véleményalkotásra tudjuk sarkallni. Lukin tanár úrtól vettem a példát, aki annak idején több száz fiatalnak magyarázta a zenei alapfogalmakat és mutatta be a különböző műfajokat. A Pázmány Szalon alkalmait egy-egy témához kötjük, például irodalomhoz, festészethez, vagy éppen jogtörténethez... Kiüresedett társadalmi létünkben a Szalon lehetőséget nyújt a művészekkel való találkozásra, a

kultúra szeretetére, a közvetlen beszélgetésre, reflexióra, vagyis a lelki gazdagodás támasza. Ez a fajta bensőséges hangulatot nem találjuk meg a hangversenytermekben, színházakban, múzeumokban; az előző évtizedekben pedig nem igazán törődtek azzal, hogy a fiatalokat autonóm véleményformálóként vezessék be a kultúra világába. Ehhez szeretnék „használati utasítást” adni a fiataloknak. Természetes, hogy ők másképpen gondolkodnak, mint mi, de ez számomra egyáltalán nem riasztó. Nekünk kell tudni úgy kommunikálni velük, hogy megértsük egymást.

A magazin felcíme: hit-magyar-ság-érték. Minden interjú alanyomtól megkérdezem, hogy mit jelentenek számára ezek a fogalmak. Bogányi Gergely egy korábbi lapszámunkban azt nyilatkozta, hogy őt a zene köti össze a hittel. Te is hasonlóképpen érzel? Úgy tudom hívó családban nőttél fel. Hogyan kapcsolódik a zene és a hit egymáshoz nálad?

Olvastam a cikket, amelyben Gergely nagyon szépen beszél erről a témáról. Liszt Ferenc gondolataira emlékeztem engem. Miután jól ismerem Bogányi Gergelyt, szavaival mélységesen egyetértek. Engem is összeköt a zene a hittel. Voltak a zenetörténetben nagy zeneszerzők, akik zenéjükben fejezték ki a hitüket. Ezek a művek nemcsak az előadó, hanem a hallgatók lelkét is felemelik. A zene közegében idő-tér feletti dimenzióban érezhetjük magunkat. Erről a témáról Dr. Horváth Attila professzorral tartottunk nagyszerű előadást a Pázmány Szalonban.

Második fogalom a magyarság. Az ország jelenlegi gazdasági-társadalmi helyzetében nagyon sok fiatal érzi úgy, hogy magyarnak lenni nem jó, és világga mennek. Annak ellenére, hogy sokat mész külföldre, Te mégis itthon maradtál, holott anyagilag sokkal többre vinnéd máshol. Mi köt téged ide legjobban?

A nyelv és a kulturális közeg. Gyerekkoromat nem Magyarországon töltöttem, így módomban van belülről és kívülről is látni mindazokat az erényeket és akadályokat, amelyek megkülönböztetik ezt az országot a többi európai országtól. Magyarország igazi fókuszpont, egyfajta gondolkodásmód, egy szellemi attitűd, amelynek előnyeit mindenütt a világon tisztelik. Ennek mesterséges megszüntetése az által, hogy „világgá megyek”, számomra sokkal nagyobb kompromisszumot jelentene, mint érdemet. Magyarországot, a magyar zenekultúrát szeretném gazdagítani. Nem beszélve arról, hogy a családom is itt él, a gyerekeimet magyarnak nevelem.

Mi jelenti számodra a legfőbb értéket?

Számomra a zene és a családom jelenti a legnagyobb értéket az életemben.

Mik a jelenlegi és távlati terveid?

Az idei évemet szinte teljesen betölti a Chopin bicentenárium. Az egész világ Chopint ünnepli, így bárhová megyek, természetes, hogy Chopint játszom. Sokat leszek távol. Itthon folytatódnak a CD összkiadás felvételei, ami összesen 23 órányi felvételt jelent. Kuruczleky Ilona

A megszentelt kút

A forrás

Balogh Leventével, a Szentkirályi Ásványvíz Kft. tulajdonos-ügyvezetőjével beszélgetek az egyik leghíresebb hungarikum termékéről – a Szentkirályi ásványvízről.

Kezdjük a cég bemutatását az alapítástól.

1989-ben alapította a Vitapress Kft.-t az édesapám, újrakezdési hitelből, három társával együtt, majd lehetősége adódott kivásárolni a társai részét. Én 1991-ben csatlakoztam a céghez, a termék forgalmazásával kezdtem foglalkozni, majd felállítottam a cég „kereskedelmi flottáját”. A későbbiek folyamán, a kilencvenes évek végén összeolvadtak a már meglévő cégeink, de 2003-ban a szentkirályi ásványvíz üzem, amely a Vitapress az egyik telephelye volt, kivált a Kft.-ből, és így megalakulhatott a Szentkirályi Ásványvíz Kft. A cég azóta is önállóan tevékenykedik.

Honnan jött a gondolat, hogy víz után kutassanak?

Édesapám élelmiszermérnök, ill. -vegyész volt, de nagyon sok mindennel foglalkozott. Ő volt – többek közt – a rendszerváltás utáni első nyugat-európai magyar cég, az Olympos igazgatóhelyettese. Bémunkában gyártottuk – kétféle három évig – a különböző szörpöket, gyümölcsleveket, citromlevet. Mi voltunk az országban a második olyan cég, akik natúr citromlevet állítottak elő. Édesapám kiváló szakember volt, ezért úgy gondolta önállóul, és megcsinálja egyedül a céget. Megvette a Szentkirályi Földadót, hogy saját telephelye legyen ezeknek a termékeknek a gyártásához. A szentkirályi vízmű viszont már nem tudott elég vizet adni. Kicsi volt a falu, ezért úgy döntöttünk, hogy új kutat fúrunk. Az első fúrásoknál már látni lehetett, hogy milyen tiszta a víz: az összetétel bevizsgálásakor kiderült, hogy teljesen nitrát- és arzénmentes. A

későbbiekben még mélyebbre fúrtunk, egy közel egymillió éves úgynevezett lencsébe, amely fölött egy 150 méteres agyagréteg helyezkedik el, és ez védi a felszíni szennyeződésektől a forrást.

Mondana pár szót Szentkirály faluról is?

Szentkirály falunak több érdekessége is van. Kecskemét mellett található, itt van a cégünk. Azokat a településeket nevezték szentkirályinak az ezredforduló előtt, illetve azoknak a nevében szerepel, ahol a templom védőszentje Szent István. Azt hiszem nyolc-tíz ilyen nevű falu van még ma is, mint például Alsószentkirály.

Ezek szerint nem a véletlen szerencsének köszönhető, hogy rábukkantak erre a csodás vízre, hanem már helyi ismeretekkel rendelkeztek, és tudományos kutatómunka előzte meg a fúrást.

Igen. Magyarországon száznyolcvan bejegyzett lelőhely van, hogy ezek közül melyiknek milyen a minősége, azt nem lehet tudni. Főleg az tette lehetővé, hogy Szentkirályon ilyen tiszta vízre találjunk, hogy ásványvízzel foglalkozunk, tehát ott kellett keresnünk, ahol erre leginkább esély volt. Szentkirály mértanilag majdnem az ország közepén van, a legkevésbé fertőzött terü-

letekhez tartozik. Van ugyan egy vízbázistérképe Magyarországnak, és mi valóban víznagyhatalom vagyunk, de elsősorban termálvízre lehet gondolni, amely viszont nem alkalmas fogyasztásra. Nagyobb esély van több száz méteres fúrásoknál termálvizet találni, mint természetes ásványvizet.

Milyen mélyről hozzák fel a vizet?

Kettőszázhat méter mélyről, és télen-nyáron 18 Celsius fokkal tör föl.

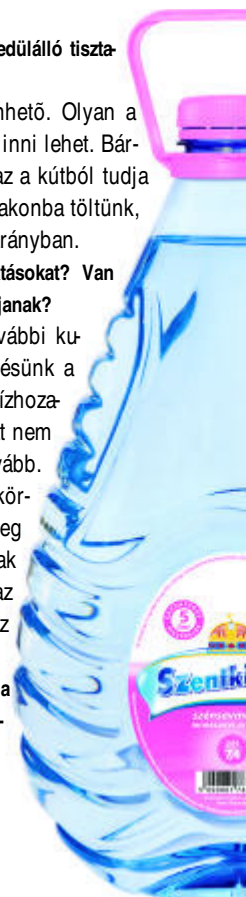
Mivel magyarázható ez az egyedülálló tisztasága a víznek?

A mikroklimájának köszönhető. Olyan a víz, hogy a kútra kötött csapból inni lehet. Bárki érkezik hozzánk látogatóba, az a kútból tudja ugyanazt a vizet inni, amelyet flakonba töltünk, magyarul mondva egy az egy arányban.

Folytatnak még további kutatásokat? Van még esély rá, hogy ilyen vizet találjanak?

Jelenleg nem folytatunk további kutatásokat, elég nagy a kitermelésünk a meglévő kutakból. Az éves vízhozamunk másfél milliárd liter, tehát nem nagyon kell keresgelnünk tovább. Sőt, a falutól tíz kilométeres környezetben már nem található meg ez a különleges ásványvíz, csak Szentkirály alatt, mert itt ment az ős-Duna kanyarulata, és annak az agyagrétege rakódott rá.

Aki ekkora adományt kapott a Jóistentől, szokott-e karitatív tevékenységet folytatni?

Rengeteg karitatív tevékenységet folytatunk. Árvizeknél, ha megfertőződik a vezetékes víz, segítünk tisztavízzel, vagy kórházaknak ugyanígy. Több településnek adtunk már vízszegítség nagy vihar, vagy eső okozta károk miatt. De hasonlóképpen segítséget nyújtottunk egyesületeknek, iskoláknak, óvodáknak, tehát ami az erőnkől telik, azt megteesszük. Bár, most már az adomány is adóköteles – tenni kellene valamit, hogy ne így legyen. Édesapám mondta mindig, hogy Juliska néni, teljes nevén Máter Lázár Julianna „fentről” segít nekünk. Ő az édesapám nagynénje volt, nagymamám testvére, aki 1956-os zsidó magyarokat menekített ki Ausztrián ke-

Máter Lázár

resztül Amerikába és Dél-Amerikába, amiért az osztrák állam ki is tüntette. 1924-től 1960-ig vándorolt szerte a világban, dolgozott tanárként St. Pöltenben, Keszthelyen, Kaliforniában, New Yorkban, valamint alapított egy középiskolát Platanosban (Argentína) is. Kilenc apáca és két pap volt a családban, sőt, a nagyanyám is az volt, csak kilépett.

Akkor egyértelmű, hogy a hit mindig fontos szerepet játszott a család életében.

Igen, mindig fontos volt számunkra a hit, ezért mind a három kút fölé kápolnát építettünk, az egyiket fel is szenteltettük, annak emlékére, hogy megtaláltuk.

A Szentkirályi szó nemzeti érzést ébreszt az emberben. Sohasem gondolkodott azon, hogy elhagyja a hazáját? Mit tehet egy ilyen jó nevű cég az itthoni magyarokért?

Jó példát állíthat az emberek elé, hogy érdemes itthon maradni és dolgozni. Élhetnék én a világ bármely részén, de mégsem teszem, mert csak itthon érzem jól magam, nem is akarok innen elmenni soha. Az éppen hatalmon levő politikai elitnek is mindig mondom, hogy a multinacionális cégek jönnek-mennek, de mi itt maradunk, erősödünk, és velünk együtt a nép is. Aki itthon valamilyen produktumot épített, és gazdaságilag megalapozta a jövőjét, arra számíthat egy ország is. Mátyás király óta mindig azt várjuk, hogy Nyugat-Európa segítsen rajtunk. Fel kellene már hagyni ezzel a gondolkodásmóddal, és „forduljunk vissza” Hegyeshalomnál. Az el-

A kápolna belülről és a forrás

A forrás felett levő kápolna

múlt nyolc-tíz év alatt a magyar vállalkozókat lelkileg-szellemileg úgy tönkretették, hogy az elkeseredettség vezetett odáig, ahol most gazdaságilag állunk. Persze nem lehet általánosítani, hogy ez tipikusan magyar betegség, más országban is rossz most a helyzet, ezért a magyar emberekkel nincs is semmi baj. Inkább a politikanak kellene változtatni, hogy ne a nép legyen a politikáért, hanem a politika legyen a népért. Ez alaptétel, és jó lenne most már betartani. Én különösen sokat köszönhetek a magyar népnek, mert a magyar piac élére emelte a Szentkirályi ásványvizet. Sokan kérdezték már tőlem, hogy mit várok a politikai-gazdasági léteztől. Már a kérdés maga is abszurd, mert egy normális egészséges társadalomban a politikai élet a gazdaságtól függ, és nem a gazdaság a politikától, ezért sokkal inkább a hazai befektetőket kell segíteni, hogy életben maradjanak, bennük kellene a politikának gondolkodni.

Önök, mint keresztény nagyvállalkozónak, mi jelenti a legfőbb értéket az életében?

Elsősorban a családom a legfőbb érték szá-

momra. Van három gyönyörű kislányom, feleségem, tehát van kiért dolgozom. Nagyon fontos a nemzeti öntudat ápolása, bármerre is jár valaki a nagyvilágban, ha nem veszi el a nemzeti öntudatát, akkor mindig értékes ember marad. Élhetnék én gazdagon Ausztráliában vagy Amerikában, de lelkileg sokkal szegényebben. Ha ezt a befektetést kintről működtetném, sokkal több pénzem lenne, de nem ez a legfőbb érték, hiszen van kereslet az ásványvíz iránt bőven itthon is. Ennél sokkal fontosabb nekem, hogy stabilizáljuk a pozíciókat Magyarországon, hogy létrejöjjön egy kizárólag magyar érdekeltségű multi cég – ezt szeretném fölépíteni a jövőben.

Mely országokba szállítanak Szentkirályi ásványvizet?

Visszük Japánba, Kínába, Amerikába az ásványvizet, Közép-Európa számos országába, és Erdélyben is sokat adunk el belőle. Világhírnév-re tett szert a márka, már húsz világvetélyre nyertünk, nemrég Brüsszelben lett aranyérmes az új, öt literes kiszerezésű ásványvizünk.

Mekkora a kapacitása egy kútnak?

Ötven évig garantált a másfél milliárdos vízkihozatal, vagyis kétszázmillió litert „hozunk fel” évente.

Egyre többen foglalkoznak ásványvízzel, nagy a konkurencia?

Sokan belefogtak, sajnos olyanok is, akik nem értenek hozzá, és ez sosem tesz jót egy szakmának, de lehet, hogy a válság kicsit letisztítja most a piacot.

Nemrégiben új arcot választott a cég, mégpedig nem más, mint Puskás Ferencet. Miért pont mellette döntöttek?

Puskás Ferenc, a Szentkirályi ásványvíz új arca sokakat foglalkoztat már régóta. Ő számomra a 20. század legnagyobb magyarja. A világon bárhol járok, a legismertebb magyar szó az, hogy Puskás. Ki képviselhetné méltóbban márkánkat itthon és külföldön, mint a legsikeresebb magyar! Aki által ismerik Magyarország helyét a világtérképen, és akire amellet, hogy nagyszerű játékos volt, kiváló emberi tulajdonságai és példás hazaszeretete miatt is büszkék vagyunk.

Köszönöm, hogy mindezt elmondta, kívánom, hogy a Szentkirályi ásványvíz tovább öregbítse hazánk jó hírét a világban.

Kuruczleky Ilona

„Állok Istenért, Egyházért, Hazáért, mert ezt a kötelességet rója rám a nagyvilágban legárvább népem történelmi szolgálata.”
Mindszenty József

Hittel a Nemzetért!

Dr. Horváth Attilával, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Karának egyetemi docensével beszélgetek munkásságáról és a Hittel a Nemzetért Alapítvány létrehozásáról.

Kezdjük mindjárt az elején. Miért a jogot választottad élethivatásodnak?

Eredetileg történész, illetve történelemtanár akartam lenni, de a szüleim lebeszéltek róla, mert úgy gondolták, hogy a tanárok nem keresnek túl jól. Azt javasolták, hogy inkább a jogra jelentkezsem. A felvételinél nem volt gond, mert oda is magyarból és történelemből kellett készülni. Tetszett az ELTE Jogi Kara, mert ott az ingerszegény Kádár korszakban meglepően élénk szellemi élettel, nagyon felkészült tanárokkal találkoztam. Másodéves hallgatóként Széchenyi jogi munkásságából írtam dolgozatot. Ekkor megint visszatértem a történelemhez, de most már jogtörténeti szempontból. Tanulmányoztam Széchenyi életművét és rájöttem, hogy mennyire nem tudok semmit. Például a gimnáziumban megtanultuk, hogy Széchenyi el akarta törölni az ősiséget, de hogy mi az ősiség, annak utána kellett nézmem. Sokat olvastam, nem csak a kötelezően előírtakat, hanem mást is. Beiratkoztam az ELTE Bölcsészkarára is, így egyszerre két helyre jártam nappali tagozatra, rohangáltam a két kar között, és közben még vizsgáztam is. Így végeztem aztán először a jogon, aztán a bölcsészkaron. Az egyetemi évek időszakában, a körülményekhez képest, egy nagyon szabad szellemű, értelmes társaság jött össze az ELTE jogi karán, úgyhogy ott ragadtam a magyar jogtörténeti tanszéken, és lettem jogtörténész 1985-ben.

Szerencsére az oktató kollégák lehetővé tették, hogy teljesen szabadon taníthassak, szinte amit csak akarok. Olyan témákat kezdtem kutatni és oktatni, amelyeket addig nem nagyon lehetett. Ilyen volt a kereskedelmi jog, amely addig tabu-

témának számított, mint például a tőzsde, az értékpapír, a részvénytársaság, a Kft. Elmondtam a hallgatóknak, hogy a II. világháború előtt Magyarországon milyen komoly üzleti élet folyt, és milyen sok fajta intézmény volt régen. Ilyenkor mindig ösztöztetett az ember a hallgatókkal, hogy hát ez milyen jó lenne nálunk is. Emellett elkezdtem foglalkozni a nemzetiségi joggal, Trianonnal, a határon túli magyarok kálváriájával, ami addig szintén tabutéma volt, és erről is tartottam előadást meg speciális kollégiumot. A szocializmus korszakát is akkor kezdtem el tanítani és megjelentettem a rendszerváltás után nem sokkal egy könyvet azokból az előadásokból, amit ott tartottam. Elmondtam, hogy miért nem megyünk 1945 után tovább a jogtörténetben. Kompromisszumként mondták, hogy jó, akkor 56-ig el lehet menni. Évfolyamelőadást tarthattam a szocializmus korszakáról, amire rengetegen jártak, de az is előfordult, hogy óra után odajöttek hozzám tiltakozni az ott elhangzottak miatt. Szerencsére a vezetők mindig kiálltak mellettem.

Mint fiatal oktató én vezettem a tanszéki diákkört, melynek egyes előadásain, programjain többen vetek részt, mint sok más egyetemi rendezvényen. A diákkör által készített kari lap színvonalára jellemző, hogy két cikkünket egy korabeli számzat újra leközölte! Az egyetemen belüli rendszerváltozásnál is nagyon sok mindenben kezdeményezők voltunk. A leghatékosabb hallgatókkal, akikkel különórákon foglalkoztam, létrehoztam a Deák Ferenc Társaságot. Egy elit csoport jött létre az egyetemen belül. Ők vették át a hallgatói önkormányzati választásoknál a „hatalmat”, tehát ők váltották le a KISZ-t, ami akkor még létezett. El is indultak a választásokon és szinte kivétel nélkül meg is nyerték, és az egyetemi élet velük indult be. Velük szerveztük olyan programokat, amelyek tartalmasabbá teszik az egyetemistáknak a napjait, tehát nem csak a kö-

telező tananyagot tanulják, hanem szerveztünk előadásokat, érdekes programokat, kirándulásokat. Ők saját maguk kiadtak egy újságot, amit megvettek nagyon nagy példányszámban, tehát nem úgy volt, mint most az egyetemi lapok: ingyen osztogatják el, aztán alig viszik. Pénzt fizettek azért az újságért, amit akkor még kezdetleges módon stencilezve készítettünk, de nagyon ötletes és színvonalas tartalommal.

Nekem úgy tűnik, hogy te helyi szinten előkészítetted a rendszerváltást.

Ez azért túlzás, de igyekeztem, amennyire lehetséges volt az ottani körülményekhez képest. 1995-ben volt a következő nagy váltás, akkor indult a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Kara. Mindmáig büszkén gondolok vissza arra a hőskorra, amikor a tanévkezdés előtt ott ültünk Dr. Zlinszky János alapító dékán alkotmánybírói szobájában és megterveztük a szeptemberi kezdést. Tulajdonképpen a semmiből jött létre a kar: kezdetben még épület, tanári kar meg oktatási eszközök sem voltak. A legelején a tanszékek úgy jöttek össze, hogy mindenki a saját könyveit hozta, mindenkinek onnan volt íróasztala, ahonnan szerzett, a szemináriumterem volt a tanszéki iroda is egyben, és első évben nem volt adminisztráció, tehát én írtam föl, hogy kik jelentkeznek vizsgára. Mindent egyedül kellett csinálni: az oktatást, meg a programokat. Az első gólyatáborot is én szerveztem meg, mint legfiatalabb oktató az „alapító atyák” közül. Mindenhol a felsőbb évesek szervezik meg a gólyatáborot, de itt nem voltak öregdiákok, nem volt hallgatói önkormányzat, a nulláról indultunk. Még a jogászhimnusz is egy kollégám tanította meg a gyerekeknek. Ez egy nagyon szép, izgalmas időszak volt.

Ha Te a Pázmányra jelentkezél tanárnak, akkor nyilvánvalóan a hiteddel is összefügg. Gyakorló hívő családban neveltek föl, igaz?

Igen. Mindkét nagyapám megszenvedett a hitéért. Az egyik nagyapámat ezért mindig háttérbe szorították, ő a postánál dolgozott és sosem lehe-

tett vezető állásban, mert minden reggel munka előtt bement a reggeli litániára. A másik nagypapát, aki a fővárosnak volt a jogásza, kirúgták az állásából, és negyvenvalahány évesen munkanélküli lett, mert a Barankovics-féle Kereszténydemokrata Néppártban politizált, és volt képviselő jelölt. Onnantól kezdve egy ideig hegesztő lett, majd a farkasréti plébánián tevékenykedett, és ő volt az aki a templom újjáépítésének kivitelezését intézte és szervezte. Ez egy nagyon nagy feladat volt, és újra úgy gondolta, hogy van értelme az életének. Édesapám az orvosi hivatást úgy gyakorolta, hogy Szent Sebestyén volt a példaképe.

Hogy indult, miről szól, kikből áll a Hittel a Nemzetért Alapítvány?

1996-ban költöztünk a XVI. kerületbe, itt születtek már a gyerekeink. Először nem nagyon ismertünk senkit sem a kerületben. Amikor beírtuk a gyerekünket a Néri Szent Fülöp Általános Iskolába, ott az iskolát patronáló Kovász Egyesülettel is megismerkedtünk, amelynek tagjai részben „Néris” szülők, részben a közösségért tenni akaró környékbeli lakosok. Az egyesület felvállalta egyrészt az iskola támogatását, amelynek során programokat szervez, pénzt szerez, pályáz, de ha kell kifestik a tantermet, tehát mindenben közreműködtek. (Érdekes párhuzam, hogy a Néri Szent Fülöp Általános Iskola is ugyanakkor alakult, amikor a Pázmány jogi kara, és ők is ugyanezt végig csinálták annak idején, amit mi.) Nagyra értékeltem a munkájukat, mert tudtam, hogy milyen nehéz a szinte a semmiből elindulni. Ez az iskola is egy rom volt, elhagyott bezárt iskola. Most meg új szárnyak, tantermek épültek, és rengeteg szülő szeretné ide beírni a gyermekeit, mert tudják, hogy jó helyre, jó közösségbe fognak kerülni. A Kovász Egyesületet és vezetőjét, Petrovics Sándort egy idő után már szinte mindenki ismerte és becsülte a kerületben. Ekkor merült fel az az ötlet, hogy most már ne csak az iskola ügyeivel foglalkozunk, hanem vegyünk részt a közéletben is. Ez akkor történt, amikor az egyesület az iskolában felállította Néri Szent Fülöp és Wass Albert domborművét és létrehoztuk a Wass Albert-díjat, aminek a védnöke Sütő András volt és többek között Wittner Mária lett a kitüntetettje. Ezután hoztuk létre a **Mindszenty Bizottságot** és a **Hittel a Nemzetért Alapítványt**, hogy fölállítsuk Mindszenty József első egész alakos, köztéri bronz szobrát. Abban állapodtunk meg, hogy elkezdjük járni az előadásokkal az országot, amelynek során már nem csak egy szoborról volt szó, hanem arról is hogy Mindszentyt minél hamarabb boldoggá avassák és megismertessük a magyar lakossá-

got életművével, és hogy közelebb hozzuk az emberekhez a hitet és megtudják, milyen szenvedéseken ment keresztül az egyház az elmúlt negyven évben. Nagyon keveset tudnak még a hívő emberek is arról, hogy mi történt, itt még az ún. puha diktatúra időszakában is. Például minden negyedik papot vagy szerzetest börtönbe zártak, hogy hány embert öltek meg, ítélték halálra... Összeállítottunk egy irodalmi műsort, amely Mindszenty életét mutatja be. Ez nem egy színjáték, de többen mondják el, illetve szerepet játszanak. Szerepelnek benne képek, ritka filmfelvételek, és én szoktam előadást tartani a végén jogtörténeti megközelítésben Mindszenty peréről, és az egyházüldözésről.

Hány helyre mentetek?

Több, mint 30 helyre. Még Münchenbe is eljutottunk, de mindenütt nagy szeretettel fogadtak. Megható volt látni, hogy szegényebb sorsú emberek is milyen belső meggyőződéssel és hittel támogatták alapítványunkat. Nagyon nagy segítséget jelentett, hogy a XVI. kerület polgármestere, Kovács Péter és képviselőtestülete felajánlotta, hogy az összegyűjtött pénzt megduplázzák. Nyilvános pályázaton választottuk ki Domokos Béla szobrászművészt, aki Mindszenty iránti rajongására jellemző módon addig csak egy-két órát aludt, míg el nem készült a műalkotás. Már korábban ismertem Koltay Gábor filmrendezőt, aki éppen Mindszentyről forgatott filmet. Kértem, hogy segítsen nekünk. Többször is eljött az előadásainkra és megrendezte és felvette a szoboravató ünnepségünket, és megígérte, hogy benne lesz a filmjében. Az is egy nagy segítség volt, hogy ő rendezte meg nekünk a műsort, ő adta nekünk a hangosítást. Koltayval addig próbáltunk, míg el nem ajult a csapat, kökemény munka volt. Sok jó ötlete volt, például csak a szobor leleplezését 15-ször elpróbáltuk. Előre begyakoroltuk ugyanígy a koszorúzást is. Egy néptánc együttest beöltöztettünk a Kárpát-medence különböző népviseleteibe, ők működtek közre. Sikerült elérnünk, hogy a média is felfigyeljen az ünnepségre. Szinte mindegyik fontosabb tévé,

rádió és újság tudósított a szobor felavatásáról. Főtisztelendő Dr. Erdő Péter bíboros, prímás, érsek áldotta meg a műalkotást és Dr. Sólyom László köztársasági elnök külön nekünk írt levélben üdvözölte a megjelenteket.

Mik az alapítvány további céljai?

Minden évben szeretnénk kiadni egy Mindszenty-díjat, amellyel azokat fogjuk jutalmazni, akik a legtöbbet tudnak az életéről. Már vannak meghívásaink is, ahol előadásokat tartunk az életéről. Nem tettünk le egy katolikus óvoda létrehozásáról sem, és Tóth Ilonának kívánunk emléket állítani a szülőházában ki-

alakított múzeummal. Hál' Istennek ebben is támogat minket a XVI. kerületi önkormányzat. Én pedig a szakmai részét vállaltam, hogy összehozom a kiállítási tárgyakat. 56-ról is szólni fog ez a múzeum.

A magazin felcíme: hit-magyság-érték, ezért töled is megkérdezem, mit jelentenek számodra ezek a fogalmak. A hitről már beszéltünk, a magyságtudatot Te miként éled meg.

Már a pályaválasztásomban benne volt a magyság iránti szeretetem, hiszen nem véletlen, hogy magyar alkotmányt és jogtörténelmet tanítok és mindez egy katolikus egyetemen.

Sokan szeretnék, ha a Szent Korona-tan törvényerőre emelkedne, de a jogfolytonosság megszakadt. Te hogyan látod ezt?

A jogfolytonosság rajtunk múlik, mert a Szent Korona-tant sosem iktatták törvénybe nálunk. A Werbőczy Hármaskönyve például szokásjoggént terjedt el. Ha mi szokásjoggá tesszük megint a Szent Koronát, akkor azzá válik, ha nem, akkor hozhatunk akármilyen törvényt, csak írott malaszt marad. Tehát rajtunk múlik, hogy mennyire tudjuk az emberekkel megismertetni és elfogadtatni a Szent Korona-tant, Magyarország történeti alkotmányát. Mennyire tudunk önzetesen, hazájukra büszke embereket nevelni, hogy ezáltal tudjunk más nemzeteket is jobban becsülni. Én igyekszem olyan jogászokat nevelni, akik büszkék lesznek arra, hogy ők magyarok, és külföldön képviselni tudják a magyar érdeket és a magyar jogot. Legyünk büszkék arra, hogy nekünk ezeréves alkotmányunk van.

Mi a legnagyobb érték az életedben?

Nagyon büszke vagyok a családomra. Felegemmel lassan negyedszázada ismerjük egymást, 18 éve vagyunk házasok, nagy igyekezettel neveljük két lányunkat, akik 13 és 11 évesek. Akármilyen fáradtan, sokszor valami miatt elkecseregve jövök is haza elég, ha csak rájuk nézek és már el is felejtettem minden bosszúságomat, rögvést másodlagossá válnak azok a problémák, amik miatt rosszkedvű voltam. Nekem ők a legfontosabbak!
Kuruczleky Ilona

Mindannyian Isten kezében vagyunk

Magazinunk kedvelt rovata a hitvalló életek, ezért a sorozatot folytatva mostani beszélgetőpartnerem Dr. Danka László adjunktus, a Budai Irgalmasrendi Kórház ortopédsebésze és gerincspecialistája, aki nem nagyon szereti a titulusokat, de én mégis leírom, hogy Ő az ország egyik legjobb sebésze a gerincbetegségek területén.

Kérem, hogy mutassa be magát a magazin olvasóinak.

1987-ben végeztem a Semmelweis Orvostudományi Egyetemen, házas vagyok 23 éve, van négy szép gyermekem, három fiú és egy leány. Mind a négy tanul még, a legidősebb a műszaki egyetemen, a második a testnevelésin, a harmadik a Szent Imre gimnáziumba jár, a kisleány meg a Szent János Apostol Katolikus általános iskola tanulója.

Hogyan alakult az élete az egyetem elvégzése után?

Szerencsésnek mondhatom magam, mert a múltban és a jelenben is mindig olyan főnökeim voltak, akikről tanulni tudtam, a mestereimnek tekinthettem őket.

Orvosi dinasztiából származik?

Nem, én vagyok az első és utolsó is, mert a gyerekeim közül egyik sem ezt a pályát választja, amit én nem is bánok, mert ma Magyarországon az orvosi hivatásnak nagyon szerény jövőképe van, ugyanakkor kemény áldozatvállalással jár. Ami ennél is szomorúbb, hogy orvosaink jelentős része nem is marad itthon, külföldre megy, és egy olyan okot sem tudnék mondani, amely miatt érdemes volna maradni.

Én azért bízom benne, hogy a mostani kormányváltással változni fog a helyzet, és sokan visszajönnek. Ön nem így látja?

Ez nagyon nehéz kérdés, van több olyan csoporttársam, aki kint él, és mindig azt mondogatják, hogy majd hazajönnek, ha már az egzisztenciális biztonságuk megvan. Mindenki haza akar jönni, de még ez ideig egyik sem jött vissza.

Mi lehet ennek az oka?

Nem tudnak lemondani a kint megszkott életszínvonalról, sem arról, hogy a mindennapi megélhetés nem okoz gondot. Ha egy orvosnak külföldön biztos állása és jövedelme van, akkor hitelképes és gyakorlatilag mindent meg tud oldani. A kivándorlásnak tudható be, hogy az ortopéd sebészeten az utánam jövő két generáció szinte nincs. Másrészt kint úgy gondolkodnak, hogy sokkal kevesebbe kerül egy diplomást átvenni, mint kiké-

Dr. Danka László

egyetemen matematikából korrepetálásra szorulnak, mert nem tudnak számolni. A tanár-diák kapcsolat megszűnt, mert csak pontokat gyűjtene, az előadásokra nem járnak be. Sok fiatal azért nem alkalmas az orvosi hivatásra, mert nincs kapcsolata a tanáraival, akikről a szakma emberi oldala is elsajátítható, ezért aztán ki sem alakul benne az az alapvető empátikus képesség, amely elengedhetetlen a beteg emberrel való kommunikációban, gyógyításban –, de remekül produkál az egyetemen. De nemcsak ezen a területen, hanem az egész világunkban hiányzik az ember – személyi és adószámok vagyunk. Nem érdekel senkit, hogy a számok mögött levő ember kicsoda, milyen személyiség. Az emberi viszonyok is megváltoztak. Az én időmben még házibulikra jártunk, ma leülnek a fiatalok a számítógép elé chatelni, és virtuális kapcsolatot létesítenek.

Az elmúlt nyolc év pusztítását minden téren érezzük, de legjobban az egészségügyben.

Igen, mert ez az a terület, ahol a legnevesebb alkatrészrel, az emberrel dolgoznak. A munka tárgya nem más, mint maga az ember. Itt nem lehet egy százalék selejtet sem termelni, mint egy gyárban, mert az emberek százainak kerülne az életébe.

Sőt, én még ennél is tovább mennék. Egy orvosnak nemcsak a testtel, hanem a lélekkel is foglalkoznia kell, mert az ember test és lélek egysége.

Persze, nemcsak a corpusszal, hanem a pszichével is foglalkozni kell, a kettőt együtt kell kezelni.

Én azt gondolom, ha a legfőbb érték, az ember, már nem érték egy nemzet életében, akkor a jövő kilátástalan.

Igy van. Megszűntek az értékek. Nézzük meg a politikai elit képviselőit. Mit sugallnak az átlag honpol-

Együtt a család

gárnak? Katasztrófa! Lopunk, csalunk, hazudunk. Az élet csak a pénzről szól, meg a hatalomról, és ahogy ragaszkodnak hozzá, az botrányos. Nincsenek példaképek a fiatalok előtt. Még a sportban sem, mert az élsportot uralja a chemikália, a dopping. Ma olyan csúcscsokat döntünk, amelyeket az emberi fiziológia elvileg nem is tenné lehetővé. Miklós fiam tornász, or-

Ma viszont pont az ellenkezőjét tapasztaljuk.

Ma már oktatás sincs. Az egyetem azzal kezdi az első évet – kis túlzással élve –, hogy először megtanítják a diákokat olvasni. A műszaki

százas bajnok volt a serdülők korosztályában, de már most tönkre mentek az ízületei, pedig csak húsz éves.

Őn szerint a vizitdíj segített volna az egészségügyi gondokon?

A vizitdíj érdemben nem hozott volna megváltást. Ez csak arra szolgált, hogy elhitessék az emberekkel, hogy az egészségügy nem ingyenes. Nem is az. 1948-ban törvényileg ingyenessé tették a szocialista egészségügyet, mert az államkassza finanszírozta a KGST-én belüli kölcsönökből. Muszáj volt, mert a kommunista imázst fent kellett tartani, egy olyan ideológiai eszmét, amelyről már akkor is tudtuk, hogy nem igaz.

Ennek ellenére jobban működött az egészségügy.

Igen, mert a szakmát hagyták a maga módján élni, nem akarták direkt irányítani. Ma ez pont fordítva történik, lehetetlenné tették a szakmai tevékenységet, és még csak a minimum feltételei sincsenek meg a gyógyító-megelőző munkának. És azt sem tudom, hogy a kormányzat, amikor az egészségügyet átalakította, kivel volt? Az egészségügyi szakszemélyzettel nem, a betegekkel sem, mert őket fájdalomra és várakozási listára tették, pedig az egészségügyi törvény kimondja, hogy a beteg a várakozás során nem szenvedhet maradandó egészségkárosodást. De kérdezem én, miért kell a betegnek több hónapig, vagy egy évig túrnie a fájdalmát? Nem azért vannak rossz egészségügyi mutatóink, mert a magyar ember rosszabb anyagból van, hanem mert az emberek jobban elhasználódnak, annak ellenére, hogy a magyar agy nagyon jó. Köztudott, hogy mire a gyerek megtanul magyarul, addigra kombinatív lesz az agya. Ezért tud egy magyar ember egyszerre öt-hat, vagy akár tíz féle dolgot is egyszerre csinálni.

Beszéltünk róla, hogy az egészségügy soha nem volt ingyenes, de ha teljesen magánkézzbe menne át, akkor nagyon sok szegény ember kiszorulna az ellátásból, és ez megintcsak nem szolgálná a magyarok érdekét.

Ha egy intézetbe valaki befektet pénzt, tőkét, akkor jogosan gondolhatja, és el is várhatja, hogy az a pénz neki megtérüljön, illetve nyere-

Budai Irgalmasrendi Kórház

Illusztráció

séget hozzon, különben minek vállalkozna. De azt is vállalja, hogy olyan szolgáltatást nyújt, amely máshol nincs, ezért a magán kórház nem egy karitatív intézmény. Az persze más kérdés, hogy ki tudja ezt megfizetni. A magán kézben lévő egészségügyi intézmény működése nem kérdés, mert ott a beteg csak jót kaphat, de az állami szolgálatnál az orvosi tevékenység között nem lehet különbség. Nem mondhatjuk azt, hogy aki nem tud fizetni, azt nem fogjuk jól megoperálni. Mégis miben lehet más a kettő? Csakis a körülményekben. Nem tizenhatégyes kórteremben fog feküdni a beteg, hanem saját szobája lesz, a táplálkozása egyénre szabott lesz, a nővér pedig kiemelten fog vele törődni, és nem kell kivárni a

várólistát sem. Tehát ha valaki magánkórházba megy, akkor az állam helyett átvállalja azokat a költségeket – az adózott jövedelméből –, amelyet az államnak kellene megfinanszíroznia. Ezért a tisztességes megoldás az lenne, ha a beteg miután kifizette az ellátást, utána benyújthatná a számlát az államnak, hiszen az egészségügyi hozzájárulást is minden hónapban befizeti. A magánellátás nem egy megvetendő dolog, azért van, hogy amit az állam nem tud ellátni, mert nincs rá lehetősége, azt a hiányt pótolja – persze nem mindent. Az államnak nem lehet kivonulnia az egészségügyi ellátásból, ha járulékot szed utána. Az alapellátás mindenkinek kijár az élethez való- és állampolgári jogán. Mindenképpen együtt kell működnie a magán és állami szférának, de most egyik sem megy jól, mert semmilyen finanszírozási lehetőség nincs.

Előfordul-e egy hívő orvosnál, hogy egy komplikált műtét közben Istenhez fohászkodik?

Velem is többször megtörtént már, hogy azt mondtam: „Uram, most segíts meg, mert bajban vagyok.” Én felnőtt korbanban tértem meg. Anyósom és a középső fiam által volt olyan Isten élményem, amely elvezetett hozzá. A feleségem mindig is hívő volt, az egyházi esküvőnk után amolyan vasárnapi keresztény lettem. Majd egy balatoni nyaraláskor, az akkor még két éves középső fiam evett egy kekszet, amelyet félre nyelt. Megfulladt és meghalt. Újra kellett élesztenem, és akkor döbbsentem arra rá, hogy az Úr-isten akkor adja a gyermeket, amikor akarja, és akkor veszi vissza, amikor csak akarja. Az Ő kezében vagyunk mindannyian, ezért egy sebészben, ha nincs alázat, ha tökéletesnek hiszi magát, akkor hibázni fog. A másik meghatározó élményem az anyósom haldoklása volt. Három napig voltam mellette folyamatosan, és úgy ment el, hogy nem elment, hanem érte jöttek. Akkor értettem meg, hogy végig nem ketten, hanem hárman voltunk. A temetése után lettem elsőáldozó. Azóta, ha misére megyek mindig teljes mivoltomban ott vagyok.

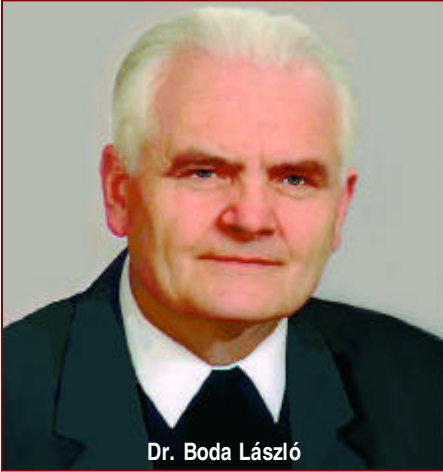
Köszönöm, hogy megosztotta velünk a gondolatait.

Kuruczleky Ilona

A BÉRES ALAPÍTVÁNY
1993 óta segíti a rászorulókat, betegeket,
időseket, nehéz anyagi helyzetben lévőket.
Ha Ön is egyetért céljainkkal, kérjük, támogassa munkánkat
ADÓJA 1%-ának felajánlásával.
EGYÜTT TÖBBET TEHETÜNK!
A Béres Alapítvány adószáma:
18662814-2-13

Mater Salvatoris Lelkigyakorlatos Ház
2100 Gödöllő-Máriabesnyő, Kapucinusok tere 3.
Tel: 28/420-176, 510-740, Fax/Üz.rögz.: 28/510-742
http: www.matersalvatoris.hu, E-mail: matersal@invitel.hu

2010. május 19-22. (szerda délutántól-szombat ebédig) „Hinni és hirdetni az evangéliumot” Lelkigyakorlat minden korosztály számára. Vezető: Horváth István Sándor atya
2010. május 21-23. (péntek vacsorától-vasárnap ebédig) Pünkösdi lelkigyakorlat. Vezető: Turai János atya
2010. június 7-9. (hétfő vacsorától-szerda ebédig) „Bölcsesség kora - Teljeség felé” Idősek lelkigyakorlata. Vezető: Dóka Tamás atya
2010. június 18-19. (péntek vacsorától-szombat ebédig) Gáboriel lelkínap a Szent Angyalokról. Vezető: Grácián atya
2010. június 21-23. (hétfő ebédétől-szerda délutánig) „A tanító Jézus nyomában” Lelkigyakorlat pedagógusoknak. Vezető: Dr. Lukács László SchP

Dr. Boda László

1900-ban Chevalier francia kanonok-történész kétségbe vonta a Torinói Lepelnek mint egyedülálló relikviának hitelességét. Azzal érvelt, hogy a 14. századtól egészen Torinóig a történész szemével is jól nyomon kísérhető a Lepel útja. Innen visszanezve viszont homályba vész a tekintetünk. Azóta azonban számos kutató foglalkozott a Lepel útjával, amelynek legfontosabb állomásai: Jeruzsálem, Edessza, Konstantinápoly. Onnan, a fővárost 1204-ben elfoglaló keresztiesek, sok más ereklyével együtt Franciaországba vitték. A hitelességét tudományos vizsgálatok hosszú sora alapozta meg, mégpedig a legkülönbözőbb oldalról. Szakemberek csaknem 150000 munkaórát áldoztak már a Lepel kutatására. Összefogott ebben régészet, orvostudomány, fizika, kémia, történelemtudomány, művészettörténet, szövettan stb. Ebben nálunk némileg a Magyar Szentkorona kutatásai hasonlíthatók hozzá. A C 14-es, vagyis a radiokarbon vizsgálataira külön érdemes kitérni, hiszen ez az egyetlen igazán komolyan tekinthető ellenérv, valójában inkább csak volt. Mit igazolt eddig a tudományos kutatás?

Érvek a Lepel hitelessége mellett

1.) Alapvető jelentősége van annak, hogy a – 4.36 m hosszú és 1.10 m széles – lenvászon Lepel képe három dimenziós. Ezt tudományosan bizonyították. Ma már három dimenziós fotója is igazolja. Biztos, hogy nem festve van! Egy valószínűleg keresztire feszített, 30–35 év közötti férfi nyomait őrzi, a zsidókra jellemző haj- és szakáll formával. A Lepel negatív fotóhoz hasonlítható lenyomatát az eredeti testből kiáradó különleges fényhatás hozta létre. A hajon a töviskorona nyomai láthatók. A szög véryomai a csuklón vannak. A lábón a sarokcsont vércsíkjája jelzi, hol ütötték át. Ezt régészeti lelet is igazolja. Kiszámították, hogy a test kb. 36 óráig lehetett a sírban.

2.) Azonosították a két szemhéjon nyomot hagyó pénzerméket. Ezek Pilátus leptonjai, és a szemhéjak lezárására szolgáltak. Még a felirat egy része is olvasható rajtuk, és így éremszakér-

Mennyiben igazolható a Lepel

tők által kiegészítve azonosíthatók. A mai öfrintoshoz hasonlítható legkisebb értékű pénzermét Kr. e. 29 és 31 között verette Pilátus. Jézus kereszthalála pedig épp a kettő között, 30 tavaszán volt. Ennél jobb időmeghatározás nem is kívánható. Ezt a legolcsóbb pénzermét pedig feltehetően a kivégző osztag egyik katonája tette a szemekre, amelyek a levételkor kinyílhattak. Ez tehát nem „pártus” (perzsa) hercegi temetésre utal. Akkor ugyanis aranypénzt használtak volna.

3.) Kimutatták a Lepelbe tapadt virágporok, ún. pollenek nyomait, amelyek mintegy kijelzik a Lepel útját: Jeruzsálem, Edessza, Konstantinápoly, Lirey. A jól látható jobb talpon és a térdeken is kimutatták Jeruzsálem talajmintáját, mert a kereszt fáját mezítláb vitte hordozója. A konstantinápolyi időszakra külön érdemes kitérni.

4.) Igazolták, hogy a szív jól látható sebéből, amelyet már beazonosított római lándzsa okozott, valóban vér és víz folyt ki, ahogyan az Evangéliumban olvassuk. Szakorvosok megfigyelték, honnan a vér és honnan a víz. Az ostorcsapások nyomai pedig megszámlálhatók a mezítlén test hátoldalán. Megrendítő a vállaknál a kereszt felső gerendájának nyoma a véres horzsolások foltjai révén, ferde alakban, Cardoso Resende riói lepelkutató orvos könyvében.

5.) Vizsgálták a Lepel szövésmintázatát is. Nem régeből, „szövetmütétet” hajtottak végre a Lepelre. Kicserélték azt a hátsó szövetborítást, amelyet még a nővérek varrtak rá, 1534-ben. Így próbálták „orvosolni” a Chambéry tűz okozta égési „sebeket”. Nemrégiben kicserélték. Ez alkalommal a svájci szakértő asszony összehasonlította a Lepel szövésmintáját a maszadai leplekével. Heródes nevezetes sziklavára, a maszadai erődítmény, amely 74-ig ellenállt a római légiók ostromának. Kr. u. első századi lepleket is találtak benne. A szövésminták hasonlósága meglepő, s ez újabb érv a Lepel első századi eredete mellett.

6.) Kimutatták az AB vércsoportot a „Lepel Emberén”, és 1994–95-ben megtalálták a DNS kb. 700 bázis-párját. Vigyázat, a klónozáshoz csaknem 3 milliárd kellene! Ezért írtam meg angol nyelvű tanulmányomat, hogy – bizonyos újsághíresztelésekkel ellentétben – miért nem klónozható a Lepel Embere. Írásom a Lepel Internet-lapjában olvasható (www.shroud.it – Articolli).

7.) Legújabbban a vatikáni levéltár kutatója, Barbara Frale szerint a torinói leplen lévő, alig olvasható, három nyelvű felirat bebizonyítja, hogy a Lepel valóban Jézus halotti leple volt. Ő ugyanis számítógép segítségével kinagyította a torinói leplen szórványosan olvasható, alig lát-

ható görög, latin és arámi nyelvű szavainak nyomait. Arra a következtetésre jutott, hogy a feliratok a názáreti Jézus nevet tartalmazzák görög nyelven. Szerinte ez azt bizonyítja, hogy a szöveg nem lehet középkori eredetű, mivel abban az időben még egy hamisító sem nevezte volna Jézust csak „a názáretinek”. Mindez egyetlen keresztire feszítettre jellemző: Jézus Krisztusra.

A konstantinápolyi időszak különös jelentősége

A Torinói Lepel hosszú útjának kivételes állomását a 944–1204-ig tartó időszak jelenti. Miután a Lepel Jézus halála és hitünk szerinti föltámadása után Arimateai Józsefhez kerülhetett vissza (aki adományozta), további útját illetően tudnunk kell, hogy a Lepel különböző okkókból

eredetisége?

állandóan rejtegetni kellett. A keresztények a zsidó háború előtt (Kr.u. 67–70) elhagyták Jeruzsálemet. S a virágpornyomok meg egy II. századi kép tanulsága szerint Edesszába menekítettek. Ez az Eufrátesz folyó nyugati oldalán volt és korán kereszténnyé lett. A Kelet-Római Birodalom legjelentősebb keleti határvárosaként ismert (Törökországban a mai Urfa). Itt az árvíz és a keleti támadások (perzsák, arabok) ellen kellett védeni. Egy ízben befalazták a Leplet, és hosszú időn át rejtve maradt, mert megfélemltek róla. S ugyanúgy véletlenül akadtak rá, mint nálunk a ferences atyák befalazott értékeire, Gyöngyösön. 944-ben került Konstantinápolyba, ahol a pátriárka ünnepélyesen köszöntötte, a császári család tagjai pedig oda sietve megtekintették. A császári fővárosban időnként kiállították a Leplet, amelyet akkor szíriul mandilionnak hívtak és

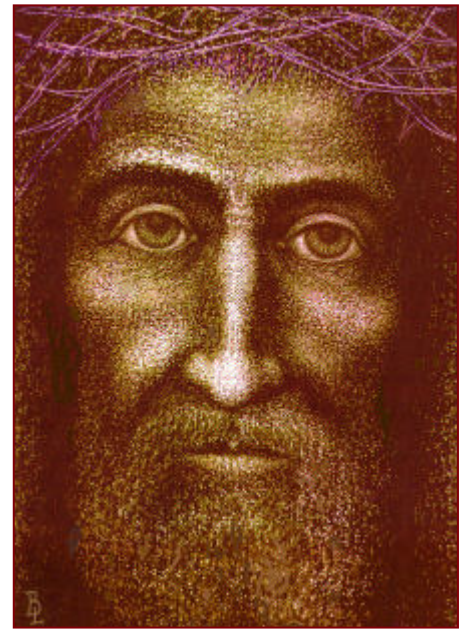

az terjedt el róla – ma is érvényesen –, hogy „Nem kézzel festett”. A kivételes jelentőséget jól érzékelteti, hogy a Keleti Egyház ikonképeit a Lepel Krisztus-arca inspirálta, éppúgy, mint a Nyugat Egyház Veronika kendős ábrázolásait. A Leplet ugyanis többnyire úgy tették közzszemlére a liturgia keretében, hogy négy részre összehajtván a negyedikén csak az Arc volt látható. Mint ha egy törülközőszerű kendő közepén Jézus arcát látnánk, amely annak valóságos lenyomata. Maga a Veronika név a „vera ikona” (igaz kép) származéka. Az ikonok jelentőségét pedig nem kell külön méltatni.

Ugyanakkor kivételes jelentősége van ennek az időszaknak magyar szempontból is. Hiszen a mi Pray-kódexünk ezzel lett világhírű. Sokakban fölmerülhet ugyanis a jogos kérdés: mi igazolja, hogy a Torinóban őrzött Lepel azonos azzal, amelyet Konstantinápolyban olyan kivételes tisztelet övezett? Ennek legfőbb tanúja a Pray-kódex, amely a 12. század vége felé került hazánkba. Ez Jézus eltemetését is ábrázolja a Lepellel, amelybe akkor három lyukat égettek, feltehetően tűzpróba céljából, és ez a Torinói Leplel is látható, ami csak a legszembeütőbb jele az azonoságnak. Márpedig ez ellentmond a C 14-es vizsgálatok eredményének, hiszen azok kormeghatározását legalább száz évvel megelőzi.

Miért nem hitelesek a C 14-es vizsgálatok eredményei?

Már közismertek az 1988-ban három laboratóriumban elvégzett vizsgálatok. Ennek eredménye a Lepel középkori eredetét látszott igazolni (1260–1390 közötti időből), az ellenérvek nagy többségével szemben. Ez él sokak emlékezetében. Még II. János Pál pápát is megkérdezték, aki – magánemberként – a Lepel eredetiségét vallotta, hogy no mit szól hozzá? A Szentatya bölcsen azt válaszolta, hogy várjuk meg a tudomány további eredményeit. Ez meg is jött. 1994-ben egy amerikai professzor, Garza Valdes, különleges kutatási eredményt tett közzé. Főleg maja relikviákat tanulmányozva ismerete föl az a láthatatlan bioréteget (élő és holt baktériumokból), amely különböző vastagságban ráakódhat az ősi relikviákra, elsősorban a szövetekre. Kiderült, hogy ez a bioréteg, amelyről a C 14-es vizsgálatok végzői még semmit nem tudhattak, akár ezer vagy annál is több évvel „megfiatalíthatja” a különböző ősi lepleket. Erre reagált Angliában a neves múmia-szakértő, Rosalie David, aki hasonlót tapasztalt egyiptomi múmiák C 14-es vizsgálata során (British Múzeum). Nála kb. ezer évvel fiatalabbnak mutatkozott a testekre rátekerített szövetanyag (ún. bandázs), mint maga a múmiatest. Ezt aztán kísérletileg igazolták. Arra is felhívták a figyelmet az illetékesek, hogy ahol zsír vagy olaj van, ott a C 14-es vizsgálat nem alkalmazható (pl. egy százéves fókatelem esetében). Márpedig a nő-

vérek a Chambéry tűzvész után a Leplet olajban is átmosták. Legújabban pedig a kivágott szövetdarabka szálainak optikai ellenőrzése támaszt kétséget, arra utalva, hogy a C 14 vizsgálatára kivágott apró szövetminta szálai abból a középkori eredetű szövetből származhattak, amelyet az égési sérülések pótlására a nők fölháztak. Egyáltalán nem véletlen tehát, hogy a Lepel eredetiségének elszánt ellenzői újabb kapaszkodót keresnek. E szerint a Torinói Leplet Leonardo da Vinci festette, ha nem festette, akkor fényképezte, ha nem fényképezte, akkor kitűzesített fémdomborműre leplet terített és így jött ki a Lepel Emberének képe. Csak egyet kérdezek: hogyan jutott hozzá Pilátus pénzérméihez? És hogyan csempészte a szemhéjak fölé, amikor a képet a domborművön kiégette? Így persze már a C 14-es vizsgálatok eredményeinél is több, mint száz évvel később keletkezett volna a Lepel. Szegény Leonardo. Mi mindent varrnának a nyakába. De ő már nem tiltakozhat.

Magamról annyit, hogy 1996 óta foglalkozom magánszorgalomból a Torinói Lepel hitelességének kutatásával, elméletben és rekonstrukciós kísérleteimmel. Kutatásaim fő vonalát 2000-ben befejeztem, amikor megtisztelő meghívást kaptam a Lepel Orvieto Világkongresszújára. Ott a kezekről tartottam angol nyelvű előadásomat (a vállficam és a kézfejek X alakú pozíciója). Viszont azóta is járom az országot, evangelizációs céllal, számos meghívásnak eleget téve. Szerény egyházművészeti múltamat kamatoztatva kb. harminc rekonstrukciós képet készítettem a „Lepel Emberének”, hitem és meggyőződésem szerint Jézus Krisztusnak arcáról és testéről. Ebből mellékelünk pár darabot, mintegy az eredeti fotómásainak kommentárjaiként.

Dr. Boda László,
ny. egyetemi tanár, teológus,
eredetkutató

Beszélgetés Kuklay Antallal Köröm plébánosával

„Ki vagyok, mit akarok? Isten szolgája vagyok. Isten népének szolgája. Isten magyar népének szolgája. A szolgálat által üdvözülni akarok.”

1932-ben született Csapon. Középiskolai tanulmányait Sátoraljaújhelyen a piaristáknál, illetve a Sárospataki Református Gimnáziumban végezte. 1950-ben érettségizett. Papi pályára lépett, előbb Hejácén, majd Egerben, 1953-tól pedig Budapesten a Központi Szemináriumban tanult. 1955-ben szentelték pappá. Az 1956-os forradalomban való részvételéért 1957 májusában letartóztatták és tíz évre ítélték. 1963-ban amnesztiával szabadult, de az ÁEH eltiltotta a papi tevékenységtől. Három évig segédmunkásként dolgozott. Később az AEH engedélyezte, hogy tudományos munkát végezzen a sárospataki katolikus templommal kapcsolatos feltáró munkában. Elvégezte az Országos Széchényi Könyvtár könyvtáros képző tanfolyamát és 1967-ben létrehozta a Sárospataki Római Katolikus Egyházi Gyűjteményt. 1973-tól Köröm plébánosa. 1985-ben Budapesten művészettörténetés oklevelet szerzett.

A beszélgetés apropóját az adja, hogy a napokban jelent meg a Kairosz kiadó gondozásában a Magyarok lenni sorozatban egy nagyszerű beszélgetés, amelyet Fülöp Zsuzsa készített az atyával. „Mint szűkölködők, de sokat gazdagítók” – a könyv címe. Miért?

Szent Pál nyomán én is megtapasztaltam a szűkösséget. 1957 nyarán a Markó utcai börtön 4x4,5 méteres zárkájában huszonketten vártuk az ítéletet. Hat év múlva, szabadulásom után is éreztem a diktatúra vagy az 1300 fős falucska szűkösségét. Mégis, ennek a „levegőtlen présnek” köszönhetem, hogy befelé fordulva kincseket találtam, melyeket másokkal is megoszthattam. A napokban egy hitoktatónővel találkoztam, aki megköszönte Pilinszky könyvem, „A kráter peremén”-t, amelyet hittanos társaival a '80-as évek végén „ronggyá olvasott”. Most készítem az ötödik, bővített kiadását.

Az egyház egyre több jelét adja, hogy nagyra becsüli az Ön munkáját. 2009-ben a „Hit pajzsa” kitüntetésben részesült. 2010-ben pedig kanonoki kinevezést kapott. Milyen érzéssel jár az elismerés?

A legszebb az volt, amikor a „Parma fidei pajzs” átadásakor a zsúfolásig megtelt Egyetemi templomban egy down kóros fiú, aki nálunk szokott nyaralni a girincsi plébánián, a padból felugorva kitárt karokkal kiáltotta: „Tóni atya! Tóni atya!”

Sárospatak és Szent Erzsébet összetartozik. Mit jelent az Ön számára a nagyon tisztelt Árpád házi szent?

Szent Erzsébet megtestesítője annak a két eszmének, az autonómiának és a szolidaritásnak, amely kultúránk mozgatóereje, vágya, célja. Ez

a két eszme: az emberi személy méltósága és az összetartozás tudata ez Jézus Krisztus tanítása, a jó hír, az evangélium lényege. Erzsébetet ez töltötte el eksztatikus örömmel, és ez magyarázza egyre növekvő népszerűségét. Amikor a háború után az oroszok elől anyai nagyszüleimhez Sárospatakra menekültünk, és édesapám állást és lakást kapott a katolikus elemi iskolában, nem sejtettem, hogy ezen a helyen állott Szent Erzsébet szülőháza, s hogy éppen ott van az ágyam, ahol most Szent Erzsébet botját őrizzük. Ezzel a bottal ő terelgetett, terelget engem.

A könyvnek nagyon tetszik az a gondolatsora, amelyet arra a kérdésre válaszol, hogy: mivel gazdagíthatjuk mi magyarok a világ kultúráját. Megosztaná gondolatait olvasóinkkal is?

Körülbelül 13 milliárd évvel ezelőtt mondá az Úristen: Legyen világosság! És létrejött a világegyetem. Aztán 13 millió évvel ezelőtt mondá az Úristen: Legyen Kárpát-medence, és teremjen benne tokaji bor. Erre felgyűrődtek a hegyek. És mondá az Úristen: Szülessék meg Szent István! És létrejött az

Ország. És mondá az Úristen: Szülessék meg Bartók Béla! És az embereknek kinyílt a fülük. És mondá az Úristen: Szülessen meg Neumann János. És létrejött az Internet. És mondá az Úristen a XXI. Század végén: Kárpát-medence népei sirassák meg egymás halottait és öleljék meg egymást. És az ő példájukra megszületett a világban a Béke. Ez a mi hivatásunk.

„Van okunk a reményre!” – Ez a könyv utolsó mondata. Valóban van okunk a reményre?

A vegyészeknek van egy kifejezésük a kémiai reakció lefolyására: in statu nascendi – a születés állapotában. Ilyen állapotban van most az emberiség. Már kitöltötte kilenc hónapját, betöltötte a Földanya méhét, már elszakadt a köldökzsinór, oxigénhiánya van, halálos félelemmel FELSÍR. Aztán megnyílik a tüdeje, és beáll az oxigénfelvétel és széndioxid kibo-

csátás, az energia felvétel és leadás, az ébrenlét és az álom, a cselekvés és a szemlélődés, a személy és a közösség egyensúlya: a homeosztázis. Közben megismeri a forró kályhát és vasalót, az asztal kemény sarkát, a báránymilőt és az influenzát, de sejtjeiben egymilliárd éves tapasztalatot őriz a túlélésre a KRÍZIS legyőzésére. Ez a reményünk alapja a következő évezredekre.

Grécsy László

Hitvallás plasztikus üvegalkotásokban, festményekben

Kalmár Pál festő- és üvegművész

Zsámbék különleges nevezetessége a romtemplom. Lenyűgöző a látvány az év és nap bármely időszakában.

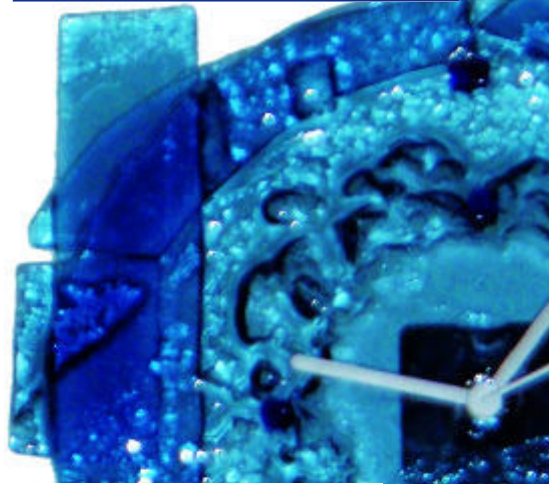
Többször volt szerencsém megcsodálni a fények játékát ezen az ősi épületen. Kalmár Pál festő- és üvegművész belső adottságaihoz járul az a szerencsés momentum, hogy ennek a templomnak a közelségét tudhatja naponta magáénak, mert a közelében él és dolgozik.

Nem szokványos művészi ötvözet Kalmár Pál munkássága. A festő keze a vászorról átnyúlik az üvegbe és festői üvegalkotások születnek mintegy harminc éve. Aki megtekintette, megcsodálta festményeit és üvegbe álmódott plasztikáit, bizonyára azonnal érezte a mediterrán művészeti hatást. Nem véletlenül, ugyanis a művész kedvelt tájai az itáliai környezetben honolnak, ahová sokszor ellátogatott. Munkáiban a biztos kéz, a reneszánsz ember tükröződik.

Visszatér festményeiben és üvegekpeiben újra és újra a templom, a hit magasztos épülete, a zsámbéki romtemplom. Nincs még egy olyan művész, aki ilyen változatosan, ilyen sokoldalúan tárt volna a néző, a szemlélődő, a művészetet kedvelő közönség elé egy valóságos épületet. A színek és az adott pillanat hangulata elvarázsolja a földi halandót, amikor ezeket a festményeket és üvegalkotásokat szemléli. Jóma-

gam többször került ilyen hatás alá, amikor Kalmár Pál kiállításain egyikén-másikán csodáltam alkotásait.

Munkásságából érdemes felvilágotlítani néhányat. Íme: Az Eötvös Lóránd Egyetem műemlék épületének üveglámpái, a hévízi mozi lámpái, a Hungarokamion falplasztikái, a Kempinski Hotel üveg Corvinus-portréja Budapesten, a Honvédelmi Minisztérium csillárjai. Beszédese kiállításainak helyszínei is: Budapest, Esztergom, Székesfehérvár, Sárospatak, Dabas, Nagykáta, Szeged, Budakeszi, Csákvár, Tapolca, Dombóvár, Nagyatád, Keszthely, Telki, Balatonfüred és természetesen Zsámbék. Alkotásait számos galéria fogadta be, mint például a Passage Budapesten, a Képcsarnok Nyíregyházán, a Medgyessy Debreceben, az ISIS Szombathelyen, az Ormay Szegeden vagy a Mednyánszky Budapesten. Munkásságának különlegesen egyedi példányai az üveg-faliórák. Nem ismerek a világban más művészt, aki ilyen különlegességet tárna a szemlélő elé. Szakrális vonzódását jelzik torz korpuszai, a szimbolikus testrészek. Neveltetése, a család, a magyarságtudat, a római katolikus püspök keresztapa mind-mind egy-egy állomása, netalán igazságpontja Kalmár Pál erkölcsi magasságának. Bátran kimondhatjuk, a művész az egyetemes kultúra része. Szerinte „az érzelmi élményt nem unjuk meg”, amit ékesen bizonyítanak az évtizedekig falainkon nyugvó alkotások. Üvegekpei kilépnek a síkból és fénytelített élményt nyújtanak az által, hogy a művész tükrökre helyezi alkotásait.

bikafalvi Máthé László

Kurultaj 2010 – Bugac

Az idei Nagy Kurultaj Bugacon kerül megrendezésre, 2010. augusztus 6-7-8-án.

A Nagy jelzöt azzal érdemelte ki, hogy már 2008-ban a II. Kurultajon elhatározták a szervezők, hogy a kazakisztáni Madjar törzs és kazak delegáción kívül a további rokonnépeinket is meg fogják hívni, egy újkori turáni szövetséget élesztve fel a közös együttléttel.

A „kurultaj” szó a Közép és Belső-ázsiai főképp török (pl.: kazak, türkmén, baskír, anatóliai török) és egyéb altjai nyelvekben, törzsi gyűlést jelent. Az ősi magyarok is tartottak törzsi gyűléseket, amelyekre a korabeli történeti (főleg arab és bizánci) források is utalnak.

A rendezvény alapjait Bíró András Zsolt magyar antropológus és humánbiológus (a Magyar Természettudományi Múzeum Embertani Tárnak kutatója) egyik kazakisztáni tudományos expedíciója rakta le. A 2006-os expedíción gyűjtött adatok és genetikai (DNS) minták tudományos elemzése során (Y-kromoszóma analízis) bizonyítást nyert, hogy a kazakisztáni Madjar törzs és a Kárpát-medencei magyarok között nem csak névhasznosság (névegyezés) hanem genetikai kapcsolat is fennáll. A kutatások eredményei Kazakisztánban és más Közép-ázsiai országokban is számos folyamatot indítottak el, és felhívták a figyelmet Magyarországra.

2009-ben a Kurultaj főszerzői létrehozták a Magyar-Turán Alapítványt, amely az őstörténeti kutatásokat és azok eredményeinek bemutatását segíti, valamint a magyar hagyományörző programokat összehangolja, és 2010-ben megszervezi minden idők legnagyobb magyarországi hagyományörző rendezvényét, a Nagy Kurultajt. Az alapítvány szervezőmunkája során hamar kiderült, hogy a nagyszabású rendezvény megszervezése érdekében egy az egész Kárpát-medencére kiterjedő szövetséget kell létrehozni. Így született meg a Turán Szövetség, amely együttműködési szerződést és szövetséget kötött Bugac település önkormányzatával.

A Kurultaj főszerzője és koordinátora a Magyar-Turán Alapítvány, mint közhasznú szervezet. Társzervező, Bugac település önkormányzata. A rendezvény hivatalos honlapja a www.kurultaj.com A Magyar-Turán Alapítvány honlapja: www.magyar-turan.hu Bugac település honlapja: www.bugac.hu

A rendezvény hivatalos lapja a Kurultaj újság, amelyet a Magyar-Turán Alapítvány ad ki április hónaptól kezdve. A rendezvényvel kapcsolatos, közlemények, felhívások, információk csak akkor hivatalosak, ha ezen (fent említett) fórumok valamelyikén is megjelennek.

A főszerzők és a Turán Szövetség semmilyen munkakapcsolatban nem áll a Magyarok Szövetségével. A Kurultaj szervezésében a Ma-

gyarok Szövetsége, sem közvetlenül sem pedig közvetetten nem vesz részt.

A Kurultaj műsorában elsősorban a legkiválóbb hagyományörzők színvonalas bemutatói kapnak helyet. A seregszemlékre, felvonásokra és egyéb közösségi megmozdulásokra, versenyekre minden hagyományörző csapatot (amely az öltözeti és viselkedési alap-elvárásoknak megfelel) szeretettel várunk. Az ünnepségen minél több embernek lehetővé szeretnénk tenni, hogy személyesen (ha lehet családostul) átélhesse itt Magyarországon, egy tradicionális, elsősorban magyar hagyományokon nyugvó, de a keleti rokon kultúrákat is bemutató ünnep minden élményét. Az ünnepségre felépül egy egyedi történelmi hangulatot árasztó, honfoglaláskori tábor (szállás). Az építkezések és a programok kialakítása szakemberek (régészek, történészek, antropológusok, etnográfusok) bevonásával történik. A kulturális és zenei programok színvonalas megjelenítéséhez három színpad épül, mind külön fény és hangtechnikával felszerelve. A népzenei programokban, a Kárpát-medence minden vidékéről érkező népzene- és néptáncsoportok mutatkoznak be. A keletről érkező delegációk némelyike saját zenei és táncbemutatóval is készül. Esténként koncert, majd pedig táncház is lesz.

A rendezvény helyszíne a Bugac (Bács-Kiskun megye) település külterülete. A Kiskunsági Nemzeti Park határában az ország egyik legszébb, szikes pusztás (futóhomokkal és ősborkásokkal tarkított) vidéke ad otthont az ünnepnek, az előző bősztörpusztai helyszínnél két- és félszer nagyobb területen. A területet gépjárművel, aszfaltozott úton, három irányból lehet megközelíteni. A rendezvény időpontja: augusztus 6-7-8.

A háromnapos programban röviden: főszerzők, a főbb díszvendégek és a küldöttségek

Bíró András Zsolt

beszède, hagyományörző lovas- és gyalogos hadak felvonulása, történelmi élőképek, bemutatók, előadások, kiállítások, sportversenyek, vetélkedők, interaktív programok, zenei és táncprogramok zajlanak a tábor több részén is egy időben. A tábor területén hatalmas kézműves vásár is lesz (a részvétel csak szakmai minőségellenőrzés után lehetséges).

A második és harmadik nap: a bemutatók és műsorok mellett a delegációk tanácskozása és szakrális programok (szertűz, életfaszentelés). Eddig több mint 130 Kárpát-medencei magyar hagyományörző és kulturális csoport jelezte a részvételi szándékát. Ez lesz a hagyományörzők legnagyobb Kárpát-medencei seregszemléje, amelyre Erdély saját haddal készül.

A Nagy Kurultaj alkalmával, Magyarországon, sőt egész Európában eddig még soha nem látott nagy számban lesznek jelen a Türk-Hun, tudatú népek képviselői. A számos Kárpát-medencei díszvendég mellett az ünnepségre a következő országokból érkeznek küldöttségek:

Kazakisztán, Üzbegisztán, Törökország, Azerbajdzsán, Kirgízia, Türkmenisztán, Ujgurisztán /Kína/, Baskíria /Or.f./, Tatársztán /Or.f./, Csuvasföld /Or.f./, Tuva /Or.f./, Karacsaj-Balkárföld /Or.f./, Dagesztán /Or.f./, Csecsenföld /Or.f./, Jakutia /Or.f./, Mongólia, Gagauzia /Moldávia/ és Bulgária. Küldöttségenként is több magas rangú személy jelezte részvételét. A küldöttségek többsége saját műsorral is készül

Fotók: Somogyi György

(Iovasbemutató, harci bemutató, előadások, zene és tánc programok) A továbbiakban Bíró András Zsoltot kérdeztük:

Tervezi-e a több országból is érkező küldöttségekkel a Turán Szövetség a rendezvény folyamán megerősíteni az egymással való együttműködést? Milyen módon?

Az együttműködés már elkezdődött. Több országban (Kazakisztán, Üzbegisztán, Törökország, Kirgízia) közös kulturális és sportrendvényeink vannak, valamint a tudományos kutatásban (régészet, antropológia, genetika) is van-

nak közös pályázatok és munkák. A Kurultajon mint egy nagy ünnepen, megerősítjük a szövetségünket és kijelöljük a további célokat, valamint reméljük, hogy további rokonnépek kapcsolódnak be az együttműködésbe.

A hajdani közös történelmi múlt egyfajta egységes szemléletben való okítására vannak-e ötletek, a rokonnépekkel szoros együttműködésben?

Természetesen. Ez az egyik legfontosabb cél. Az utóbbi évek új kutatási eredményei már jelzik, hogy paradigmaváltásra van szükség a magyar őstörténeti kutatásban. Ezt követően pedig a közoktatásban is meg kell jelennie a legújabb valóságos kutatások eredményeinek.

A küldöttségek mellett képviseltetni fogják magukat a keleti országok médiumai is?

Igen, több delegációt (kazak, török, üzbég, mongol) is kísér televíziós riporter, valamint minden delegációban lesz egy újságíró

A székely-magyar rovást kívánjátok-e megismertetni a Kurultajon megjelent küldöttségekkel, ha igen, milyen formában?

A rovásírás mindenhol ott fog szerepelni a Kurultajra felállított táborban. Az információs kiírások és a Kurultaj kiadványoknak egy része is rovásírással lesz elkészítve. Lesz néhány jurta, ahol rovásírásoktatás folyik majd. Itt a vendéglátottságok tagjainak is lesz módja megismerkedni a rovással.

Kik fogják biztosítani a rendezvény helyszínét, egyáltalán ezt milyen formában kívánjátok megoldani?

A rendezvényt a hagyományörző csapatok embereiből kiválogatott biztonsági szolgálat fogja biztosítani. A Turán Szövetségnek számos sportegyesületi tagja van, amelyekből szintén nagy létszámú, főleg küzdősportolókból álló rendezőgárdát állítunk ki.

Az országos médiumok közül jelezte bárki is, hogy részt venne a rendezvényen? Mi ezzel kapcsolatosan a tervek? Szükség van egyáltalán rájuk? Vagy egymás közt, szájról szájra úgylis elterjed a híre?

A Kurultaj elsősorban ünnep és nem a médiának szól. Ugyanakkor fontosnak tartjuk, hogy a médiákon keresztül minél több emberhez eljusson. Számos hazai és külföldi média jelezte, közvetítene, illetve műsort adna le a Kurultajról. A médiák közül valószínűleg jelen lesz a Duna TV, Hír Tv és az Echo TV. Augusztusban, ejtsük szerét együtt, a Nagy Kurultajnak!

Rácz Kristóf László

„Mindeneknek mindenévé lettem....” (Pál apostol)

Rendhagyó pünködsi gondolatok

Kedves Olvasó! E sorokat a választások után, a természeti katasztrófákat megéltetem papírra. És talán az utóbbiak is befolyásolják mondanivalóm egy részét. Pünkösd az egyházi év egyik legcsodálatosabb ünnepe, hiszen a kereszténység bölcsőjére, megalakulására emlékezünk. Az apostolok talán kissé elbizonytalanodva gyülekeznek, a tömeg feszülten figyel, amikor Isten Szent Lelke lángnyelvek alakjában száll alá, és nemsokára a lelkes sereg ismét fáradságos, hosszú útra kél, hogy hírt vigyen, hogy beszéljen majd a hallottakról, Pünkösd csodájáról.

A naponta elcsúfított magyar nyelvünk szépen beszél az ünnepről. Pünködsi rózsák, pünködsi királyság, piros pünkösd napján – sorolhatnám. De mi ma, hogyan éljük meg e napot? Hívők, hitvallók, a közöny emberei, hitetlenek s azok, akik kikapcsolt villany mellett kilakoltatásukat várják... Kik azok, akik Krisztus dicsőséges, második várható eljövételét boldogan,

örömmel várják, s kik azok, akik félnek vagy éppen erről fogalmuk sincs. És nekünk, fogyatkozó számú keresztényeknek, elég ölbe tett kézzel várakozunk? Aligha. Életünk utolsó pillanatáig tennünk kell azt, amit a Mindenható parancsol, tehetségünk, lehetőségeink szerint, gyakorolva a cselekedni képes szeretet tennivalóit. Sorolhatnám ezeket, de diktálja mindezt lelkiismeretünk. Most csupán azt kérném, hogy mindenki a maga módján harcoljon az erőszak ellen, amely igencsak növekedőben van. A családon belüli, az iskolai és az öregek, tehetetlenek elleni erőszakra gondolok. Ha tehetjük, lépünk közbe, vagy figyelmeztessük, noszogassuk az illetékeseket!

Mi diktálja a fentieket? A hitünk, mélységes hitünk. E fogalomról eszembe jut egy újságíró kollégám régi története, amelyet szó szerint

idéznék: „A hit legnagyobb legértékesebb kincsünk s ezt jól példázza az alábbi történet: Egy öreg zsidó menekül Hitler elől. Hajótörést szenved s utolsó erejével, egy szál deszkába kapaszkodva beszél a Mindenhatóval, mondván: Uram Te elvetted a családomat, vagyonomat. Elveheted életemet is, csak egyet nem: a hitemet.”

Végül már csak egy dolog, ami kibukik belőlem. Keresztényszocialista vagyok, szélsőségek-

től mentes. Párttagság se adatott meg nekem. De sokszor gondoltam arra, hogy hazám az eddigiénél szebb, boldogabb jövőt érdemelne. És hozzáteszem: add meg ezt Istenem. Éppen ezért most azzal búcsúzom tőled kedves Olvasó: Adjon Isten szebb jövőt ennek a sokat nyomorított népnek, mindnyájunknak! Áldott ünnepeket kíván:

Bayer Emil

Szent Kereszt
POSZTER

for 2012

Isten mindig felülmúlja a képzeletet

Az utóbbi időben egyre másra jelennek meg az Egyházat (elsősorban a katolikus) tudva, vagy tudatlanul méltatlan és teljesen egyoldalúan támadó, vagy bemutató írások. Már sok hasonlót hagytam válasz nélkül, hiszen majd csak megúnják és abbahagyják. Ma nem lehet ez a döntő, mert a nemzet érdekében minden erő összefogására volna szükség. Ugyanakkor azonban a tévedések, vagy tudatos megtevésztések útján nehezen valósulhat meg. Senkiről nem szeretnék rosszat feltételezni, így azt hiszem, hogy némely ismeretek hiányában írják, amit írnak.

A Jobbikot és a Magyar Gárdát a „Katolikus Egyház” soha nem ítélte el, fasiszmissal nem vádolta. Ellenben katolikus papok áldották meg zászlóikat, sok esetben az állított kereszteteket. Alkalmankint templomban tehetek fogadalmat, sőt olyanról is tudok, hogy zászlójuk ott van. Igaz ez nem általános, vannak, akik nem így gondolják. Esetleg egyesek tehetek ilyen, vagy olyan nyilatkozatot. Az Egyház azonban mi vagyunk, s nem a hierarchia egyedül. Furcsa tehát kijelenteni, hogy a katolikus Egyháztól ne várjunk semmit. Mi ugyanúgy a magyar nemzet lelki és testi javáért munkálkodunk, mint a Jobbik és a Magyar Garda, vagy a KDNP stb... Véleményünk persze nem mindig és mindenben egyezik meg.

A Püspöki Kar körlevelét sem kellene félremagyarázni. A pogány megnevezés alatt a régi szóhasználatot kell érteni. Ez pedig azt jelenti, hogy nem keresztény és nem zsidó. Természetesen ma már nem így értjük. Ma pogánynak a sok isten hit és a bálványimádás értendő. Őseink ebben az értelemben nem voltak pogányok. Persze lehetnek közöttük azok is, ahogy keresztények, az akkori idők különböző formáival szintén, de akár mohamedánok, buddhisták és zsidók is, s végül „hagyományos vallásúak”, amint azt a legutóbbi egyházi dokumentumok írják. Maga a Szentírás a pogány szót több értelemben használja. A körlevél ebben nem foglal állást, s nem értem a támadást, hisz sem a tudományos kutatást, sem a hagyomány őrzését nem ítéli el, csak vadhajtásokról beszél. Amit viszont kifejezetten elítél, az a liberális szemlélet, s ebben valamennyien egyet értünk. Az „újpogányság” pedig valóban jelen van. Nemcsak a sámánok és táltosok képében, hanem a kialakult sátánkultuszban, egyéb valóban pogány hiedelmekben, a gyakorlati materializmusban stb... Ezek ellen valóban fel kell emelnie minden kereszténynek a szavát.

A katolikus tanítás szerint nincs üdvösség keresztiség nélkül. Ez azonban nem jelenti azt,

hogy a vízkeresztiség nélkül meghaltak ne üdvözülhetnének. A keresztiség ugyanis lehet: víz-, vér- és vágykeresztiség. Az egyháztagság sem jelenti automatikusan azt, ami kívülről látható, ugyanis létezik látható és láthatatlan Egyház. Döntő a kegyelmi állapot, s az üdvösség ettől függ. Van vétkes és nem vétkes tudatlanság. A sort hosszan folytathatnám, de nem akarok teológiai tanulmányt írni. Katolikus egyházak pedig nincsenek. Egy egyetemes Egyház van. A katolikus egyházat nem a császárok alapították. Az Egyház alapítója Krisztus. A magyarok jó része már Szent István előtt keresztény volt. Itt nemcsak a bizánci rítusúakra gondolok. Géza és István tehát elsősorban nem térítettek, hanem a nyugati kereszténységbe vezették át a magyarságot. A törzsi szervezetséget meg kellett szüntetni. Ez egyébként világosan látszott már Bulcsú horka halála után. Egyes törzsek kisebb vállalkozásokra elegendők voltak, de Magyarország védelmét és biztonságát csak az egységes magyarság biztosíthatta. Géza és István teremtették meg az erős és évezredekre fennálló magyar államot, ami nem az idegenek uralma alatt állt. Mindez egyébként az Intelmekből is nyilvánvaló. El kell csak figyelmesen olvasni, s nem a hamis magyarázatokból ítélni. Komoly betelepítés különben Szent István idejében nem volt. Arra később került sor. De történelmet sem akarok írni.

A katolikus Egyház pontosan Szent István miatt és vele kezdődően ismerte el a Magyar Apostoli Királyságot. Az állam és Egyház bizánci mintától eltérően nem volt egy!, de nem volt elválasztva sem a mai felvilágosodás (ami valóban elsötétetés) utáni szemlélet értelmében. Magyar különlegesség volt a kettősség megmaradása. Az Egyház figyelmeztette az uralkodót a krisztusi törvényekre és a keresztény útra, ha attól eltért, az uralkodó viszont az egyházi szervezetek kialakításába, vezetők (nevezetesen a püspökök) kinevezésébe, tevékenységébe szólt bele, ha azok eltértek volna a nemzet szolgálatától és a végső célra vezetésétől. Ez azonban a maga nemében sajátosan csak a Magyar Királyságban érvényesült, viszont annak egész történetében, s nemcsak a középkorban.

A katolikus Egyház nem törleszkedett – lehettek ilyen képviselői is – sem a királyokhoz a középkorban – szentek sora, köztük vértanúk a főpapságból is az ellenkezőjét bizonyítják – sem a nácihoz. Ezen utóbbi külön tanulmányt érdemelne. Így beszélhetnénk XII. Piusz pápáról, az Egyház helyzetéről a III. birodalomban. Magyarországon pedig a nyilasok által elérhető terület

összes püspöke letartóztatásban volt a háború befejezése előtt – nyilván azért, mert kiszolgálták a nyilasokat és náciakat. A kommunizmusra ugyanez a jellemző. A számtalan civil mellett csak a püspökök közül vértanúk lettek Romzsa Tódor, Bogdánffy, aztán a szatmári püspök, Meszlényi, meghalt Apor Vilmos, többször is letartóztatták Mindszentyt, Grösz, Zdravecset, Márton Áront, Jakab Antalt, s a sort hosszan folytathatnám. Furcsa együttműködés ez, bár igaz, hogy voltak békepapok is. Én a börtönben katolikus szerzetesek és papok sorával találkoztam csak néhányuk nevét említeném: Tabódy, Emödy, Lénárd Ödön, Szigeti, Keglevich, Regöczy, Horváth atya, a jezsuiták és a többiek. Itt kell megemlékezni még Mateovics Feri bátyámról, Soltész Jenő bácsiról, s a többi katolikusról, akik nemcsak politikai nézetük miatt, hanem katolikus meggyőződésükért viselték el a kommunisták börtönét velem együtt. Megjegyzem, hogy vallási okokból a katolikusokon kívül csak Jehova tanúi voltak, más felekezetek nem!

Karl Barth a református vezetők képébe vehatta az idézett mondatot, de még ez sem teljes, hiszen Ravasz László és az evangélikus Ordass Lajos eleven cáfolata a Bereczkihez szóló idézetnek – méltó párjai voltak Kiss Roland és Péter János. Azt hiszem ezt a részt a legméltóbban a következő idézettel zárhatom: „Az orosz ortodox egyház még soha ilyen mélyen nem volt, hisz a Szent Szinódus tagjainak 60 %-a KGB ügynök volt, de ilyen magasan sem állt soha, mert a több millió vértanú oda emelte.” Ez bizony nálunk is így volt.

Ami a további vádat, a liberálisokkal való kiegyezést illeti, arra csattanós válasz maga a körlevél. A vagyont illetően pedig, amit visszakaptak az az egykorinak csak tört része, s azt is leromlott állapotban, vagy ha pénzben, akkor leértékelt állapotban megfelelően kapták vissza. Más szavakkal az állam nem képviseli az igazságosság legelemibb követelményeit sem. Szolgálatokban pedig folyamatosan diszkrimináció éri őket akár az iskolákról, akár a gyógyításról van szó. A „világi polgárokat ez zavarja...” Az idézet a HVG-ből való, ami az állam polgárainak még negyedét sem képviselheti, hisz a legutóbbi népszámláláskor a magyar lakosság elsőprő többsége valamelyik felekezet mellett nyilatkozott.

Még egyszer hangsúlyozom tehát, hogy az Egyház soha nem fasisztázta sem a Jobbikot sem a Gárdát. Nem is tehetette, hisz pontosan tudja mi a különbség a nemzeti szocializmus, fasiszmus, annak válfajai és a hungarizmus kö-

zött, amit a vádaskodók vagy nem tudnak, vagy nem akarnak tudni. Szomorú csak az, hogy sokan, akik állításuk szerint egy oldalon állnak velünk, ellenségeink nézeteit veszik át, s azokkal akarnak bennünket inteni. Egész biztos, hogy sem a Jobbik, sem a Gárda nem ért, nem érthet velük egyet.

Más viszont a helyzet a Magyar Püspöki Kar körlevelével. Az nagyon helyesen nem nevez meg egyetlen pártot sem. Kiolvasható belőle a főpásztorok tanácsa, de az sem egyértelmű. A liberálisok elítélése világos, valamint az élet elleneseké is. Az már más kérdés, hogy szándékuk ellenére ez a későbbi győztesekre áll. A legutolsó „magzatvédelmi” törvény az ő alkotásuk, továbbá valamikor kifejezett liberális párt voltak, s ennek emlékei, eszmei következményei még erősen élnek közöttük mind személyes, mind közéleti vonatkozásokban.

Sajnos a püspökök nyilatkozatával szemben nem maradt meg a névtelenség és nevesített a KÉSZ, valamint a Mindszenty Alapítvány. Az utóbbiról annyit, hogy átveszi a keresztény szemlélettel teljesen szemben álló általánosítást, továbbá feltételezi, hogy a nagy Hercegprímás hogyan foglalt volna állást, elfelejtve közjogi kiállításait és a Szent Koronához való viszonyát. Őt nem riasztotta volna a sajtó, illetve a média túlsúlyának szélsőségesítése. Valószínűleg a „politikailag helyes nézetek” bunkóként használt állandó emlegetése sem. Így az Alapít-

vány mostani tevékenysége, vagy legalább annak ez a részlete szöges ellentétben áll névadójuk szemléletével.

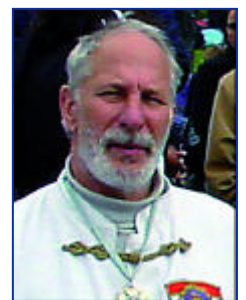
A KÉSZ nyilatkozata más kérdés, a magatartása is. Előadássorozata a „pogányság” témájában, s annak állandó hangsúlyozása, hogy az kötődik az egyik párthoz, világosan mutatja nincs tisztában a legújabb kutatások menetével, sem a Vatikánban végbe ment változásokkal, de az érintettek nézeteit sem ismeri, s mégis általánosít. Igaz nem közismert, hogy mit értenek hagyományos valláson. Nem foglalkoztak, vagy talán nem jelenik meg, hogy a szóhasználat ma már mást ért a pogányság fogalmán. A középkori értelme és a mai között nagy különbség van. A ma jelen lévő – sajnos szinte mindenütt – újpogányság értelme valóban más. Itt már nem lehet szó Krisztust váró vallásokról, hanem visszatérésről a több-isten hithez, a bálványimádáshoz, sőt számos esetben már sátánizmusról kell beszélnünk. Ez azonban nem változtat azon, hogy a hagyományos magyar vallás egy Istenben hitt, nem voltak bálványai stb. Más szavakkal szoros értelemben nem volt pogány. Hitt és tisztelte a Szabadítót szülő Asszonyt, azaz Krisztust várta. Ez rendben volna, de Krisztus azóta eljött. A magyarság megismerte, hitt Benne és ezért a hitéért, illetve más keresztényekért, védelmükért nagyon súlyos véráldozattal fizetett. Igaz azok nem voltak hálásak ezért, sőt!... Mindez azonban nem igazolja, nem magyaráz-

hatja, hogy a kereszténységből Krisztus várásához lépünk vissza, s így hasonlóvá legyünk az őszövétség népéhez. Ez tehát az egyik véglet, a másikat sajnos maga a KÉSZ képviseli.

Az igazság azonban középúton van. A magyar vallási hagyomány – már a kereszténységet messze megelőzően – nem teljesen tudatosan az Istenanyáról beszél, Benne hisz, s Őt tiszteli. Ezt a „pogány” hagyományt rögzíti Szent Gellért, amikor felismeri, hogy a magyarok Boldogasszonya és a Szűzanya egy és ugyanazon személy. Az már csak hab a tortán, hogy a későbbi Mária dogmák mind kapcsolatban vannak a régi Nagyasszony hagyománnyal és ősi képpel. A magyar „pogány” hit a hagyományos vallások közül egyedül volt e tekintetben a keresztény hit megtermékenyítője, mindezzel azonban nem akarjuk kétségbe vonni más népek hitének „inkulturáció” révén bekövetkezett hatását.

Vigyázzunk tehát a szavak használatára, a lényegre figyeljünk. Biztos, hogy két ellentétes út között kell megtalálnunk az igazit. Jézus mondta: Én vagyok az út, igazság és az élet. Rá kell találnunk, népként, nemzetként is! Szent István egyszer már megtalálta az utat, oda kell visszakerülnünk. Az igaz válasz a kor kihívásaira ez a visszatalálás lehet egyedül. Hosszabb cikk tárgya lehetne, s ha lehetőség adódik, meg is valósul majd, Intelmeinek kifejtése és időszűrőségének bizonyítása. Fontos azonban azonnal leszögezni, hogy ez elsősorban nem vallási intézés, hanem tényleges szellemi kérdés, közjog, vallás, élet!

A választások miatt óhatatlanul közéleti távlatot kapott kérdések, s a velük kapcsolatos püspöki állásfoglalások így kerülhetnek előtérbe. Így éleződhetnek ki egyébként tudományosnak látszó, még kutatásra váró tények, újabb felismerések. Meg kell azonban előzünk, hogy ezek végleges törésvonallá, az egység megteremtésének legyőzhetetlen akadályává váljanak. Ez annál is inkább elsődleges, mert a magyar múlt, beleértve az ősi vallás kérdését a maga igazságában olyan csodálatos, hogy nem igényli a „kancsalul festett egeket”. A valóság szebb, mint az álmódosítások, s nem csupán azért, mert igaz, hanem ténylegesen szebb és kitalálhatatlan. Isten mindig felülmúlja a képzeletet. A magyar őstörténet és vallás az Ő keze nyomát őrzi, s vezet egyenesen Jézus Krisztushoz a Megváltóhoz, a megtestesült második isteni Személyhez és Édesanyjához az Isten szülő Szűzhöz, a mi Nagyasszonyunkhoz.

Lv.dr. Bakos Batu

Lunczer Anna (1942. Budapest)

Iskoláit Budapesten a Képző és Iparművészeti gimnáziumban, majd a Képző és Iparművészeti Főiskola festő szakán végezte. Mestere Szentiványi Lajos volt. 1968-ban művészképző és rajztanári diplomát szerzett. 1967-ben házasságot kötött Németh András grafikkussal, két fiuk született, Budapesten élnek és dolgoznak. Számos metszete, és néhány aquarellje a bécsi Albertina grafikai gyűjteményben található, és nagyméretű dekoratív falakat készített a Hotel Flamenca és Hotel Hilton számára.

Római fürdön kis családi házban beszélgetek Lunczer Anikó és Németh András grafikusművész házaspárral. Ebben az évben 105 éves a telek, Anikó nagyszülei vették, szülei itt ismerkedtek meg, itt nőtt fel Anikó, itt nevelte fel két fiát, és most unokái is nagyon szeretik a családi fészket. 2008-ban, nagycsütörtök március 20-ára esett, tél utolsó rúgással még hideget hozott, a család számára mégis felejthetetlenül forró lett ez az este. Anikót kérem, meséljen róla.

– Kis unokám nehezen búcsúzkodott, nem tudta megérteni miért kell hazamennie, ha másnap újra eljőhet. Miután kettesben maradtunk Andrással, és néztük a TV-t fél óra múlva azt tapasztaltuk, hogy elment az áram, sötét lett. Kiszaladtam az előszobába a főkapcsolóhoz, de iszonyú forráság és füst volt mindenütt. Az L-alakú ház központi részében volt a cirkó gázkazánja, rögtön rájöttem, hogy ott történt a baj. András próbált a tűzoltóknak telefonálni, az első hívás foglaltat jelzett, másodikra már leégett a vezeték is. Isteni szerencse, hogy még ki tudtunk szaladni a kertbe, de a kertkapu kulcsa már olyan forró volt, hogy nem tudtam leakasztani. A

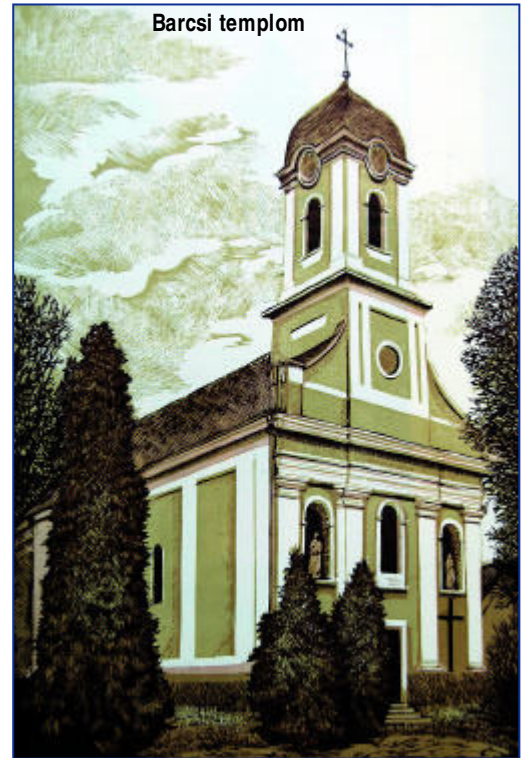
Remény van, hogy a világ

Lunczer Anna és Németh András grafikusművészek

kerti vízcsap még téliesítve volt, vödörrel próbáltunk befele locsolni.

Fantasztikus az emberi lélekjelenlét, tudtuk hogy ég a ház, sőt a plafonon keresztül már a tetőn a tűz, hirtelen eszembe ötlött, és a kertben levő gáz főcsapját elzártam, (Később ezért dicséretet is kaptam a tűzoltóktól). Arra gondoltam, hála Istennek, hogy az unokám nem maradt itt! Ráztam a kaput, és üvöltöttem? „Tűz van! Segítség!” Szerencsére a szemben lakó fiatal házaspár nem nézett TV-t, hallották a segélykiáltásmat, és azonnal hívták a tűzoltókat. Tíz perc alatt itt voltak, és 5-ös fokozatúnak ítélték a helyzetet. A házat magas fenyőfák veszik körül, és isteni szerencsére, nem fúj a szél, mert akkor az egész utca leéghetett volna. Az állítólag negyven méteres lángokat nem láttuk, mert úgy kormosan, mezítláb elvittek a mentők, az ijedségen kívül szerencsére nem lett bajunk, de rutinból, a füstmérgezés veszélye miatt volt erre szükség.

Megmenekültünk, elgondoltam, mi lett volna, ha alszunk, esetleg az ablakon kellett volna kiugranunk, vagy nem vagyunk itthon, akkor eltűnik minden. Másnap láttuk, előszoba, fürdőszoba teljesen kiégett, amit igazán sajnáltam az értékes családi emlékek, bútorok, amiket szívesen gyűjtöttem, mind megsemmisült. Úgy látszik ez intő jel, figyelmeztetés volt, hogy nem szabad a tárgyakhoz kötődnöm. Azóta megváltozott az értékrendem, a mindennapokban más a fontossági sorrend. Nem szólunk senkinek, mégis ment a hír, családtól, szomszédoktól, András tanítványaitól, folyamatosan kaptuk a segítséget, úgy

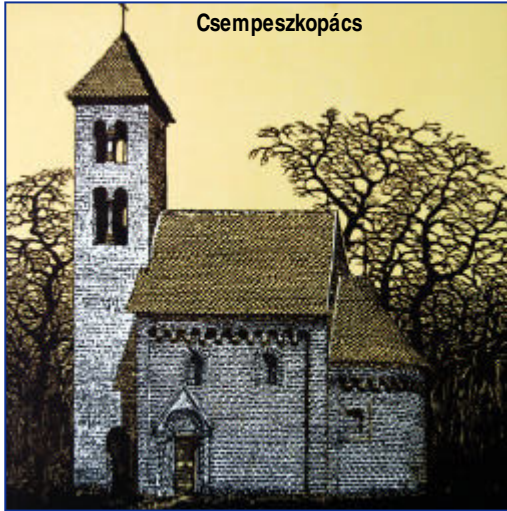

éreztem, mint a fuldoklót emelték föl, nem engedték elsüllyedni. Kinyílt a szociális háló az emberi jóság, adakozás vett körül. Az utca végéről, gyerekkori ismerősöm felajánlotta, lakjunk náluk – így fél évig volt meleg szobánk. Véletle-

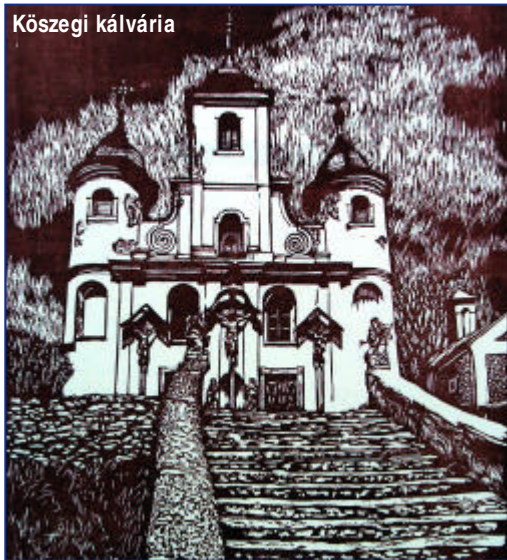

mégsem olyan anyagias!

Csemepeszkopács

Köszegi kálvária

nül fonódtak a dolgok, Marci fiam önkéntes tűzoltó Pomázon, jött brigádjával, szakszerűen lebontották az üszkös gerendákat. Csak a ház falai maradtak meg. Ponyvákat hoztak a kimenekített bútorokra. Később bontásból jó minőségű ablakokat, ajtókat kaptunk. Egyik szomszédunk szöjt tüzesetünkről a közeli plébánián, ahova én is járok misére. Következő hétvégén János atya felolvasta történetünket a hívőknek, és gyűjtést rendeztek. Testvéri segítséggel olyan összeg gyűlt össze, amivel a ház gerendázatát meg tudtuk venni, és egy jóindulatú, ügyes, erdélyi ács, és a szomszédok, rokonok segítségével megépíthettük fejünk fölé a tetőt.

András vette át a történet elbeszélésének fonálát. – Amikor János atya irodájában jártunk, mögötte a falon megláttam Matthias Grünewald: „Krisztus a kereszten” című az isenheimi oltárkép kis nyomtatát. Megkérdeztem, hogy miért került oda az a kép. Az atya először csodálkozott, hogy ismerem a festményt – a Képzőművészeti Főiskolán tanultunk róla – majd elmondta, miután sikeresen felgyógyult az agyműtétéből a presbitérium megkérdezte, mi a kívánsága, és Ő ezt a képet szerette volna eredetiben a helyszínen látni. A presbitérium kisbuszt fogadott, és kisebb társasággal kimentek Colmarba, és a múzeumban teljesült kívánsága.

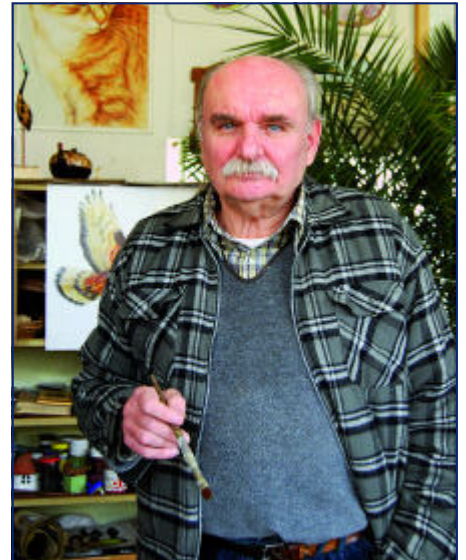
Azonnal jött az ötlet, hálából megfestem számára, vagyis a templom közösségének ezt a képet. Művészeti könyveink összeégtek, végül fiam az Internetről levette a képet, és az eredetihez mérten feles méretben megfestettem. Nagyon megfogott Krisztus alakja, nem idealizál, a kéztartás és a megfeszítés az emberi szenvedést

sugározza. Grünewald megmagyarázhatatlan mélységben ábrázol, munkája századokon keresztül is szól a mai emberhez.

Idén március 17-én János atya felszentelte házunkat, amely lakható, tető van a fe-

Lébény

Németh András (1941. Budapest)

Budapesti Képző és Iparművészeti gimnázium után tanulmányait a Budapesti Képző és Iparművészeti Főiskolán végezte. 1966-ban grafika szakon, tanári diplomát kapott. Ösztöndíjként a békéscsabai Kner nyomdában gyakorlaton vett részt. 1967-től feleségével Lunczer Anikó festőművésszel közös műteremben élnek és dolgoznak. Több mint harminc kiállításon mutatták be alkotásaikat. Fő műfaja a linómetszet. Könyv címlapokat és illusztrációkat készít, rajzot tanít.

jünk felett, nem fázunk, a családot tudjuk benne fogadni, és a szépséghibákat még javítgatjuk. Ebben a megható ünnepi hangulatban adtuk át a festményt.

Anikó veszi vissza a szót. – Marci fiam hozta a szomorú hírt, sajnos a közelmúltban Budakalászon egy hat gyerekes családnál történt tüzeset. Asztalosműhelyből indult ki, és végigszaladt a házban, most a kezdeti nehézségeknél tartanak. Én, aki benne voltam, rögtön azt kérdezem, mit tudunk segíteni? Vittünk ruhákat, ágyneműt, mosóport. Nyugdíjasak vagyunk, pénzünk kevés, de vannak képeink, amikből jótékonyági árverést rendezünk, és annak bevételeivel segíthetjük a családot. Lehet, hogy fizikailag fáradtabb vagyok, de lelkiekben gazdagabb lettem. Most már tudom, ha sorscsapás éri az embert, a világ nem egészen csak anyagias, lehet reménykedni, mert mindig ott a jóság is, és tovább kell vinni a gyerekek, unokák miatt, ezt a másokra odafigyelő szeretetet. *Metszeteik találhatóak a Magyar Művelődési Minisztériumban és a bécsi Albertina grafikai gyűjteményében.*

Németh Andrea

Efeledett középkori árpád házi származású hercegnőről és királynőről szólnak régi krónikák. Egy fiatal krakkói történész, Piotr Stefaniak alapos kutatásai után most kiadott kétnyelvű (magyar–lengyel) írása tájékoztatott róla. A „sötét középkorról” hirdett torz kép eleven cáfolata Árpád házi boldog emlékű Konstancia élete, életműve és lélektelisége.

Azoknak az európai előkelő királyi és fejedelmi családoknak a nagyszonyai közé tartozik, akik az otthoni és egyházi nevelésükénél fogva nagy műveltségű, mélyen vallásos, nagyfokú szociális-karitatív elkötelezettségű, az irgalmasság cselekedeteit egész életükben és országos szinten gyakorló, családjukat nagyon szerető, végül gyakran egészen Istennek szentelt léttel ragyognak Európa történelmének egén. Az Egyház és a társadalom méltán tisztelték őket, a szentség, a hősiesség, a hűség, a szeretet kiváló tanúiként. Békeszerző, engesztelő, ökomenikus és misziós szerepük is kiváló volt. Példájuk lelkesíti, és követésre indítja a saját korukat és a későbbi nemzedékeket.

Konstancia IV. Béla királyunk és Laszkarisz Mária görög császárlány tíz gyermekkel megáldott igaz keresztény házasságának korán távolba szakadt virága. Ma, amikor a családok és így a társadalom is súlyos krízist él át, és mintegy végveszélyben van, nemcsak a magyar nemzet, de egész Európa, sőt a világ számára is nagy jel az Árpád ház, Szent István, Szent László és IV. Béla „szent” családja. Ez utóbbiból négy leány testvér jutott el az lélektelenség magas fokára: Szent Kinga (1234–1292), B. e. Konstancia (1238–1301), Szent Margit (1242–1270), Boldog Jolán (1244–1304). (új adat!)

Fedezzük fel ma újra Konstanciát is, ezt az elfeledett „Árpád leányt” Közép-Európa közös szentjét és a római katolikus és ortodox egyházak közötti egységteremtés apostolát. A leMBERGI (Lvov, ma Lviv) érsek illetékes újra megvizsgálja lélektelenségét, s Rómától kérni a boldoggá avatását. Ehhez nagyban hozzájárulna, ha magyar földön is ismertté válna, és tisztelete elterjedne, s Egyházunk is hivatalosan csatlakozna e kéréshez. Micsoda ajándék volna az Egyház számára egy olyan ke-

Boldog emlékű Konstancia

(1238–1301)

resztény család példája, ahol a buzgó szülők hatására négy szent életű leány termelt Közép-Európa számára.

Ki is volt b. e. Konstancia? Életét a rendelkezésre álló (és sajnos több vonatkozásban hiányos, esetleg egymásnak ellentmondó) történelmi források, krónikák alapján nehéz pontosan rekonstruálni. A magyar királyi család hatodik lányaként említik, Esztergom vagy esetleg Székesfehérvár királyi székhelyén született. A szent kereszttségben a keleti kereszténység szerint „Constantia” (latin) nevet kapta.

Gyermekkoráról semmit sem tudunk, csak azt, hogy édesanyjával és testvéreivel a tatárjárás elől menekülve Dalmáciába került (1241–43), ahol Kríssa (Split mellett), illetve Znió (Túróc megye) várárdjében találtak menedékre. A királyi udvarban lelki életére is nagy befolyást gyakorolt szülei példája (akik ferences harmadrendiek voltak és budai b. e. János ferences házfőnök volt a lelki atyjuk) és gondos nevelése, amely a magyar királylányhoz és a bizánci császár unokájához méltó intellektuális felkészültségében nyilvánult meg. Házassága – 13 éves korában –, 1251-ben vált IV. Béla politikai terveinek tényezőjévé.

Konstanciát Dániel (Danilo) halicsi, majd lodomériai és lucki herceghez adta feleségül, aki 1234-től király is lett; 35 évvel volt idősebb nála, és özvegyember volt. Lengyel, magyar, ruszin és tatár érdekek ütköztek halicsi és a szomszédos területek viharos hatalmi-politikai csatározások színtere volt. Danilo hercegnek Halicsból a volhiniai Vlagyimirbe, majd Krakóba és onnan Magyarországra kellett menekülnie. Végül 1235-ben nyerte vissza hatalmát. 1241-es tatárjárás után Halicsból Chelmbé helyezte át székhelyét. Ekkor katolizált és koronát kért a pápától. Sok csatározás után 1246-ban a tatárok hűbérése lett. 1253-ban kapta meg a királyi koronát a pápától. Hazatérése után eddigi politikája teljes kudarcát kellett megélnie 1264-ben bekövetkezett haláláig.

Konstancia élete – aki 1253 óta volt Halics királynője – férje politikájának árnyékában zajlott. Tudta, hogy férje politikai okokból fogadta csak el az uniót (vagyis az ortodoxiából a katolikus egyházba térést), de férjét, aki még a pogány szokásokhoz és babonákhoz igazodott, ezekből kivezette, és a szent szokások és az igazhítt példák segítségével őt Krisztus Urunkhoz térítette és mindvégig hitt abban, hogy férje visszatér a katolicizmushoz. Ő maga a vallási cselekmények buzgó gyakorlásával és jó példájával járt férje előtt.

Konstancia királynőként tevékenységét az ország civilizációs felemelésének és a katolikus hit megerősítésének szentelte. Támogatta a hitterjesztést, aktívan népszerűsítette a domonkosokat, akik e területen az egész társadalom evangelizációjának szentelték magukat. A Dániel által 1257-ben felbontott unió végét Konstancia saját sikertelenségének élte meg.

Erőtejes személyiségét latba vetve vállalt részt férje

Chelm. Szűz Mária mennybemenetele bazilika, amelyet halicsi Dániel építtetett a XIII. században.

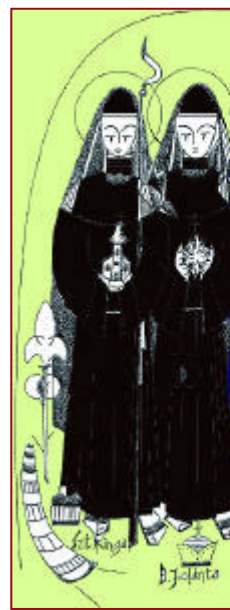

A Magas Vár Lembergben, amelyet Halicsi Leó emelt. Itt tartózkodott Konstancia özvegyként.

bírói tevékenységében is. A bűnözők ellen sokszor dühbe gurult férjét kérte, mérsékelje büntetésüket. Aktívan részt vett Ruténföld társadalmi problémáinak megoldásában. Szegény, nélkülöző, sanyargatott embertársaihoz ő is jóságos, kegyes volt. Az országban tevékenykedő minden rend és szerzet iránt is segítőkész, irgalmas volt. Csendes, istenfélő, alázatos személyként viselkedett, ezért mindenki szerette és nagy tiszteletben tartották. Mindehhez a gyakorlati szeretethez és sokrétű tevékenységéhez az ösztönzést belső, lelki életéből nyerte. Állandó ima, szigorú aszkézis, böjt, Isten-szolgálatban bontakozott ki Isten iránti buzgalma.

A legkiválóbb, nagy hatású, ruténföldi házastársak egyike volt, jól lehet 35 évvel fiatalabb volt férjénél, és mindössze 13 évig volt alkalma befolyást gyakorolnia országára életére. Férje halála után özvegyességében mostohafia, Leó a még fiatal hercegnőt, eltávolította. Mivel pedig

**Lemberg
Keresztelő szt.
János templom
átépítés előtt a
XIX. sz.-ban.**

**Lemberg
Oltáriszentség
domonkos templom,
(metszet) a
XIX. századból**

az új uralkodó pravoszláv vallású volt, viszonyuk feszültté vált. Így Konstancia 1266-ban nővérehez, Kingához ment és Krakkóban tartózkodott (Szemérmes Boleszláv és Kinga udvarában). Dániel hagyatékáért három fia (Leó, Szwarno és Msztiszláv) küzdött egymással. Ezek osztozkodás alatt hagyta el Konstancia Chelmet (a halicsi udvar), és tartózkodott egy ideig Krakkóban. Majd amikor Leó az egész halicsi hercegség uralkodója lett, a lodomériai Lembergbe helyezte át fővárosát.

Konstancia ekkor visszatért Ruténföldre (1270), hogy missziós lelkesedéssel folytassa egyházépítő munkáját. Kingával együtt részt vett az itteni Keresztelő Szent János templom alapításában, ahová domonkosokat telepítettek. Így helyezte jó alapokra Lembergben a katolicizmust. Ez az alapítás mintegy megkoronázása volt a domonkos prédikáló rendért való törekvéseinek. Mintegy tíz évig (1280-ig) tartózkodott Lembergben, éjjel és nappal szívesen, hosszan imádkozott a Legtisztább Szűz képe előtt, a várkápolnában. 1280-ban Ószandecbe költözött, a klarisszák kolostorába, ahová özvegységében maga Szent Kinga is jött, hogy magára öltse Szent Klára nővéreinek ru-

háját. Mint békeszerző is az árpád házi szent lányok-asszonyok útját járta.

Az újabb tartózkodás idején (1286–88) nővéreivel, Kingával és a nővérekkel együtt a Pieniny várba menekült (Kárpátok), ahonnan 1288 márciusában tértek vissza Ószandecbe. Konstancia ekkor tért vissza Lembergbe, hogy teljesítse domonkos harmadrendi hivatását. Konstancia már 1266-ban Krakkóban találkozott velük (ahol már 1230 óta működtek), de Magyarországról is hallhatott róluk. „Konstancia régen vonzódott a monasztikus, szép szerzetesi élet felé. Mivel gyakran tartózkodott a szandeci kolostorban (...), lelkének egész forróságával vágyta és kívánta (...) a szerzetesi ruha (...) elfogadását.” [Jaroszevicz]

1288-ban Lembergben megkezdte a domonkos rend vezekelő nővérek közösségének alapítását, és belépett közéjük. 1293-ban öltöztetett be a szerzetesi ruhába. A női kolostornak pedig valószínűleg Konstancia lett a főnöknője. Egészen az imádságnak szentelték magukat, naponta többször is összegyűlve a barátok templomában, enyhébb formában gyakorolták az aszkézist, a saját kétékezi munkájukból éltek, s mivel nem volt klauzúrájuk, így a város társadalmával jó kapcsolatuk volt, gyakorolták az irgalmasság cselekedeteit (árva gondozása, lányok nevelése, szegények támogatása, rabok látogatása...). Konstancia mindezekben példamutató volt, és a szűzek iránt nagy kegyességet gyakorolt. Kolostoruk a domonkos kolostor szomszédságában állt és a XIV. század elejéig működött. Akkor Detka Bojár városkormányzó a latin (római) rítus ellenségeként kiűzte a domonkosokat a városból.

Konstancia 1301. április 9-én halt meg, 63 éves korában, a Legszentebb Szentségekben részesülve a lembergi zárdában, a Csodálatos Szűzanya képénél. A Keresztelő Szent János templom sírjában helyezték nyugalomra a hercegnőt. Kultusza hamar elterjedt a környező nép és az általa alapított rend körében, a Rutén Provinciában. A XIV. század húszas éveiben már csodáiról beszéltek. 1373-ban a domonkosok átvitték ereklyéit az újonnan épült központjuk Rózsafűzér Királynéjáról elnevezett szentélyébe, a „csodáktól elhíresült” sírba. Kultusza a katolikus reformok korában éledt újra.

Ószanderszben volt egy régi ereklyéje. Ez Konstancia egyetlen hiteles ereklyéje, ami fennmaradt, és a Szent Kinga oltáron van. Lembergben csak a sírja látható. Konstanciát hivatalosan nem avatta boldoggá Róma. Ma ezt megtehetné a „casus excepti”-re (kivételes okra) való tisztelet engedélyezése útján. A lengyel történettudósok, krónikák az ő kultusza fennállásának tanúi. Szinte kizárólag „boldogként” (beáta) beszélnek róla. A XIX–XX. századi források is, sőt egy közülük „szentéletűnek” nevezi. A liturgiában április 9-én emlékeznek meg róla. Fehér domonkos ruhában, fekete palástban, fehér fátyollal, fején koronával, imára kulcsolt kézzel vagy zsolozsmás könyvvel ábrázolják; vagy hercegi ruhában, amint alamizsnát oszt; vagy esetleg más szentek társaságában is láthatjuk szentképen. Lemberg, Krakkó és Ószandec is őriz Konstancia képeket. A lembergi domonkos reguláris harmadrendiek – akik alapítójuknak tisztelik – gyakran adják a novíciáknak a Konstancia nevet. A Lagiewnik-i Irgalmasság Bazilika

„Communio Sanctorum” (Magyar!) kápolnájában is ott szerepel a szentek társaságában. Nagyon szellemes a kutató történész Piotr Stefaniak Konstanciáról készült vázlatja, amely szerzetes ruhában, jobb kezében a két egyház (a római és az ortodox) keresztjét összefogva, bal kezében az imakönyvvel, fején koronával, háttérben a magyar és a domonkos címerrel, és a lembergi Keresztelő Szent János kolostorral ábrázolja.

Konstancia lelki portréjának fő profilja: a szent katolikus hitet nagyon szerette és annak buzgó terjesztője volt. A Szűzanya iránti szeretete kiváló. A „pravoszláv” Mária ikonok tisztelete nem jelentett számára problémát. A Chelm-i hegyen, ahol megtérése után férje új szentélyt építtetett, elrendelte az ósrégi, „csodás” Szűzanya képének elhelyezését. 1242-ben ennek köszönhető a város a tatároktól való megmenekülést. Konstancia nagy tisztelettel vette körül az ősi ikont (amely ma a Gdansk-i Szent Miklós domonkos bazilika oldalhajójának oltárán van). Konstancia legszívesebben a várkápolna „Legtisztább Szűz” ikonja előtt szeretett arca borulva imádkozni. A harmadrendbe lépve is magával hozta a buzgó Mária-tiszteletet. Ez viszont egyre közelebb vitte őt az eucharisztikus színben rejtőzködő Krisztushoz és a szentségek buzgó vételéhez.

Jézus iránti szeretetét a katolikus misszió támogatásával fejezte ki. Amikor férje katolikus hitre tért, és támogatta az Egyházat, ő még buzgóbban gyakorolta az istentiszteletet, annak minden ájtosságával, s az Egyház előírásainak is buzgó teljesítésével – később, mint harmadrendi, a bűnbánat és belső sanyargatás és visszavonult, csendes életével. A középkor szokása szerint különösen is tisztelte a szenteket, főleg nagynénjét, Szent Erzsébetet, akit az irgalmasságban igyekezett követni. Élő rokonaival (Kinga, Jolán, Sziléziai Hedvig...) egymást buzdították, utánozták.

Alakja kötődik a XII. században kibontakozó szentéleti modellhez, az Egyházon belül aktivizálódott világiak képviselőjeként. A hasonló életsors (gyermekség, házasság, özvegység, szerzetesség), a kolduló rendek (ferencesek, domonkosok) lelkisége, a Krisztus-követés („imitatio Christi”) ideáljának megvalósítása, a rokoni szálak (szent példaképek, társak), az életszentség gyakorlása (önálló döntések, szabadság), az Egyház és hit szempontjainak érvényesítése, az udvari környezet (férj, alattvalók, nép), gondolkodásmódjának megváltoztatása (életpélda, kreativitás) mind közös vonása azoknak a korabeli, előkelő nőknek-asszonyoknak, akik számára az életszentség mintegy „emancipációs intézmény” lett, a korabeli modern nő „archetipusát” megteremtve. A függetlenség az életszentség egyik „legolvasottabb” mellékterméke lett.

Boldog emlékü Konstancia és a környező kelet-európai országok hasonló szent nagyaszonnyai nemcsak a leghiresebbek, de mindnyájan hozzájárultak ahhoz, hogy eloszlassuk végre a középkori „kulturális és civilizációs” sötétségjogtalan állítását.

Bajcsy Lajos atya

Típusos magyar sors: nemesi családból indult, a kommunizmus tönkretette a családot, a fiúk Nyugatra menekültek, majd Holesch Dénes kitört az ismeretlenség homályából, s elismert művésze lett a világnak. Épp csak saját hazájában nem ismerik. A 100 évvel ezelőtt született művészre a mostani kiállítás kurátora és rendezője, Fekete Klári figyelt fel. Amikor utazási irodát vezetett, beállított hozzá a művész özvegye, aki azonnali hazatelepülésről álmodozott. A regényes életút bemutatása a magyar kultúr-világban és a köztudatban, valamint a művész méltó helyre kerülése idehaza, még várat magára. Fekete Klári egykori manóken mindenestre jó irányban halad ezen az úton. De hogyan is találkozott egymással Holesch Dénes és Fekete Klári?

„Egy idegtépően nagy forgalmú dunsztos meleg nyári napon furcsa pár állt meg előttem az utazási iroda pultjánál. Madárcsontú, élénk tekintetű, előkelő hölgy, s negyven körüli magas, energvált fia... A hölgy elmondta, hogy ő híres zongoraművész Ausztráliából, és hosszútávra – azonnal! – szeretnének egy zongorával felszerelt lakást, de kizárólag a Budai Várban, merthogy ők eddig többnyire kastélyokban laktak!” A nem mindennapi otthon-keresésből aztán nem csak hazaérkezés lett, de mély barátság. Mrs. Joyce Greer de Holesch férje művészetének későbbi pártfogójára akadt.

A Magyar Kultúra Alapítvány Székházában a budai várban 2010. áprilisban látható Holesch 100 centenáriumi kiállítás rendezője, Fekete Klári levelet írt az egyik szerkesztőségbe: Téma Frigyesy Ágnesnek megszólítással. Ki nem kapná fel a fejét egy efféle névre szóló invitálásra. Így hát nyomába eredtem a szá-

Holesch – 100

Centenáriumi kiállítás a Várban
Tipikus magyar sors: a világot meghódította, itthon alig ismerik

momra ismeretlen Holesch Dénesnek, s fent a budai Várban találkoztam Fekete Klárral, mellesleg Morvai Krisztina édesanyjával. A művész lovas- és portréképei magával ragadtak, így a kiállítás lelkes kurátora, Holesch Dénes művészte és Frigyesy Ágnes újságíró egymásra találtak.

Ki ez a Holesch? Hol a helye? Miért nincs helye a magyar képzőművészetben, ha Pekingtől New Yorkon át Párizsig elismerték? Miért nem próféta a saját hazájában? – tette fel a kérdést a kötet szerzője magánkiadású Holesch-ről szóló (Holesch A szabadság rabságában) életrajzi kötetében. A regényes életút Felvidékről indult. Holesch Dénes, Dini egyik nap három évesen az éjszaka közepén kímászott a rácsos ágyból és újrafestette a kúria frissen festett falait: lovakkal, virágokkal, madarakkal... Holesch Dénes a történelmi Magyarországon, Besztercebányán látta meg a napvilágot. ősei a XIV. században, a kereszties háborúban kapták a nemesi címet. A huszárkapitány dédnagypapa köztiszteletben álló, elkötelezett patrióta, Kossuth Lajos barátja, tanácsadója volt.

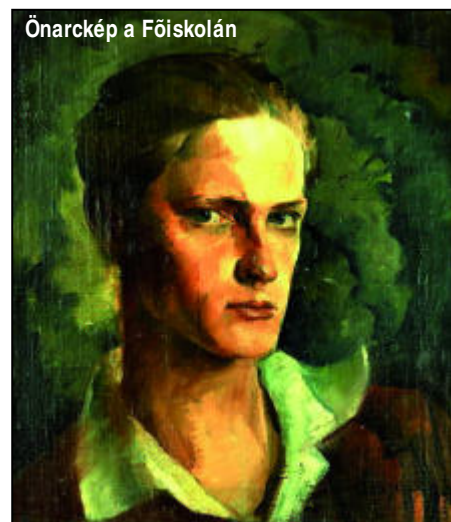
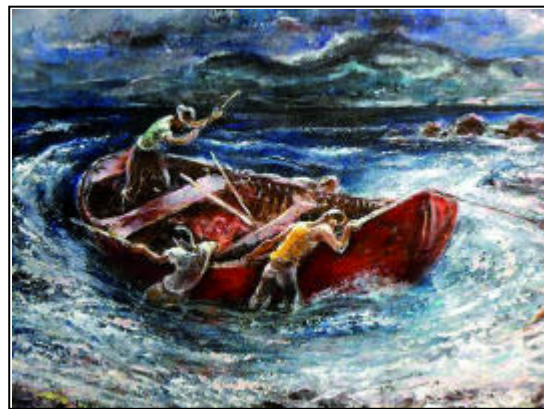
A generációkon átörökített polgári értékek, az emberi tisztesség, az erkölcsi tartás, a szó legnemesebb értelmében vett úriemberség, a tradíciók, a kultúra, az építészet, a zene, tánc, a természet csodálata és szeretete a hétköznapi szerves része volt a Holesch családban – állapítja meg kötetében Fekete Klári. Az édes otthon, az „in my country” érzése mindig ihlető erőt adott a művésznek. A családi fáma szerint a kis Dini előbb járt lovon, mint a saját lábán. Naphosszat ücsörgött, jött-ment a tanyán és étlen-szomjan, delejezetten bámulta a porfelhőbe vesző ménesek vágatását. Későbbi lószeregete gyermekkorára vezethető vissza – a kiállítás kurátora szerint.

Az életút regényes, a budapesti Szépművészeti Akadémia ösztöndíja után következhetett volna a Medici Ösztöndíj Rómában, ám Holesch Dénest a Haza szólította, s be kellett vonulnia sorkatonai szol-

gálatra. 1933-ban – Hitler hatalomra jutásának évében – búcsút intett szülőföldjének, szeretteinek. Akkor még nem sejtette, hogy örökre. Építész bátyjával, aki szerződést kapott, Kínába utazott... Kalandos

A festő Kínában

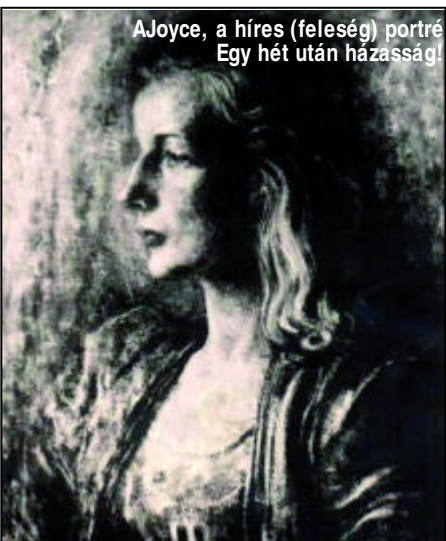

Önarckép a Főiskolán

II. János Pál pápa

Duett

A Joyce, a híres (feleség) portré
Egy hét után házasság!

életútját nem kísérhetjük állomásról állomásra, de Holesch Dénes élt Kínában, Ja-

pánban, a Fülöp-szigeteken, Ausztráliában, Amerikában, Angliában, Franciaországban, Németországban, Olaszországban, mintegy 15 országban, majd hazatért meghalni az ismeretlenségbe.

Feleségét, a híres zongoraművészt egy koncert alkalmával ismerte meg. A művész felfigyelt a fiatal, melbourni vendégszólista, bizonyos Joyce Greer szüvegjátékára. Fejébe vette, hogy megismeri, bejelentkezett azon melegében, hogy portrét szeretne róla festeni... – *Művésznő, engedje meg, Holesch Dénes magyar festőművész vagyok. Ahonnan én jövök – in my country – forró*

Fekete Klári

szurkot öntöttek a török ellenség nyakába a nők, így üzték ki őket Eger várából. Nyilván ismeri ezt a történetet. Amikor az ön zongorajátékát meghallottam a rádióban, ezt juttatta eszembe. Szeretném, ha modellt ülne nekem egy portréhoz!... Az elkényeztetett zongorafenómén – mellesleg a skót királyi család leszármazottja – és Holesch Dénes egy hétfői napon munkához látott. A portré tíz nap múlva elkészült. 1944. március 23-án ezzel a szalagcímmel került az újságos standokra a Sydney Morning Herald: „A város legvonzóbb férfitája, a magyar festő feleségül vette Ausztrália első számú koncertzongoristáját.” Ugyanezen a napon került a lapokba kis késéssel egy másik hír: „Romániát és Magyarországot elfoglalták a német csapatok.” – rögzíti a kiállítás kurátorra kötetében. Házasságuk sikerekkal, küzdelmekkel teli, a szó legszebb értelmében szövetség volt – mondja nekem Klári.

New Yorkban jó nevű galériákban állított ki, a legjobb portré-festők között emlegették, a hollywood-i sztárok ünnepelet „udvari” festője lett, képei Amerika szerete 5000 dollárért keltek el az 50-es években! Lovas képeit már ekkor hamisították. A ló márkajegye lett, stílust teremtett. Lovas festményei a megszokott statikus portrék, autonómiai tanulmányok helyett érző, eleven, egymásra utalt lények. Holesch Dénes befutott festő!

Az amerikai évek után egyre közelebb költözött Hazájához, Európa több országában élt. Harminc év után úgy döntött, a politikai helyzet ellenére meglátogatja édesanyját. A találkozó azonban sajnos elmaradt. A festő szívbeteg édesanyja izgalomában, örömeiben, hogy viszontlátja fiát, elfelejtette bevenni gyógyszerét, s hirtelen meghalt. A nemesnek és gazdagnak született Wagner Margit a XIX. században nagy szegénységben, katasztrofális körülményekben fejezte be életét. *Zokszó nélkül nézte, hogy a különböző katonai és politikai hatalmak hogyan hordják szét a család évszázadokon át összegyűjtött értékeit, az antik bútorokat, régi könyveiket, festményeket...* – írja Fekete Klári. A kúria a kommunista időkben senki földjévé vált, majd elbúldózerolták, ma egy bevásárlóközpont áll az egykori kúria helyén...

Holesch Dénes Budapestre költözése után szintén hamarosan meghalt. A rákoskeresztúri temetőben búcsúztatták szűk rokon körben. Ahogy a kiállítás rendezője írja: – *Maga választotta vendorútján gyakran fürdött az elismerés, a siker melengető fényében. Halálával hazatért az ismeretlenségbe...*

Klári kérdésemre elmeséli: – Sok Holesch mű található szétszórortan a világban, de a hagyaték gerincét már sikerült Magyarországra hozatni. Egyre több Holesch bukkan fel a hazai aukciókon, magángyűjteményekben és galériákban idehaza. A festő halála után a család egy-egy festményt ajándékozott a Nemzeti Galériának, a Szépművészeti Múzeumnak, s található műve a világ számos gyűjteményében. Klári munkáját a Jóistentől kapott küldetésnek érzi s civilként, hivatalos támogatás nélkül rendezte ezt a sok szervezést, kitartást igénylő kiállítást, amely már itthon a hetedik. Holesch Dénes magyar festőművészt mégsem ismerik eléggé saját hazájában... .

Missziót teljesít hát Fekete Klári kurátor, a kiállítás rendezője, amikor Holesch II. János Pál pápáról készült, Amerikából hosszú harcok árán hazahozatott festményét a pápa boldoggá avatásakor árverezésre bocsátja. Reméli, hogy a magyar közvélemény ily módon is felfigyel Holesch Dénes nemzetközileg több díjjal elismert magyar festő művészi értékére... Így legyen!

Frigyes Ágnes, a szerző felvételeivel

Segítség minden napra

A rászorulókat hálájuk jeléül rendben tartják a tereket

A következő hetekben is több nevezetes nap szerepel a kecskeméti Wojtyła Ház életében. A mindennapi ebédosztás mellett a „lakók” életében nagy jelentőséggel bírnak azok az alkalmak, amikor vendég érkezik a házba, vagy érdekes előadások részeseivé válhatnak.

A Szentek Asztala mindennap meleg étellel fogadja a Wojtyła Barátság Központba érkező rászorulókat, havonta több ezer adag ételt tálalnak ki ebédre. A szerény állami és önkormányzati támogatás nem lenne elegendő a mindennapi ebéd finanszírozására, ezért a házat működtető Szenteste Alapítvány minden adományt örömmel fogad. Az elmúlt időszakban nagyon sok önzetlen felajánlást kaptak vállalkozóktól, és örömmel adtak számot arról is, hogy a nélkülözhetetlen segítség nemcsak Kecskemétről, hanem Bács-Kiskun megye különböző részeiről érkezik.

– Nagyon sok olyan jó szívű vállalkozó, cégvezető él megénkben, akik gon-

dolnak a szegénysorban élő embertársaikra. Nélkülük mi sem tudnánk mindennap meleg ételt osztani – hangsúlyozta Farkas P. József, az egyesület elnöke. Vannak, akik saját mesterségük szentjének napján, akadnak, akik saját névnapjukon vagy más jubileumi vagy fogadalmi napon adják önzetlen ajándékukat. Közülük többen nemcsak az aznapi ebéd költségét vállalják fel, hanem örömmel részt vesznek az ebédosztásban is, miközben meghallgatják a rászorulókat, s ha tudnak, az ebédnél kívül másban is segítenek. Számos kerékpárt, bútorelemet, konyhafelszerelési cik-

ket adtak át Wojtyła gyermekeinek. A neves napokon hasznos előadásokat is meghallgathatnak a lakók, hamarosan Boldog Gizella életét ismerhetik meg.

A segítségnyújtásra jó példa: húsvétkor 1000 tojás, 100 kolbász, 100 sonka és 100 kalács érkezett felajánlásként a Wojtyła Házba, amit miután megáldott dr. Bábel Balázs, Kalocsa-Kecskemét főegyházmegye érseke, szétosztottak a rászorulókat között. A Wojtyla-árváknak pedig húsz éve nyújtanak segítséget tanuláshoz, gyógyuláshoz.

– Adományok mindig jól jönnek, legyen szó pénzről, tartós vagy friss élelmiszerről, tüzelőről, háztartási berendezésről vagy ruhaneműről. A Szenteste Alapítvány folyamatosan fogadja, majd osztja szét a beérkező felajánlásokat. Jelenleg éppen gyermeknapra is készülünk: a rászoruló családok gyermekeit szeretnénk megajándékozni játékokkal, sporteszközökkel. Így aki otthonában körbenézve felesleges dolgokra lel, ne dobja ki, gondoljon ránk, és hozza el a Wojtyla Házba, hogy jó helyre juttathassuk el – tette hozzá végezetül.

A lakók is hálásak A SOK JÓÉRT CSERÉBE a Karol Wojtyła Ház lakói is szeretnének köszönetet mondani, lehetőségeikhez mérten. Így vállalták, hogy a barátság központ környékén lévő három teret havonta kétszer rendbe teszik. A Wojtyla tér mellett a Czollner teret és a Magyar utca térségében lévő teret takarítják rendszeresen. Kecskeméti Porta

Pünkösöd előtti pénteken, május 21-én tartja a kecskeméti Wojtyła Barátság Központ a Gyermeklélek Pünkösödjé című családi rendezvényét. A

Gyermeklélek Pünkösödjé

programok helyszíne a házat övező Wojtyla tér lesz, ahol egész napos mulatsággal várják a látogatókat. A részletes program még kidolgozás alatt áll, de a szándék bizonyos: közös élményekkel erősíteni a szegénységben, nélkülözésben élő családokat egy önfelelt, játékban és nevetésben gazdag nappal.

Így szeretnénk méltóképpen megünnepelni a lélekből épülő közösségek legnagyobb ünnepét, a szentlélek eljövételének napját. Pünkösöd az az ünnep, amikor először megtapasztalta az egyház, hogy Krisztus egyik legnagyobb ajándéka az emberi találkozás, kézfogás, szolidaritás és segítségnyújtás hatalmas spirituális lehetősége. Ha pedig valami a Wojtyla házban igazi érték, az maga a lélek, amely gyakran lehetőségekben és lelkesedésben ölt testet. Most sem lesz ez másként: ezúttal is segítők, pártfogók álltak az ügy mellé, hogy termékekkel, szolgáltatásaikkal, jelenlétükkel maguk is hozzájáruljanak egy élményekben gazdag naphoz.

Kecskeméti Porta

Mindszenty-monodrámája ősbemutatója Komáromban

A Széchenyi István Polgári Társulás és a Pázmaneum Társulás szervezésében került sor a révkomáromi Selye János Gimnázium dísztermében május 7-én Mindszenty József halálának 35. évfordulója tiszteletére készült Tarics Péter: Állok Istenért, egyházért, hazáért – Mindszenty József oltárköve című monodrámája egy felvonásban és hat képben való bemutatására.

Az ősbemutatón – amelyen telt ház volt – magas egyházi méltóságok is megjelentek. Jelen volt Mons. ThLic. Róbert Bezák CSsR., nagyszombati érsek és Dr. Erdő Péter, bíboros, prímás, Budapest-esztergomi érsek is. Rajtuk

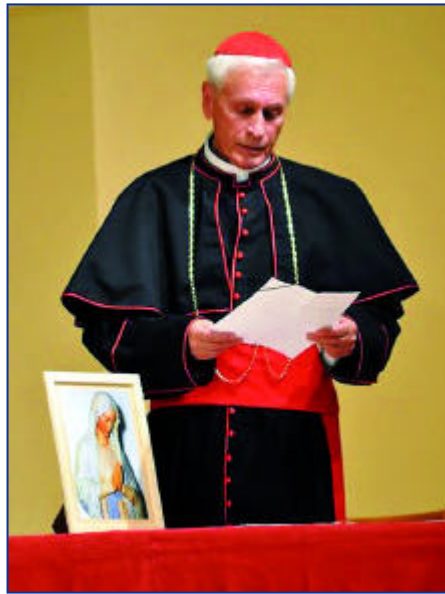

Mons. ThLic. Róbert Bezák CSsR., nagyszombati érsek és Dr. Erdő Péter, bíboros, prímás, Budapest-esztergomi érsek

kívül több lelkiatya, városi képviselők, különböző egyházi és társadalmi szervezetek képviselői, iskolaigazgatók is jelen voltak.

A megjelent vendégek és a nézőközönség üdvözlése után elsőként Róbert Bezák nagyszombati érsek szólt a jelenlevőkhöz, aki kiemelte Mindszenty bíborosnak az Isten, az Egyház és a népe melletti elkötelezettségét. Szavai szerint az Ő életpéldája azt mutatja, hogy meg kell maradni önmagunknak, nem szabad rossz kompromisszumokat kötnünk. A hercegprímás a sokféle megpróbáltatás közepette is megmaradt az igazság útján és ezáltal hitvallása példaeértékű számunkra. Mindszenty élete arra buzdít, hogy hallgassunk lelkiismeretünk szavára. Mindig az egyenes úton járjunk, mert ennek alapján ítéli meg Isten életünket, ahogy Mindszenty bíboros életét is eszerint értékelte.

A nagyszombati érsek beszédét követően Erdő Péter magyarországi bíboros köszöntötte a jelenlevőket. Az esztergomi prímás kiemelte: „Mindszenty élete is megmutatta azt, hogy ennek a térségnek a népeit egyetlen kategória szerint kezeli a történelem. Egyetlen, nagy kategóriába kerültek bele abba az ateista diktatúrába is, ami minden egyes országban megpróbálta eltörölni a hitet és az egyházat. Mindszenty József tanúságtétele hasonlít más főpapokhoz is. Mindegyiküknek megvolt a sajátos jelleme és minden országban a katolikus egyháznak megvolt a sajátos társadalmi helyzete, ami bizonyos

fajta magatartásokat lehetővé tett, megkívánt, másszor viszont nem. Visinszky lengyel bíboros, Beran bíboros Prágában, Boldog Alojz Stepinac Zágrábban és Isten szolgája Mindszenty József Magyarországon egyaránt beleesik azokba az egyházi vezetőknek a körébe, akiket a diktatúra egy nagy, közös forgatókönyv szerint félre akart állítani az útból. Mindannyian hűségesek maradtak a katolikus hithez, hűségesek maradtak a pápához. A diktatúra célja az volt, hogy elszakítsák a papokat, püspököket a világegyháztól. Erre ki-ki a maga karakterének, helyzetének megfelelően nemet mondott és megtanult hű lenni Egyházához és a rá bízott hívekhez.”

Erdő Péter hangsúlyozta, hogy ma is üzen nekünk Mindszenty bíboros hitvallása, amikor elkezdődtek a boldoggáavatások a kommunista

áldozatok vértanúinak több országban, így Szlovákiában is. Hamarosan pedig Lengyelországban Jerzy Popieluszko káplánt avatják boldoggá. „Ezek a közös tanúságtételek erősítik bennünk az összetartozást és ma is arra buzdítanak bennünket, hogy továbbadjuk hitünk örökségét a mai embernek, a mai társadalomnak. A mártírok ereje, azok közbenjárása segítsen bennünket mai feladatunk megoldásában.” – mondta el ünnepi beszédében az esztergomi érsek.

A monodrámája szereposztása a következő: Mindszenty József bíboros szerepét Boráros Imre, Sylvánia-díjas felvidéki magyar színművész; Mindszenty édesanyját Petréc Anna szín-

művész; a Bíró szerepét pedig maga a szerző Tarics Péter alakította. A mű zenei munkatársa Hanzsér Árpád.

A hat képben bemutatott monodrámája hűen idézi fel Mindszenty bíboros áldozatvállalását hívei és hazája iránt. Tükrözi azt a hangulatot, amelyben a magyar bíborosnak helyt kellett állnia, amikor igaztalan vádakkal éltették, majd pedig az 1956-os forradalom után az amerikai nagykövetségen kapva menedéket próbálta igazgatni magyar egyházát. A nézőközönség szembesülhet azzal a ténnyel is, hogy hazája és hívei iránt mekkora áldozatot kellett hoznia Mindszentynek, amikor először el kellett hagynia édes hazáját, majd pedig el kellett fogadnia a Szentatya döntését az esztergomi érseki szék megüresedéséről. Megdöbbentő és tanulságos is egyben mindenki számára, aki megtekinti a darabot, hogy a magyar egyház feje, aki szembesült a vörös sáttal, végül a hitvallók égi seregébe lépett.

A színmű bemutatása után hosszú és véget nem érő taps jelezte a Mindszenty-monodrámája sikerét, amely útra indul a felvidéki és a Kárpát-medencei magyar közösségekhez, hogy minél széles körben megismerhessék az a XX. század egyik legnagyobb magyar egyházi vezetőjének életét és tanúságtételét.

A rendezvényt Komárom város önkormányzata támogatta, a monodrámája médiapartnere a Pázmaneum Társulás.

Református konferencia Szentpéterváron

Aprilis 30-május 2-ig negyedik alkalommal tartották meg Szentpéterváron nemzetközi konferenciájukat, az oroszországi reformátusok.

A konferencia címe: Egyház és társadalom volt, melynek célja, hogy segítse az embereket a bibliai tanításokon keresztül a hitben járásra és a reformáció még inkább igaz világosságot gyűjtson az oroszországi szívekben, hogy minél többen lelki sóvá váljanak. A konferencia a Wiclif Misszió intézményében volt megtartva. A rendezvény főszerzője Mihail M. Poluboyarinov volt. A résztvevők között Magyarországról voltak vendégek, többek között e sorok írója.

Dodonov dékán előadásának címe: A bibliai egyház-modell és a mai egyházi forma. Véleménye szerint, ma túl sokat foglalkozik az egyház a dogmákkal és túl keveset az egyház szervezésével. Egyfelől, természetesen szükséges a tanítások szigorja, másfelől viszont a mai ember túl zaklatott ahhoz, hogy különböző reguláknak alávesse magát. Mindamelllett úgy gondolja, hogy új feladatok állnak előttünk napjainkban, mert akik velünk vannak, azok számára meg kell adni a maximális lelki segítséget, mert a tanítvánnyá létel adhatja meg a mai zűrzavaros világban azt a lelki segítséget, amely nélkül nem tud megállni a ma embere ebben a világban.

B. Novikov református lelkész Valóság és jövő címmel tartott előadást. Elmondta, hogy ha nem a Biblia alapján állunk mindennapi életünkben, így az egyház építésében is, akkor nem

A Viklif Ház előtt a szervezők Mihail N. Poluboyarinov, Szabó Dániel a Presbiteri Szövetség magyar elnöke és Vas Károly oroszországi diakónus

Mihail N. Poluboyarinov misszionárius lelkész tart előadást

tudjuk azt a személyes üzenetet átadni, amelyet közölnünk kell embertársainkkal azért, hogy betöltsük azt a feladatot, amelyet Krisztustól kaptunk. Novikov elmondta, hogy véleményes szerint Oroszországnak egy lehetősége van a megmaradásra, még pedig az, hogy ha reformátussá lesz. Ő orthodox lelkész volt és amikor megismerkedett a reformáció tanaival, akkor lelkész

kollégái között is hirdette ezt, amiért eltanácsolták a pravoszláv egyházból. Novikovot ez nem törte meg, hanem arra biztatta, hogy még inkább hirdesse azokat a református tanokat, amelyek valóságáról és igazságáról saját maga győződött meg.

G. Barkman amerikai református lelkész Észak-Karolinából, az egyének a hatalomhoz való viszonyulásáról szólt. Elmondta, hogy a Biblia egyértelműen tanítja a követendő magatartás, csak oda kell rá figyelni és megvalósítani. Hangsúlyozta, hogy ez az engedelmesség, amelyet nekünk feletteseinkkel szemben tanúsítanunk kell, nem mindig könnyű részünkről.

Sőt, külön problémát jelent, amikor az igazságtalan hatalommal szemben kell engedelmeskednünk. A Biblia erre is megadja a választ megnyugtatóan, amelynek lényege, hogy engedelmeskednünk inkább Istennek kell olyan helyzetben, amikor a felsőbb hatalmasság Isten ellenes cselekedetre kényszerít. Az előadó levezette a munkaadó és a munkavállaló kapcsolatát is, ami most különösen is érdekes és fontos, amikor sokaknak nincs munkájuk se, s adott esetben a nem megfelelő magatartás miatt, nem is alkalmazkazzák őket.

Szabó Dániel, a magyar Presbiteri Szövetség elnöke a kiválasztottság jelentőségéről szólt, amely a feladatokhoz az isteni erőt is megadja. A konferencia nyilatkozattétellel zárult, mely tulajdonképpen egy üzenet a világ reformátussága felé, a szükséges cselekedetek építő jellegű megvalósításához.

Festum Varadinum

Aprilis 25 – május 2-ig 19. alkalommal rendezték meg Nagyváradon a Festum Varadinum ünnepség-sorozatát. Az esemény-sorozat a Várad-Újvárosi református templomban kezdődött vasárnap, ahol Bölcskei Gusztáv, az MRE Zsinatának lelkészi elnöke hirdette Istennek Igéjét, Csúry István királyhágómelléki református püspök és Bölcskei László nagyváradi római katolikus püspök szolgálatával és áldásmondásával zárult az istentisztelet. A Festum Varadinum minden évben kiemelkedő eseménye a királyhágómelléki magyarságnak. A váradi magyarság kulturális programokkal és igei alkalmakkal erősíti és bátorítja egymást ezekben a napokban. A mostani ünnepség-sorozatnak egy kiemelkedő eseménye volt a Királyhágómelléki Református Egyházkerület gyülekezeti lapja a 20. évfordulójának megünneplése. Az ünnepi alkalmon megemlékeztek a korábbi főszerkesztőkről és szolgálattevőkről, akik között ott volt a jelenlegi püspök, Csúry István is.

Csúry István, Bölcskei László és Bölcskei Gusztáv püspökök

Cantata Floriana Kórustalálkozó

Aprilis 24-én 19. alkalommal rendezte meg a csákvári református egyházközség a Cantata Floriana Kórustalálkozót. A házigazda gyülekezet kórusa mellett, fellépett a helyi Evangélikus Egyház Kórusa, valamint Csákvári Cimborák Férfikórus. A felvidéki Szepsiből a népdalokat éneklő Asszonykórus vett részt a találkozón, akik igen nagy sikert arattak a közönség soraiban. A közös énekszámot az idén is Dóczi István karnagy vezényelte, aki a székesfehérvári Csomasz Tóth Kálmán Kórust is elhozta a találkozóra.

Igehirdetéssel nt. Orbán Zoltán hegyközüljaki (Erdély) lelképásztor szolgált, beszédében hangsúlyozva az összetartozás szükségességét, dacára mindazoknak az akadályoknak, melyeket a XXI. század az összes előnyével és hátrányával előnkbe ad. Szepsi református gyülekezetének lelképásztor, nt. Gábor Lajos köszöntő szavaiban arra hívta fel a figyelmet, hogy az anyaország a jövőben se vegye le tekintetét a határainkon túl élő magyarságról. Az ünnepséget szeretetvendégség zárta.

Szeretet Márciusa – Marosvásárhelyen

2010. március 18–20-ig Marosvásárhelyen nemzetközi konferenciát rendeztek, a marosvásárhelyi „Fekete Március” huszadik évfordulója alkalmából.

A megemlékezés március 18-án este fáklyás felvonulással kezdődött, melyen fiatalok és idősebbek egyaránt részt vettek, emlékezve mindarra, ami a húsz évvel ezelőtti márciusban történt. A temesvári forradalom után ugyanis, a Securitate „munka nélkül maradt” erőszak-szolgái megírták az ellenforradalom forgatókönyvét, melynek része volt a marosvásárhelyi pogrom is. Ennek megfelelően alakult meg Marosvásárhelyen a Vatra Romanesca nevű, magyarelleness szervezettel, szélsőjobbboldali programmal.

1990. március 19-én, az ellenforradalom forgatókönyve szerint, Marosvásárhelyre 13 busszal hozatott be a Vatra Romanesca, zömében ittas „tüntetőket”, akik először letéptek minden magyar feliratot, majd a felbőszült csöcselék megtámadta a magyar nemzetiségűeket és az RMDSZ székházát fejszékkel, husángokkal ostromolta. A bennrekedt magyaroknak hiába garantálta személyesen Ion Judea ezredes a szabad elvonulást, kijövetelükkor a román tömeg láncokkal, botokkal verte őket – a katonaság ezt tétlenül szemlélte.

Sütő András erdélyi magyar író olyannyira összeverték, hogy a fél szemére megvakult, több bordája eltörtött, a bal karja zúzódást szenvedett. A marosvásárhelyi Fekete Március forgató-

könyvének írói hatalomba kerültek és mind a mai napig hatalmon vannak. Így lopták el az erdélyi magyarság reményteljes jövőjét...

2010. március 18–20-a rendezvényein, Marosvásárhelyen erre a Fekete

Márciusra emlékeztek, Tökés László református lelkész, az Európai Parlament képviselője szervezésében. Emlékeztek úgy, hogy a Fekete Március helyett a Szeretet Márciusát ünnepelték úgy, hogy vissza fogják venni a közös jövőt!

Március 19-én, tudományos konferencia keretében, Tökés László megnyitójában a fent elhangzottak alapján szólt, hangoztatva, hogy a magyarság itteni sorsa közös sors, akkor is, ha a marosvásárhelyi megemlékezésre az RMDSZ nem küldte el képviselőjét, sőt, Maroshévízen tartott ellen-megemlékezést. A marosvásárhelyi Deus Providebit Tanulmányi Házban, neves személyiségek előtt, Tökés László a fentiekén túl, a kommunizmus bűneiről is szólt, utalva a prágai konferencián e témában tartott megbeszélésre. Tökés László ezzel kapcsolatban kiemelte, hogy

„az Európai Közösség közös ügye és felelőssége, hogy ne engedje ellopni a forradalmat és a demokráciát, hogy a vasfüggöny túloldalán lévő tagországainak és a szabadságra vágyó nemzeteknek hathatós támogatást és gyakorlati segítséget nyújtson az elkezdett rendszerváltás folytatásához, a diktatúra terhes örökségének a leküzdéséhez, az emberi és közösségi jogok kivívásához, a társadalmi, erkölcsi és jogi igazságtétel megvalósításához”.

A tudományos konferencián felszólalt még Smaranda Enache, a Pro Europa Liga társelnöke, dr. Kincses Előd ügyvéd, továbbá Király Károly politikus, William Totok újságíró, dr. Ábrám Zoltán egyetemi tanár, Matuska Márton újságíró, Schmidt Mária, a Terror Háza Múzeum igazgatója, dr. Mikola István parlamenti képviselő (Magyarország), Toro T. Tibor, az EMNT üv. elnöke, Ágoston András, a vajdasági magyarok képviselője és Balog Zoltán a magyar Országgyűlés egyik parlamenti bizottságának elnöke.

Balog Zoltán hozzászólásában kiemelte, hogy temetetlen holtakkal a lábunk alatt, nem lehet tisztességes megemlékezést tartani és jövőt építeni. A jövő csak igazságra épülhet. Az igazság valójában demokratikus jogállamot jelent, amelyben viszont az elmúlt húsz évben csalódtunk. A jogállam igazságára jobban oda kell figyelni Brüsszelben, Marosvásárhelyen, Bukarestben és Budapesten egyaránt. Olyan fundamentumról kell építenünk, amely nélküli az erőszakosság és a szeretetet valószínűsíti meg.

A megemlékezés záró akkordjaként, a marosvásárhelyi Vártemplomban, március 20-án, du. 5 órakor ökumenikus emlékünneplés volt, melyen a már említettekén kívül beszédet mondott Kiss-Rigó László római katolikus püspök, Ion Fărcas görög katolikus helynök, Pásztor Zoltán kassai római katolikus püspöki helynök, Erdélyi Géza ny püspök, az MRETSZ elnöke, Nagy László erdélyi unitárius püspök helyettes, Mózes Árpád erdélyi ny. evangélikus püspök, Weis Péter, a Barankovics Izraelita Műhely elnöke.

Kárpát medencei diakóniai találkozó

Aprilis 18–21-ig Berekfürdőn tartották a Kárpát-medencei református missziói és diakóniai munkatársi találkozót. Az alkalmon Bölcskei Gusztáv, az MRE zsinati elnöke áhítata nyitotta meg az alkalmat, hálaadással és reménységgel szólva a szolgálatról.

Rozsnyai István, a Zsinat Diakóniai és Egészségügyi Bizottságának elnöke hangsúlyozta, hogy az istentiszteleti szolgálat nem választható el a diakóniától. Fruttus István Levente, a KRE Tanítóképző Főiskola Diakóniai Intézetének igazgatója előadásában azt a bibliai lelkületet emelte ki, amely évezredekken keresztül, az

Isten országának építéséhez a diakóniai szolgálatot is megkövetelte.

Az alapvető előadást Czibere Károly, az MRE Szeretetszolgálati irodájának vezetője tartotta, aki visszatételezett a 2006-os indulásra, amelynek következménye a Kárpát-medencei Diakóniai Találkozó. Czibere Károly kiemelte, hogy az egymás hite által való erősítésre igen nagy szükség van, mert sokszor találkozni meg nem értéssel, különböző nehézségekkel, sőt a hatóságok ellenséges, gáncsoskodó hozzáállásával. A jogszabályok sem segítő jellegűek gyakran, hanem az ellátott érdekeit nem megfe-

lelően veszik figyelembe. Elmondta, hogy a 180 diakóniai intézményben 6400 gondozottat segít a református egyház, akik közül mintegy 90% vagy idős, vagy fogyatékos.

Czibere Károly előadását követően, Magyarán Balogh Erzsébet a Református Missziói Központ lelkész-igazgatója, majd P. Tóthné Szakács Zita, a Zsinati Missziói Iroda vezetője szólt bátorítón és biztatóan, a Kárpát-medencéből jelenlévő munkatársakhoz.

Az oldalakat összeállította: Dr. Kis Boáz

Mit ad Isten? Vallomások hitről és életről

„Huszonkét élethelyzet – ugyanennyi vallomás hivatásról és küldetésről, hitről, útkeresésről, szenvedésről.”

Huszonkét élet. Nem lehetnének különbözőbbek – de összeköti őket a hit. Néha meglepő ez, nem várt attól a személytől, amelyik éppen vall. Izgalmas, szívet melengető olvasmány, ki hogyan jutott el, milyen úton idáig? Közös bennük még az őszinteség, ahogy kitérülnek a Heti Válasz riportereinek kérdéseire. Néhányat megemlítek közülük, dióhéjban.

Balog Zoltán református lelkész vallomása volt számomra a legnagyobb élmény. Személyisége szinte kivilágít a többiek közül, pedig élete nem volt problémamentes. Egyszer elvált – ez mély krízist jelentett életében: 2 évig saját akaratából nem ment szószékre. Aztán visszatért. Öt gyermeke van. Orbán Viktort ő segítette a hit útjára...

Köves Slomo, a rabbi. Vallástalan közegeből származik, szülei ateisták. Hogyan jutott el innen a rabbi hivatáshoz? Először is zsidóságig kellett eljutnia, amiben nemcsak az identitásprobléma játszott szerepet, hanem Isten keresése is. Kilenc éve rabbi. Ma célja: a gyökerektől elszakadt zsidókat visszavezetni hagyományaikhoz és a többségi társadalmat megismertetni a zsidó kultúrával. Nem kevésbé magyar azért, mert zsidó is – ha ez a legfontosabb is számára. Figyelmeztet a veszélyre: akire sokszor mondják ok nélkül, hogy antiszemita, az előbb-utóbb azzá válik!

Hack Péter. Egyetemi adjunktus és a Hit Gyülekezetének lelkésze, 28 éves korában tért meg. A politikát illetően úgy érzi: jókor lépett bele és jókor lépett ki belőle... A gyülekezetben nősült, gyerekei ott nőnek fel. Élete szigorúan szabályozott, a Biblia által. Beszámol gyülekezetének kialakulásáról, működéséről, jövőjükről. Elmondja tapasztalatait, magyarázza meggyőződését, válaszol a vádakra.

Jakus Ottó alkoholproblémás pap volt. Im már 11 éve nem iszik, „de ez mindennapos küzdelmet igényel”. A Katolikus Alkoholista Mentőszolgálat vezetőjeként beszél az útról, amely szenvedélybetegségéhez és onnan kifelé vitte. Mert bár „tágas a kapu és széles az út, mely a romlásba visz” van remény, biztat.

Diószegi László életének két sorsdöntő pil-

lanata, amikor katolikus pap lett, majd amikor megházasodott. Mi történt vele a kettő között? Milyen harcot vívott önmagával, hogyan szenvedett a cölibátus szépsége és az örökölt szexualitáshoz való vonzódása között? Végül a Szent-
 atya engedélyével megházasodott – most sikerrel tölti be a lelkipásztori és családapai hivatását.

Természetesen nemcsak lelkészek beszélnek. **Temesi Ferenc** az igazi „fenegyerek”. Nagyhangú, örök lázadó – ugyanakkor „kevés szemérmesebb embert hord hátán a föld”. A kortárs magyar próza egyik újítója, számos díjjal kitüntetett író. Regényeket, életrajzot, tárcákat ír. Két éve megbékélt hitével, a Jó Istennel, a katolikus egyházzal. Úgy érzi, az írónak két életre lenne szüksége: az elsőben megismeri a világot, a másodikban megírja.

Süveges Gergő, mindenki kedvence, a négy gyermekes tévériporter. Könyvet ír gyerekeiről, boldog családi életének szinte minden mozzanata nyomon követhető a világhálón. Értékeket akar közvetíteni. Sikere bemutatásával cáfolja a családi idill unalmasnak hitt voltát. Otthon nincs televíziója! Szerinte az információ özönlése – mi közünk a beomlott venezuelai bányához? – a sok borzalom fásulttá tesz. Más témák keltenének... A hitért naponta meg kell küzdeni, a legfontosabb feladat pedig „útnak indítani a következő nemzedéket”.

Rátóti Zoltán, a Nemzeti Színház tagja, a 34 lelkes őrségi falu, Magyarföld polgármestere ökumenikus fatemplomot épít, saját kezével. Nem kapott vallásos nevelést, de valamit keresett és a folyamat csúcspontjaként, elolvasva a *Torinói lepel* c. könyvet, megérezte Isten közelségét...

Hegygy Gyula – baloldali politikus, a 80-as években lépett be az MSZMP-be, majd az utódpártba, 5 évig az Európai Parlament delegáltja. Gyermekkora óta „egyetlen pillanat sem volt az életében amikor ne lett volna hívő”. Soha nem volt materialista, a békepapokat elítéli. A dog-

mamentes gondolkodás a legfontosabb érték számára.

Keresztes Mónika egy másik politikus, az ellenkező oldalról, hét(!) gyermekével a legtöbb gyermeket nevelő képviselő lesz, ha bejut a Parlamentbe. Katolikus családtervezésről beszél és arról, hogyan tette politikussá a 2002-

es elveszített választás sokkja.

Ritók Zsigmond órkutató professzor-emeritus, tudós-tanár boldog, kiegyensúlyozott ember. 1958-tól 12 évig középiskolai tanárrá száműzték, de ő onnan is a legszebb emlékeket hozta. 2001-ben Széchenyi-díjat, 2009-ben Bolyai-díjat kap (először adták társadalomtudósoknak). Az egyházzal: az embereket „nem feltétlenül a templomba kellene becsalogatni, hanem ki kellene menni hozzájuk. Jézus sem csak a templomban tanított, hanem a hegyen és a mezőn is”.

Nehéz ellenállni a kísértésnek, hogy pár sorban valamennyi közreműködőt bemutassa az ember – szomorúan hagyom ki Petrás Máriát, a moldvai csángó származású keramikus-énekest, Berecz András mesemondót, Magyar Balázs pszichiátert, Ablonczy László kardiológust, a magyar gyermekszív-átültetési program egyik elindítóját, Schanda Balázst, aki 1991-ben az ifjúság nevében köszöntötte és adta át a pápának ajándékukat, az ötgyermekes Lackfi János író-költő-műfordítót, Levente Pétert, a hajdani Mók Mikit, aki két fiúk elvesztése óta feleségével gyermekeket szórakoztat műsoraikkal (újabbban a Kacagó Koncertekkel járják az országot), Makkai Lillát, kisoroszi református lelkészét, Pál „Feri” atyát, akiért rajonganak tanítványai: keddestéknként 4-500-an hallgatják előadásait, Oberfrank Pált – hogyan jutott a Piarista gimnáziumtól a Vígszínházig és miért lépett ki onnan 20 év után? Végül a nemzetközi tekintélyű, Széchenyi-díjas matematikus-számítógépes nyelvész Prószéky Gábort, az egyetlen, aki nem beszél hitről, vallásról, de igyekszik hívő „jó ember” lenni.

Aki ennél többet szeretne tudni, vegye meg, olvassa el a könyvet, nem fogja megbánni. Ha hívő, akkor azért, ha nem az, akkor érdekessége kedvéért, mert mindenki számára tabuk nélküli, meglepetéssel teli, izgalmas, megrendítő a kötet. (*Heti Válasz Kiadó*) Kovács Mária

Az Evangélikus Egyház kiemelkedő szolgálói

Aki megelőzte korát: **Tessedik Sámuel** (1742–1820)

Utóbbi időben sok az esemény a többségében evangélikus lakosú Szarvas városában. Tessedik Sámuel nemrég felújított Ótemplomában a januári ökumenikus imahét keretében tartott istentiszteleten szép számban jelentek meg különböző felekezeti hívek. Február 1-jétől megkezdte működését a Tessedik Sámuel Népfőiskolában felavatott 150 négyzetméteres, a szenvedélybetegeket (alkohol, drog, játékgépek rabjait) segítő klub. Májusban pedig, Szarvas a nyolcadik „Szélrózsa” ifjúsági találkozó házigazdája, amelynek „egyik bástyája” az ő Ótemploma.

Valamikor régen, a 150 éves török uralom és harcok idején az Alföld nagy része, benne Szarvas, elvadult állapotba, igen elmaradott körülmények közé került. „Ide érkezett 1767-ben egy Európát megjárt, széles látókörű, lelkes és buzgó lelkész, akinek álma az volt, hogy az emberből Isten boldog teremtménye legyen. A falusi emberből is.” – írja az *Evangélikus Arcképcsarnok* Tessedik Sámuelről, aki „A parasztember Magyarországon” c. könyve mellett nemcsak ír: a természetlen szikes földön talajjavítással, több mint 300 fajfajával kísérletezve fásítással, rétekekkel, fűtermesztéssel is foglalkozik. 53 évet szolgál Szarvason lelkészként, közben európai hírű (ingyenes!) iskolát hoz létre, a világ első gazdasági iskoláját. Darányi Kálmán, m.kir. miniszterelnök és földművelésügyi miniszter így ír róla 1936-ban: „Az első intézmény, amely a földművelést az egyszerű foglalkozásból tudománnyá emelte, s e tudomány rendszeres művelésére és terjesztésére vállalkozott”. 1788-ban felépíti a mai Ótemplomot, fejleszti az ipart, terjeszti a selyemhernyó-tenyésztést, takarmányfüvek termelése által fokozza az állattenyésztést. Vagyis: gazdasági reformátor, pedagógus és falufejlesztő. Iskolájának első négy évében csak ő maga és felesége tanít (három nyelven: magyarul, németül és szlovákul egyformán jól beszéltek). 1770-től egyre több a tanuló és több jó felkészültségű tanár kerül az iskolába, amit 1791-ben barokk stílusban saját költségén bővít ki.

Tessedik 1742 április 20-án, Alberti községben született. Nagyszülei Cseh- és Morvaországból vándoroltak Magyarországra. Atyja evangélikus lelkész volt, őt 7 évesen vesztí el. Ekkor anyjával Pozsonyba költözik, s házi-tanítós-kodással segíti. Debrecenben egy, Németországban két évig tanul. 1767-ben kerül Szarvasra, ahol saját kis szikes talajú kertjében kísérletezve néhány év alatt európai hírnévre tesz szert – egyre-másra kapja a kitüntetések, II. József császártól 25 arany értékű érmét, a jénai mineralógiai társulat diplomáját (1798),

Tessedik Sámuel

Tessedik szobra Szarvason

Tessedik szarvasi gazdasági iskolája

ma múzeum

1809-ben pedig I. Ferenc király magyar nemesiségre emeli. A keszthelyi Georgikon ülnökké és munkatárssá választja (gróf Festetich György a szarvasihoz hasonló gazdasági intézetet akar létrehozni, 1797-ben igazgatónak hívja meg.) A Szarvas határában fehéren fénylő talaj fásítására máig időt álló módszert talál fel. Iskolájában 38 féle iparágat tanulnak a diákok. A gazdasági oktatásnak hazánkban legelső úttörője, aki a gyakorlati gazdálkodásban is fényes eredményeket ért el. A falukutatás és falufejlesztés, szociográfiai könyvek egész sorát írja s közben tizenkét-ezer lelket gondoz. A *Memorabilia Szarvaschiensia* c. kéziratos munkája révén városának ő az első történetírója.

Két házasságából 18 gyermeke született – nyolcan érték meg a felnőttkort. Önéletírását ötvenéves papi pályája végén írja meg és ajánlja „Hazámhoz”. Mint írja, szülei már „legzsengőbb korában” kerti munkához szoktatták – oly nagy kedvet ébresztve a kertészet és gazdaság iránt, hogy 77 éven át legkevesebb 15 ezer vadoncot és oltványt nevelt magból és terjesztett el, különösen a gyümölcsfákban szegény Alföldön. Röviden, életének minden állomásáról beszámol, terveiről, szándékairól, eredményeiről, tapasztalatairól beszél. De ír szenvedéseiről is: irigysé-

g, gyűlölet, gúny, üldözés és ármány akadályozza munkájában. Szarvasi iskolája forráshiány miatt kétszer szűnik meg, 1806-ban végleg.

Dr. Szabó Miklós 1960-ban megjelent életéről és munkásságáról szóló füzetében így ír: Tessediket elérte a nagyok sorsa. Az elismerés és csodálat idővel irigységgé változott és a gonoszság és szűklátókörűség diadalmaskodni látszott. Támadni kezdték. Iskoláját 1795-

ben be kellett zárnia. 1799-ben rehabilitálják, megnyílik mint „Királyi Gazdasági Gyakorlati Intézet” – de az ígért támogatás elmarad. 1806-ban az anyagilag is kimerült Tessedik végleg bezárja a még közel 1000 tanulólétszám mellett, kibővítésre szoruló és továbbfejlesztési szándékolt nagyhírű iskoláját. Ugyanakkor lelkészi hivataláról is végleg lemond és már csak emlékei megírásának szenteli életét. 1820 pályája vége. Szívós, egészséges, erőteljes ember volt. Ez évben hal meg neje, háziorvosa is. Gyengül. Egy temetésen meghűl és nyolc napra rá meghal.

Jóval megelőzte korát, kora nem értette meg. „Talán túl korán és természetlen földbe vettem el a magvakat” mondta – de mindvégig bízott abban, hogy azok egyszer mégis kikelnek. A háborús összeomlás után (1922), mintha jóvá akarnák tenni másfél százados elgáncsolását, megszüntetett gazdasági mintaiskolájának újbóli megnyitását sürgetik, kikötvé, hogy a szakiskola az ő nevét viselje, sírját ápolja és tehetséges és szorgalmas szarvasi ifjak ingyen tanulhassanak. Ezt akarta ő is. Fokozatosan, évről évre, tudatos tervszerűséggel valósítják meg újra elképzeléseit. Tragikuma életében teljes volt. De egy évszázad múlva kikeltek sírján azok a virágok, melyeknek magvait, természetlen talajba, idő előtt, ő vetette el. Ma egykori iskolája Szarvason a Tessedik Sámuel Múzeum. Békéscsabán főiskolát, Budapesten teret, Debrecenben utcát neveztek el róla, szobrok őrzik emlékezetét. *Forrás (az említettek kivül): Nádor Jenő dr. és Kemény Gábor dr.: Tessedik Sándor élete és munkája. Bp, 1936.*

Kovács Mária

Értsük jól az Ószövetséget 6.

A megígért gyermek

Amikor Isten, elhívta Ábrahámot, választottját otthonról, földet, gyereket ígért neki. Ez Ábrahám 75 éves korában történt. Aztán eltelt 25 év, és Ábrahámnak még csak egy fia volt Izmael, azonban nem a feleségétől Sárától, hanem egy szolgálólánytól. Legyünk őszinték. Bármelyikünk elveszítette volna már a türelmét, és nem is hitt volna már Istennek tovább, el is felejtkezett volna már az ígéretről, több, mint két évtized, egy negyedszázad hiábavaló várakozás után. Aztán Isten, megint elmondta ígését választottjának. Ábrahám azonban mostmár nem hagyta szó nélkül a dolgot, mint először, hanem kinevette Isten, hiszen már a századik évében járt. Csak a kamasz Izmaelért könyörgött, de az Úr leintette, mert Isten nem Izmaelre gondolt, hanem a házaspár közös gyerekére, Izsákra, aki még ezután fog születni. Ábrahám burkoltan elutasítja Isten általános ígését. „Valamit ígértél Istenem, de mit jelenthet ez nekem, nincs gyerekekem?” – halljuk szinte saját fülünkkel Ábrahám fájdalmas ellenvetését.

A gyermektelen élet nem áldott, nem üdvös, ezt a pátriárkák korában, tehát Ábrahám idejében gondolták így. Isten meg akarta vigasztalni Ábrahámot, ezért ezt mondta neki: „Nézz fel az égre és számláld meg a csillagokat, ha tudod. Éppen ilyen lesz az utódod is.” Tehát olyan sok utódja lesz, mint égen a csillag. Az író, Isten nagyságát és hatalmát akarta ezzel érzékeltetni. Isten földet, új hazát is ígér Ábrahámnak. De a pátriárka biztosítékot, megerősítő jelet kér. Isten jele egy eskü. Állatokat vágat ketté Ábrahámmal, egy 3 éves üszöt, kecskét, kost, és egy gerlét, egy galambot kér, a madarakat azonban nem vágatja ketté. Mi ennek a tettnek az értelme? Az állatok szétvágása egy ókori rítus, szokás. Rítus, az eskü, feltételhez kötött formája. Az ókori keleten volt szokás, hogy az esküt tévő ember, szétvágott állatok közt megy át, átkot kívánva magára, hogy olyan legyen a sorsa, mint a szétvágott állatoké, ha megszegi esküjét. Nadehát az nem lehet, hogy Isten átkot kívánjon saját magára! Éppen ezért írták később a szövegbe a gerlét és galambot, mert ezek áldozati állatok voltak a későbbi szertartás szerint, így a szétvágási rítus, az eredeti eskü-cselekmény, áldozat bemutatássá vált.

Rögtön azután, hogy országot ígért Isten Ábrahámnak, álomban a tudomására hozza, hogy a népe szolgáskorba jut, egy idegen földön. Ezt hívják a bibliakritikusok történelemértelmezésnek, amikor a jelenből visszatekintve, jóslat formájában mondja el a múltat. A mi esetünkben, Ábrahámnak azt kell hallania, hogy a zsidók, Egyiptomban, 400 évig szolgáskorban fognak él-

ni, vagyis 4 nemzedék. Csakhogy 4 nemzedék az 40 évvel számolva az 160 év lenne és nem 400. A büntetés hosszú idejét, a szabadulás késlekedését az magyarázza, hogy a sanyargatók bűne még nem telt be. A negyedik nemzedék megjegyzés-betoldás, mindezek alapján. Igaz, hogy sanyargatni fogják a zsidókat, mégis gazdagon hagyják majd el Egyiptomot. Ez azt üzeni, Izrael istene más népek történelmét is irányítja. Ha a múltban segített Isten, akkor most, a mai szorongattott időben is teljesíti ígését. Ez nekünk is szólhat, a mostani gazdasági és erkölcsi válságra is érvényes. A bibliai üzenet a babiloni fogságban élőknek szól.

Az eskünél tűz és füst jelzi Isten jelenlétét. A hit válságba került a babiloni fogság idején, ezért volt szükség rá, hogy kiemeljék Ábrahám hitét. Láttuk, hogy Ábrahám kinevette Istenét, amikor fiút ígért neki 100 éves korában, ezért most Isten Sáránál tesz próbát, Ábrahám feleségénél, hátha ő pozitívan fogadja a jó hírt, a gyermekáldást. Három látogató érkezik Ábrahámékhoz. Megvendégeli őket, azután az egyik vendég megjövendöli Ábrahámnak, hogy egy év múlva, amikor majd visszatér, Sárának már fia lesz. Erre Sára elneveti magát. A baba ígérete nem örömet vált ki, hanem kételyt. Az alaphelyzet, a gyerek ígérete, egy szorongattott helyzetből való megmenekülést jelent a Bibliában. Az Ószövetségben ismételtlen találkozunk a jellegzetes történettel, hogy a gyermektelen asszonynak, isteni küldött – Jahve anyyala – az Újszövetségben pap, Isten embere adja az ígérést. Manoach feleségének anyyál szól, hogy Sámson fog születni, akinek a haját majd ne

vágják le. Miért nevetett Ábrahám és Sára? Hiszen Sára vágyott a baba után, ezért született meg Izmael is, mert Sára ötlete volt, ha nem is ő lesz állapotos a férjétől, hanem a szolgálólány, de akkor is szüljön valaki Ábrahámnak. Gondoljuk el, micsoda szívfájdalom és elkeseredés van e mögött az elhatározás mögött. Sára szerelmes, és nem képes kiteljesedni nőiségében. Ebbe akár bele is lehet bolondulni. A szeretet egyesíti a két személyt, a házaspárt, mint ahogyan a Szentháromságban, az Atyát és Fiút, a Szentlélek, a szeretet köti össze. A házasság tehát a Szentháromság földi képe.

Az első szerelem után tudat alatt marad valami csalódás az emberben. A tiszta, örök kapcsolatra vágyunk, ami ha megvalósul földi keretek közt, csak egy időre jön létre, testi módon. A szeretet az, amikor az után vágyunk, ami hiányzik. Az öskeresztény egyházban mégis a szüzséget többre értékelték, mint a házasságot. Tették ezt mindazok ellenére, hogy a Biblia a férfi, nő kapcsolatával írja le, Jézus és az egyház viszonyát. Az Isten teremtette az embert férfinak és nőnek, tehát a nemiségünk Istenétől való. Ő adja nekünk a nemiség örömét, de bizonyos keretek között. Ahogy ösztönösen tudjuk az éhség ingerének kielégítésének módját, úgy a nemiségnek is szabályai vannak. Az ember szeretetének új egysége formálódik a házasságban.

Miért szaladt Ábrahám a vendégek elé? Hogy lehet idegeneknek ennyire örülni? Mi talán még bosszúság is vagyunk, ha néha napján váratlan vendég állít be hozzánk, vagy túl sokáig tanyázik nálunk. A nomádok világában, amilyen akkor a zsidóké volt, de az ókori keleti nagy kultúrákban is nagy jelentősége van a vendégbarátságnak. Mert a vendég egy másik világból jön, hírt hozhat, valami eseményt vált ki azok körében, akikhez érkezett. Kik voltak ezek a vendégek? A keresztények szerint a Szentháromság volt, mert Ábrahám kételkedése után, megkérdezi Isten tőle: „Túláságosan csodálatos talán bármi is az Úrnak?” Amit úgy lehet értelmezni, hogy Istennek nincsen lehetetlen, még az idős asszony is szülhet, a meddő is szülhet, még a szűz is szülhet, mint Szűz Mária.

A következő részben meglátjuk, mi lesz a várva várt gyermek Izsák sorsa.

Papp Nóra

A siketnéma meggyógyítása

Mindnyájan jól ismerjük bizonyára a történetet, amikor Jézus meggyógyít egy siketnéma beteget, visszaadja a képességét a hallásra, beszédre. De vajon ennyit jelent-e csak ez a gyógyítási csoda az evangéliumban, vagy egyéb üzenete is van a számunkra?

Elevenítsük fel a történetet. Márk 7,31-37: *„Ezután ismét eltávozott Tírusz vidékéről. Szidonon át a Galileai-tengerhez ment, a Tízváros határába. Ott odavittek hozzá egy siketnémát és kérték őt, hogy tegye rá a kezét. Félrevitte őt külön a tömegtől, a füleibe dugta ujjait, kőpött, megérintette a nyelvét, majd feltekintve az égre, fohászzkodott és azt mondta neki: 'Effata', azaz 'Nyilj meg!'. erre azonnal megnyíltak a fülei, megoldódott nyelvének köteléke és rendesen beszélt. Ekkor megparancsolta nekik, hogy ezt senkinek se mondják el. De minél jobban tiltotta nekik, annál inkább hirdették. Szerfelett csodálkoztak és mondták: 'Mindent jól cselekedett, a siketeknek visszaadta hallásukat, és szóra bírta a némákat.'"*

Mennyi minden információt tudhatunk meg egy-két városnév alapján! Tírusz és Szidon, kevert lakosságú országresz, nem tisztán zsidó véruék lakják. Kultúrájuk görögös, azaz hellenista befolyás alatt áll, csakúgy, mint Tízváros országreszé. Tírusz északon van Izraelben, Tírusz felett Szidon, Tírusz alatt pedig a Galileai-tenger, a Galileai-tenger mellett pedig jobbra a Tízváros. Azt mutatja Jézus útvonala, hogy kimondottan csak a pogány lakosság körében mozgott ez időben, csak nekik akart prédikálni. Alátámasztja ezt az állítást az is, hogy a siketnéma meggyógyítása előtti történet is Tírusz és Szidon környékén játszódik, ahol egy szír-föníciai asszony ördögtől megszállott lányát gyógyítja meg Jézus. A szír-föníciai annyit jelent, hogy pogány, nem zsidó. Jézus először elutasítja az asszonyt, mondván, hogy: *„Hadd lakjanak jól először a gyermekek, mert nem való elvenni a gyermekek kenyerét és odadobni a kiskutyáknak.”* (Mk 7,27) Mindez annyit tesz virág nyelven, hogy Jézus küldetése a zsidókhöz szól, a pogányokat majd később szeretné megtéríteni. A szír-föníciai asszony azonban nem tágít, mivel-hogy kétségbe van esve a lánya betegsége miatt. Érthető a viselkedése, egy anya mindent képes elkövetni a gyermekéért, sír, könnyörog, ha kell, még ellentmond a Messiásnak is! Úgy, mint ahogy ez a pogány nő is teszi, és vitatkozik magával az Isten Fiával: *„A kiskutyák is esznek az asztal alatt a gyermekek morzsáiból!”* (Mk 7,28) Ezt úgy lehetne lefordítani, hogy – nekem, a pogánynak is művelhetsz csodát, mert hiszek ben-

ned. A zsidók mellett a pogányok is követhetnek. Jézus miután elutasításra talált a zsidók körében, pl. Názáretben, saját szülőfalujában is, a pogányok felé fordult. Tanítói körútján a pogányok közt játszódik le tehát a siketnéma gyógyítása.

A siketnéma se nem hall, se nem tud beszélni. Aki nem hall, nem tud beszélni, az nem bír vagy csak nehezen tud kapcsolatot teremteni. Az egészséges emberek közt is vannak, akik nem tudják meghallgatni a másikat, képtelenek megérteni a környezetükben élőket, nem fogják fel mi a fontos a másoknak, hogy mit miért tesz és hogyan érez. Inkább eldöntik saját magukban, milyen a másik, ahelyett, hogy megkérdezték volna érzelmeik felől. Az emberi kapcsolatok egyik feltétele, hogy ki tudjuk fejteni magunkat. Aki erre nem képes, kizárótnak érzi magát.

Megkéri Jézust, hogy tegye a betegre a kezét. Ezt a Biblia-kutatás úgy hívja, hogy gyógyító érintés. Jézus félre viszi a beteget, kicsit távolabb a kíváncsiskodó tömegtől, akik bíznak a Messiás csodatévő erejében. Azzal, hogy picit félre vonulnak, növekszik a feszültség. Magát a csodatettet részletesen írja le a történet, hogyan dugja Jézus az ujjait a siket fülébe, hogyan érinti meg nyálas ujjával a néma nyelvét. Tehát megtapogatja gyógyító érintéssel a beteg testrészeket, ez hozzá tartozott a korabeli népies orvosláshoz. Nem kell megbotránkozunk azon, hogy nyálas kézzel nyúlt a beteg szájába Jézus. Tudnunk kell, hogy a nyálnak gyógyító erőt tulajdonítottak az ókorban. Jézus feltekint az égre és fohászodik. Istenhez imádkozik, isteni erejében bízik. A család varázslók, akik csak imitálják a gyógyítást, saját erejükből akarnak valamit produkálni és értelmetlen szavakat mondanak mormolnak.

A gyógyító szó, az effata, arám kifejezés. Márk az az evangélista, aki több eredeti mondását is beleszötte Jézusnak az evangéliumba, ilyen a „*Talita kum*” is, amelynek jelentése: kislány kelj fel. A gyógyulás hatására a siketnéma rendesen kezdett beszélni, vagyis artikuláltan. Márk abban az időben írta meg az evangéliumát, amikor már nemcsak zsidókból megtért keresztények alkották az ősegyházat, hanem egyre nagyobb lett a pogányokból megtért keresztények aránya. A zsidóknak korábban elképzelhetetlen volt, hogy közösködjenek a pogányokkal, idegen kultúrájuk, vallásuk miatt. A történetben a siket a pogányokat jelképezi, akik most már a zsidókhöz hasonlóan megnyílhatnak Jézus üdvözítő örömhírének, mert Jézus az egész emberiség Messiása. A siketnémaság, mint minden betegség, az erőtlenség, a hiány

állapota. A betegségek okát a túlvilágban keresték az ószövetségi gondolkodású zsidók. A gyógyulást nem a természettől várták, hanem az istenségektől. Aki beteg, az tehát Isten akaratából az, biztosan meg is érdemli a sorsát, ezért nem is küzdöttek ellene. A szegények számára megfizethetetlen volt az orvos. A beteget magára hagyták, mint minden hátrányos helyzetűt, rabszolgát, társadalmilag kizárótnak, gyereket, özvegyet. Jézus pont hozzájuk szól, értük érkezik, együtt érez velük, gondoskodik róluk, nem fordul el tőlük utálkozva, de nem is olcsó lesajnáló, demagóg vigaszt próbál nyújtani. Jézus minden csodás gyógyítása tiltakozás a betegség, nehézség végzettségű felfogása ellen. Ne legyünk rezignáltak, reményt vesztek, depressziósok, hanem tegyünk a betegekért, nyomorultakért. A társadalom peremén élők iránt – a régi felfogás szerint – előítélettel voltak. Jézus együtt szenved a kereszten a betegekkel. Az egyháztól is azt várja, hogy vállalja a sorsközösséget a szenvedőkkel, segítsen rajtuk. Az ősegyház így is tesz, diakónusok látogatják az özvegyeket, ápolják a betegeket.

Jézus megparancsolja a tömegnek, hogy ne beszéljenek senkinek a csodás gyógyulásról! Nekünk nagyon furcsa ez a viselkedés Jézus részéről. Miért ne terjedjen el a híre, legalább többen hisznek benne. Nem akar eldicsekedni a sikereivel. Az emberek viszont nem akarják elhallgatni a történeteket. Jézus nem pusztán csodadoktor, hanem a Földre szállt Isten Fia. Csodái csak elővételezett jelei annak, hogy Isten országa már közöttünk van. Ezért nem szabad még beszélni a csodatettek-ről nyíltan, mert azokat csak a keresztrefeszítés fényében tudjuk helyesen értelmezni.

Igyekezzünk helyesen cselekedni és Jézus elvárása szerint támogatni a rá-szorultakat.

Papp Nóra

Isten veled dr. Kovácsi Aladár!

élvonalba. Helsinkit megelőzően mindössze egyetlen eredményét tartották számon: megnyerte az 1951-es téli öttusa versenyszámot. Anyaegyesületéből, a Vasasból 1952-ben a Budapesti Haladásba igazolt; a sportvezetés fiatalítási szándékának következtében került be az olimpiai csapatba. Érdeklőség, hogy az öttusa eredetileg nem is szerepelt a kiutazásra méltónak tartott sportágak felsorolásában. Oda csak a nagyhatalmú Kutas István személyes kiállítását követően kerültek be.

Az akkor még csak élete huszadik évében járó Kovácsi Aladár és társai maximálisan megszállták az utolsó pillanatban kapott lehetőséget és hatalmas meglepetésre megnyerték a csapatversenyt. Hogy ez a siker nem a véletlen műve volt,

azt a következő évek magyar világbajnoki sikerei bizonyították. Ezekből Kovácsi Aladár 1955-ben, a svájci Magglingenben vállalhatott részt, ahol a csapat ismét aranyérmét szerzett, ő pedig egyéniben bronzérmét vehetett át. Az 1956-os, melbourne-i olimpiára nem jutott ki. Nemzetközi sikereit 1958-ban, az angliai Aldershotban egy csapatban elért világbajnoki második hellyel zárta.

A párbajtőrben szintén válogatott kerettag Kovácsi 1959-ben, 27 éves korában, orvosi diplomája megszerzését követően vonult vissza. Attól kezdve hivatásának élt. Az utóbbi csaknem két évtizedben felesége, Ferencz Éva énekesi pályáját igyekezett sokoldalúan menedzselni.

1952-ben a Helsinkii Olimpián

A kellemes társasági ember, Kovácsi Aladár kerek jubileumát, a 75. születésnapot már nagybetegen érte meg. Barátai és tisztelői 2007 decemberében a Klebelsberg Kuno Művelődési Központban rendezett ünnepségen nagy szeretettel vették körül. Az utóbbi időszakban hatalmas, hullámozó kimenetelű csatát vívott betegségével, amelynek során többször is reménytelennek tűnő helyzetekből is sikerült kikerülnie. Az utolsó menetet megfáradt szervezete, azonban már nem nyerhette meg. Jókai Anna soraival búcsúznak (aki szintén nagy tisztelője volt Aladárnak): „Itt: Isten veled! Ott: Isten hozott!”

Gréczi László

2010. április 23-án nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra Dr. Kovácsi Aladár öttusázót a Farkasréti temetőben. Gyermekei, menyei, unokái és felesége, Ferencz Éva előadóművész mellett a sok barát és tisztelő között voltak az olimpiai aranyat szerzett csapattársai: Benedek Gábor és Szondy István, öttusasporthívők: Balczó Andrásról Maracskó Tiborig, de ott volt Császár Angela színésznő, Erdélyi Zsuzsanna néprajztudós, Németh Miklós Attila az Echo TV szerkesztője, Lukács Sándor színművész, Balsai István volt igazságügy miniszter, Hámori József akadémikus is. Az evangélikus temetési szertartást dr. Bácskai Károly teológiai tanár végezte. A Magyar Olimpiai Bizottság nevében Schmitt Pál búcsúzott, kiemelve azt, hogy Aladár és csapata volt, akik elindították a magyar öttusasporthívőket a világhír felé. A csapattársak nevében Benedek Gábor búcsúzott, aki a feleségnek, Ferencz Éva előadóművésznek is megköszönte azt, hogy olyan szeretettel ápolta férjét és így még egy pár boldog év adódott a kiváló sportembernek. A temetési szertartás a Himnusz hangjaival, majd az II. szilenzioval ért véget. Sírját elborították a megemlékezés és a szeretet virágai.

Életrajzával és egy pár fotóval emlékezünk az öttusasporthívő képviselőjére. „Dr. Kovácsi Aladár öttusázó, az 1952-es helsinkii olimpia magyar bajnoksapatának tagja. A nagy trió, az olimpiai győztes – Benedek Gábor, Szondy István, Kovácsi Aladár – együttes messze legfiatalabb tagja szinte előélet nélkül robbant a hazai

Régebbi számaink telefonon megrendelhetők postai utánvétellel.
 Telefon: 221-1524 vagy mob: 06-70-244-0240 Interneten is fogadunk megrendeléseket:
www.szentkereszt.hu Email: szentkereszt@szentkereszt.hu

Előfizetési megrendelő

Előfizetésben megrendelem a Szent Kereszt című Magazint példányban.

Előfizetési díj: 1/2 évre 1350 Ft (3 lapszám)
 1 évre 2700 Ft (6 lapszám)

Megrendelő (előfizető) neve:

Cím:

Kézbesítési cím:

(csak akkor töltsd ki, ha a megrendelő címe nem azonos a kézbesítési címmel)

.....

aláírás

A megrendelő lapot a következő címre borítékban szíveskedjenek feladni:

Veritas Invest Zrt.
 1142 Budapest
 Erzsébet királyné útja 86.

F e l h í v á s

Az elesett, önhibájukon kívül elszegényedett emberek ritkán kérnek segítséget. Inkább éheznek, nélkülöznek, gyógyszerek nélkül lábadoznak, semhogy valaki terhére legyenek. Rajtuk – és főként a szegény, rossz anyagi körülmények között nevelkedő – kíván segíteni, élelmiszer- és gyógyszersegélyekkel a

VERITAS AZ ELESETTEKÉRT ALAPÍTVÁNY
SEGÍTSE ÖN IS A MUNKÁNKAT!

Támogassa adója 1 %-val kiemelten
 közhasznú alapítványunkat!

VERITAS AZ ELESETTEKÉRT ALAPÍTVÁNY
 OTP Bank 11714006-20385251

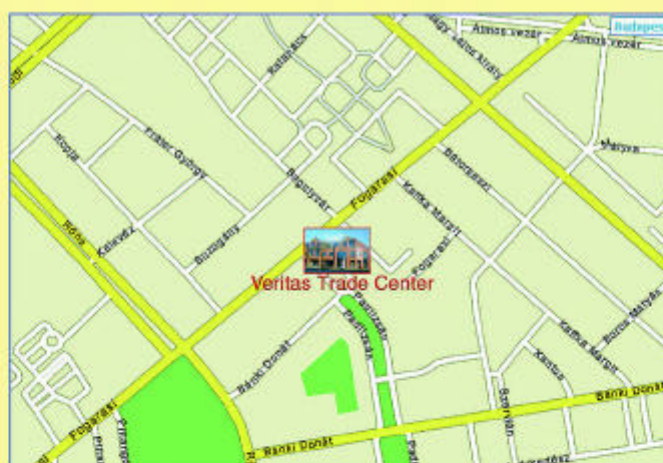
Adószám: 18161980-1-42

Támogatóink, a támogatás mértékének megfelelő terjedelemben, hirdetésüket is elhelyezhetik a Szent Kereszt Magazinban.

A Veritas Trade Centerben **üzletek és irodák bérelhetők** **Budapest, XIV. kerület, Fogarasi út 45–47.**

földszint
bankfiók
autószalon
gyógyszertár
pizzéria
– **1 szint**
raktár, garázs
music pub

I. emelet
üzletek
szépségszalon
fitness szalon
tetőtér
irodák
orvosi rendelő
raktárak

VERITAS TRADE CENTER bérleti díjak

Pincszint 10–15 EUR/nm/hónap, Földszint 15–20 EUR/nm/hónap
I. emelet 10–15 EUR/nm/hónap, Tetőtér 10–15 EUR/nm/hónap
Garázs beállóhely a pincszinten 120 EUR/db/hónap
Rezsi költség (becsült) 4 EUR/nm/hó